

SINISTÄ JA VIHREÄÄ

Taiwanilainen identiteetti englanninkielisen lehdistön poliittista
skandaalia koskevissa diskursseissa

Paula Taipale

Journalistiikan pro gradu -tutkielma

Syksy 2010

Viestintätieteiden laitos

Jyväskylän yliopisto

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistinen	Laitos – Department Viestintätieteiden
Tekijä – Author Paula Taipale	
Työn nimi – Title Sinistä ja vihreää – taiwanilainen identiteetti englanninkielisen lehdistön poliittista skandaalia koskevissa diskursseissa	
Oppiaine – Subject Journalistiikka	Työn laji – Level Pro gradu -tutkielma
Aika – Month and year Joulukuu 2010	Sivumäärä – Number of pages 124 + liitteet
Tiivistelmä – Abstract <p>Tutkielmassa selvitetään, miten taiwanilaiset sanomalehdet kuvasivat ja rakensivat taiwanilaista kansakuntaa presidentti Chen Shui-bianin korruptioskandaalin yhteydessä syksyllä 2006. Aineistona on kahden taiwanilaisen englanninkielisen sanomalehden, Taipei Timesin ja China Postin jutut. Pääaineistona on 40 pääkirjoitusta ja 38 asiantuntija-artikkelia, lisäaineistona on 120 uutista. Vertailuaineistona on lisäksi kahden kiinalaisen sanomalehden, China Dailyn ja Kansan päivälehdien 26 uutista skandaalista.</p> <p>Skandaali alkoi marraskuussa 2006, kun syyttäjät asetti ensimmäistä kertaa Kiinan tasavallan historiassa presidentin vaimon syyteeseen korruptiosta: lahjusten ottamisesta, kavalluksesta ja väärästä valasta. Syytteet koskivat presidentin ulkopoliittisen erityisrahaston käyttöä. Myös Chen Shui-bianin lähimmät alaiset saivat syytteet.</p> <p>Taiwanin poliittisesti jakautuneessa yhteiskunnassa syytteet laukaisivat kiihkeän tapahtumasarjan. Oppositioapuueet vaativat presidentin eroa. Mielenosoitukset jatkuivat viikkokaupalla. Taiwanin yhteiskunta politisoitui ja jakaantui kahteen leiriin saaren demokratisoitua 1990-luvulla. Toinen poliittinen leiri näkee Taiwanin olevan itsenäinen valtio, jolla on oma, taiwanilainen identiteetti. Toinen leiri puolestaan käsittää Taiwanin olevan osa Kiinaa ja identiteetiltään kiinalainen. Jälkimmäistä kantaa edustaa Taiwania neljä vuosikymmentä itsevaltaisesti hallinnut Kiinan kansallisuuspuolue Kuomintang, joka ei romahtanut demokratisoitumisen myötä mutta siirtyi vuonna 2000 oppositioon. Demokraattisen edistyspuolueen Chen valittiin tuolloin presidentiksi. Vankilassakin Kuomintangin vallan vuosina istunut Chen vastusti vaalikampanjassaan korruptiota ja puolusti ihmisoikeuksia.</p> <p>Tutkielman menetelmänä on diskurssianalyysi. Tieteenfilosofisena perustana on konstruktivistinen käsitys tiedon olemuksesta ja todellisuudesta. Löytyneet diskurssit osoittavat, että taiwanilaisuus rakentuu skandaalissa ennen kaikkea suhteessa Yhdysvaltoihin ja Kiinaan. Taiwanin epäselvä asema kansainvälisessä yhteisössä näkyy skandaaliuutisoinnissa. Taiwan esitetään lehdistä jakautuneeksi mutta demokraattiseksi nuoreksi kansakunnaksi. Molemmat taiwanilaiset lehdet tosin venyttävät demokratian käsitettä erilaisilla epädemokraattisilla ehdotuksillaan.</p> <p>Taiwanilaisen identiteetin lisäksi aineistosta löytyi Taiwanissa elossa oleva kiinalainen identiteetti. Se näkyy etenkin China Postissa, joka skandaalista kirjoittaessaan johdattaa Taiwania kohti Kiinaa ja usein vetoaa kungfutselaisiin arvoihin. Taipei Times tukee taiwanilaista leiriä ja sen itsenäisyyspyrkimyksiä. Lehdet hyökkäävät pääkirjoituksissaan toisiaan vastaan.</p> <p>Kiinalaiset lehdet ovat tiukasti maan virallisen linjan takana: Kiinan mukaan Taiwan on osa Kiinaa. China Daily ja Kansan päivälehti nimittävät Cheniä Taiwanin "johtajaksi" ja Taiwania "saarimaakunnaksi". Uutisten näkökulma on Kuomintangin, Demokraattinen edistyspuolue pääsee ääneen harvoin.</p>	
Asiasanat – Keywords kansallinen identiteetti, Taiwan, kansainvälinen politiikka, Kiina	
Säilytyspaikka – Depository Jyväskylän yliopisto / pääkirjasto	
Muita tietoja – Additional information	

SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	1
2. TAIWAN MONEN VALLAN ALLA.....	6
2.1 Taiwan ja Kiina.....	7
2.2 Taiwan-kysymys – kiistelyä sanoista.....	9
2.2.1 <i>Yhdysvallat ja Japani hämmentävät soppaa.....</i>	<i>10</i>
2.2.2 <i>Taiwanin epävirallinen diplomatia – golfia ja dollareita.....</i>	<i>12</i>
3. DEMOKRATIA TAIWANISSA JA POLITIIKKA KIINASSA.....	14
3.1 Tyypillinen tapaus A-bian.....	15
3.2 Tyypillinen kiista, siniset vastaan vihreät.....	19
3.3 Demokratia Taiwanissa – ei maltillisille.....	21
3.3.1 <i>Kungfutselaisuuden perintö demokratialle.....</i>	<i>23</i>
3.3.2 <i>Taiwanin Kiinan-politiikka.....</i>	<i>26</i>
3.4 Taiwan Kiinan poliittisessa elämässä.....	28
4. MEDIA, NELJÄS VALTIOMAHTI?.....	31
4.1 Media Taiwanissa: viihdettä ja kiistoja.....	34
4.1.1 <i>Poliitikko usein äänessä.....</i>	<i>36</i>
4.1.2 <i>Jakolinjoja vahvistamassa.....</i>	<i>37</i>
4.2 Media Kiinassa.....	38
5. IDENTITEETTI PROSESSISSA.....	42
5.1 Kansakunta ja nationalismi.....	44
5.2 Kansallinen identiteetti normina.....	45
5.3 Kulttuurinen identiteetti ja globalisaatio.....	47
5.4 Taiwanilainen identiteetti.....	50
5.5 Kiinalainen nationalismi.....	57

6. AINEISTO JA MITÄ SILLE TEEN.....	60
6.1 Diskurssien ja representaatioiden perässä.....	62
6.2 Diskurssianalyysi ja identiteetti.....	64
6.3 Media ja identiteetti.....	67
6.4 Poliitikot rakentavat kertomuksia.....	69
7. SEITSEMÄN DISKURSSIA.....	74
7.1 Kiina ongelmana.....	75
7.1.1 <i>Kiinan uhkaama -diskurssi.....</i>	<i>75</i>
7.1.2 <i>Yhdysvaltain pikkuväli -diskurssi.....</i>	<i>80</i>
7.1.3 <i>Jakojen uhri -diskurssi.....</i>	<i>83</i>
7.1.4 <i>Menneisyyden vanki -diskurssi.....</i>	<i>87</i>
7.2 Pahat poliitikot.....	92
7.2.1 <i>Avuton lapsi -diskurssi.....</i>	<i>93</i>
7.2.2 <i>Jalo jokamies -diskurssi.....</i>	<i>95</i>
7.2.3 <i>Moralistien maa -diskurssi.....</i>	<i>100</i>
7.3 Kiinassa Chen on saaren johtaja.....	103
7.3.1 <i>Kuomintang saa puhua.....</i>	<i>104</i>
7.3.2 <i>Tunteellinen, turhautunut kansa.....</i>	<i>105</i>
7.3.3 <i>Kadulta parlamentin kautta kaupungintalolle.....</i>	<i>106</i>
8. YHTEENVETO.....	109
8.1 Englanninkielisten lehtien kontekstissa.....	112
8.2 Taiwanilaisuuden käännekohdassa.....	113
9. LÄHTEET.....	115

LIITTEET

1. JOHDANTO

Suuresta presidentin vastaisesta mielenosoituksesta on tullut suuret markkinat. Mielenosoituksessa Taipeiin päärautatieaseman edessä myydään punaisia t-paitoja, lippalakkeja, laukkuja ja tarroja, joihin on painettu “depose Chen Shui-bian”, presidentti Chen pois vallasta.

Chen Shui-bianin vaimoa ja eräitä presidentinkanslian työntekijöitä vastaan nostettiin marraskuussa 2006 Taiwanin saaren ensimmäiset näin korkean tason korruptiosyytteet. Heitä syytettiin kavalluksesta, lahjusten ottamisesta ja väärästä valasta. Presidenttiä suojasi syytteiltä aseman tuoma koskemattomuus.

Chen Shui-bianin vastaiset mielenosoitukset alkoivat saarella jo syyskuussa. Syytteiden nostamisen jälkeen ne saivat uutta voimaa. Miljoona ääntä korruptiota vastaan -kampanjan aloittanut, mielenosoituksia johtanut entinen Chenin tukija, demokratiapioneeri Shih Ming-teh nousi median valokeilaan.

Oppositio vaati presidenttiä pois vallasta, oma puolue tyytyi odottamaan vaimon tuomiota. Lehdet kirjoittivat epäilyistä, joiden mukaan presidentti olisi ostanut vaimolleen timanttisormuksia presidentin käyttöön varatusta budjetista, jonka varat on tarkoitettu salaiseen diplomatiaan ja Kiinan vakoiluun. Presidentti vetosi vakoojien turvallisuuteen eikä kyennyt selittämään rahojen katoamista.

Mielenosoitukset jatkuivat syytteiden nostamisen jälkeen neljän kuukauden ajan, tuloksetta. Chen jatkoi vallassa kautensa loppuun saakka. Tutkin julkista kuohuntaa, joka alkoi syytteiden nostamisesta. Syyttäjän ilmoitusta seuraavien kahden viikon aikana skandaali oli jatkuvasti taiwanilaisten Taipei Timesin ja China Postin otsikoissa. Kolmannella viikolla jutut vähenivät selvästi. Aineistoni loppuu siihen, kun presidentti voitti äänestyksen kautensa jatkosta. Se oli jo Chenin toisen presidenttikauden kolmas esitys hänen erottamisekseen virasta.

Tutkimuskysymykseni on, minkälaista taiwanilaista identiteettiä ja kansakuntaa lehtikirjoittelu skandaalin aikana rakensi. Minkälaista taiwanilaisuus on poliitikkojen lehtiin päätyneissä puheissa? Etsin ja analysoin kansakuntaa ja kansallista identiteettiä rakentavia diskursseja.

Korruption vastaista liikettä tutkineen Hwangin (2008, 8) mukaan Cheniä ja korruptiota vastustavat mielenosoitukset ja niiden järjestäjät eivät aluksi tarkoituksella puhuneet kansallisesta identiteetistä eivätkä taiwanilaisuudesta. Aihe on Taiwanissa polttava: poliittiset leirit, vihreä ja sininen leiri, ovat järjestyneet taiwanilaisuus-kiinalaisuus jakolinjan mukaan. Jako korostuu etenkin vaalien alla.

Vihreän leirin pääpuolue on presidentti Chenin Demokraattinen edistyspuolue (Democratic Progressive Party, DPP). Puolue on vaihtelevalla intensiteetillä ajanut Taiwanin itsenäistymistä Kiinasta. Sinisen leirin isoin puolue on Kiinan kansallispuolue Kuomintang (Chinese Nationalist Party, KMT), joka kannattaa Taiwanin yhdistymistä Kiinaan.

Chen ei suostunut eroamaan, joten mielenosoitukset pitkittyivät, ja lopulta kääntyivät lietsomaan taiwanilaisuutta kiinalaisuutta vastaan, vanhojen jakolinjojen mukaan. Liike johti yhteiskunnan jakautumisen toiseen aaltoon. Poliittinen jännite voimistui Taiwanissa entisestään. (Hwang 2008, 54–55.) Skandaalin velloessa mediassa neuvoteltiin taiwanilaisesta identiteetistä: kansakuntaa puhuteltiin ja siitä puhuttiin.

Kiistelty, omaleimainen taiwanilainen identiteetti on syntynyt Taiwanissa, kun saaren poliittinen identiteetti demokratiana on muovautunut erilleen Kiinasta 1980-luvulta lähtien. Valtiot ja kansainväliset järjestöt ovat katkaisseet diplomaattisuhteet Kiinan tasavaltaan ja solmineet ne Kiinan kansantasavallan kanssa, joten demokratisoituminen on ollut Taiwanille keino pysyä länsimaiden agendalla. (Tähkämaa 2004a.) Taiwanilaisen Chen Shui-bianin valinta presidentiksi vuonna 2000 merkitsi taiwanilaisuuden läpimurtoa Taiwanin politiikassa (Jing 2003, 31).

Aineistoni lehti Taipei Times kannattaa vihreää leiriä, China Post puolestaan tukee sinistä leiriä. Taiwanilaisten lehtien juttujen lisäksi aineistooni kuuluvat kahden kiinalaisten lehtien jutut skandaalista. China Daily ja Kansan päivälehdet uutisointi eroaa oleellisesti taiwanilaisten lehtien kirjoittelusta, näkeehän virallinen Kiina Taiwanin olevan osa Kiinaa.

Kiinan ja Taiwanin, tai Kiinan kansantasavallan ja Kiinan tasavallan suhteet toisiinsa sekä Yhdysvaltoihin ja Japaniin tuovat oman ulottuvuutensa kirjoitteluun. Taiwanin viiden vuosikymmenen kausi Japanin siirtomaavallan alla pyyhki kiinalaisten mukaan taiwanilaisista pois kiinalaisen kulttuurin ytimen. (Bush 2005, 189.) Yhdysvaltain tuki ja suoja Kiinan tasavallalle rohkaisivat saaren demokratisoitumista. Käsittelen suhteita taustatietona luvussa 2.

Demokratian tilasta Taiwanissa kirjoitettiin paljon presidentin kavallussyytteiden yhteydessä. Itse seurasin mielenosoitusten leviämistä Hsinchussa lähipuistossa ja Taipeiissa rautatieaseman vieressä. Vaihto-opiskelu Taiwanissa 2006–2007 sai kiinnostumaan saaren mutkikkaasta poliittisesta tilanteesta ja kiistelystä taiwanilaisesta identiteetistä. Tutkielman tekemisen aikana ehdin nähdä myös salmen toisen puolen: olin Pekingissä, Kiinassa työharjoittelussa kevään 2010.

Aloitin tutkimuksen selvittämällä Taiwanin, Kiinan tasavallan ja Kiinan kansantasavallan historiaa ja poliittista tilannetta sekä niin sanottua Taiwanin kysymystä, Taiwanin demokratisoitumista ja oman identiteetin syntyä. Sen jälkeen syvennyn itäaasialaiseen lehdistöön ja politiikan uutisointiin. Määrittelen kansakunnan ja kansallisen identiteetin sekä mietin Taiwanin ja Kiinan nationalismien eroja. Metodini diskurssianalyysin esittelyn jälkeen siirryn analyysiin ja lopuksi vedän yhteen identiteettitöytäni.

Tutkimukseni tieteenfilosofisena perustana on konstruktivistinen käsitys todellisuudesta ja tiedon olemuksesta. Havainnot ja tieto ovat konstruktivistisen käsityksen mukaan subjektiivisesti muotoutuneita. Kielen käyttöä analysoidaan sosiaalisen konstruktionismin näkökulmasta, eli osana todellisuutta, ei siltana siihen.

(Jokinen, Juhila & Suoninen 1993, 9.) Kun lehtijutussa siis kuvataan kansakuntaa, juttu on osa todellisuutta ja rakentaa sitä. En näe lehtijuttua peilinä, joka heijastaisi, millainen kansakunta jossain “tosielämässä” on.

Chenin skandaalien riivaaman kauden jälkeen Taiwan kääntyi Kiinaan päin. Kuomintangin Ma Ying-jeou valittiin Taiwanin presidentiksi vuonna 2008. Chenin kolme vuotta kestäneen tutkinta- ja oikeusprosessin ensimmäinen tuomio tuli Taipeiin oikeusistuimelta syksyllä 2009. Entinen presidentti tuomittiin alimmassa oikeusistuimessa sakkoihin ja elinkautiseen vankeuteen korruptiosta ja talousrikoksista. Chenin vaimo Wu Shu-chen tuomittiin niinkään elinkautiseen vankeuteen. Jutun käsittely jatkuu korkeammassa oikeusasteessa.

Kirjoitan tässä tutkielmassa nimet niin kuin ne kirjoitetaan taiwanilaisessa englanninkielisessä lehdistössä. Taiwanissa on käytössä monta päällekkäistä romanisointijärjestelmää. Suurin osa nimistöistä on romanisoitu Wade-Gilesin järjestelmällä. Poikkeuksiakin on, mutta koska nimistö on Taiwanissa vakiintunut, en näe tarvetta pyrkiä yhden romanisointijärjestelmän käyttöön.

Taiwanin käytäntö eroaa kiinalaisesta. Esimerkiksi Kansan päivälehti kirjoittaa Chenin vaimon nimen Wu Shu-chen, kun taiwanilaiset lehdet käyttävät Wu Shu-jeniä. Hanyu Pinyin otettiin Taiwanissa virallisesti käyttöön vasta vuoden 2009 alussa. Wade-Giles on ollut jo pitkään epävirallinen, mutta esimerkiksi passeissa käytettävä romanisointitapa. Aiemmat Taiwanin viralliset romanisointitavat on kehitetty Taiwanissa: kun aloitin tutkielman tekemisen vuonna 2006, virallisena järjestelmänä oli Tongyong Pinyin.

Kiinalaisissa nimissä kirjoitetaan ensin sukunimi: Chen Shui-bian on siis herra Chen. Kiinalaiset, jotka ovat paljon tekemisissä länsimaalaisten kanssa valitsevat usein länsimaisen nimen, kuten Joe Zhang. Lännessä asuvat kiinalaiset, joilla ei ole länsimaalaista nimeä, kirjoittavat yleensä etunimensä ennen sukunimeä. (Van

Kemenade 1997.)

Taiwanin pienten puolueiden suomenkielinen kirjoitusasu ei ole vakiintunut. Demokraattinen edistyspuolue ja Kiinan kansallispuolue on käännetty suomeksi, mutta muista puolueista käytän nimiä Qinmindang (“kansanpuolue, engl. People First Party), Taiwan tuanjie lianmeng (“Taiwanin yhtenäisyyden liitto”, engl. Taiwan Solidarity Union) ja Xindang (“uusi puolue”, New Party).

Kirjoitan englanninkielisten julkaisujen nimet englanniksi ja kiinankielisten kiinaksi. Englanninkielisiä sanomalehtiä ovat Taipei Times, China Post ja China Daily. Aineistooni kuuluu lisäksi kiinalainen Kansan päivälehti (Renmin Ribao, engl. People's Daily), jonka suomenkielinen nimi on vakiintunut.

Kiinankielisiä julkaisuja, joita käsittelen tutkimuksessa lähinnä taustatietona, ovat kiinalaiset uutistoimisto Xinhua (“uusi Kiina”), Kiinan keskustelevävisio (China Central Television) ja Kiinan keskusradio (Central People's Radio).

Taiwanilaisista kiinankielisistä lehdistä mukana ovat Lianhebao (“yhdistynyt päivälehti” engl. The United Daily News), Zhongguo Shibao (“Kiinan sanomat” engl. China Times), Ziyou Shibao (“vapauden sanomat” engl. The Liberty Times), Zhongyang ribao (“keskuspäivälehti” engl. The Central Daily) ja hongkongilainen Pingguo Ribao (“omenapäivälehti” engl. Apple Daily).

2. TAIWAN MONEN VALLAN ALLA

Taiwanin saari on ollut monen vallan alla. Saaren alkuperäiset asukkaat olivat alkuperäisheimoja. Kiinalaiset saapuivat Taiwaniin ensi kertaa 1300–1400-luvuilla. He olivat merirosvoja, kauppiaita ja kalastajia. Portugalilaiset havaitsivat ja nimesivät Ilha Formosan vuonna 1544. Vuonna 1624 hollantilaiset perustivat saarelle tukikohdan, kaksi vuotta myöhemmin myös Espanja perusti asemapaikan saarelle.

1600-luvulla eteläkiinalaista maalaisväkeä saapui saarelle runsaasti. He toivat mukanaan omat perinteensä ja syrjäyttivät alkuperäisväestön (Bush 2005, 14). Hollantilaiset ajoivat espanjalaiset saarelta vuonna 1642, 20 vuotta myöhemmin kenraali Koxingan kiinalaiset joukot puolestaan ajoivat hollantilaiset Taiwanista (Jakobson 2004, 17). Hollantilaisittain Koxinga, kiinalaisittain Zheng Chenggong piti valtaa saarella kunnes vuonna 1683 Qing-dynastia otti saaren haltuunsa. Seuraavana vuonna keisari liitti Taiwanin Fujianin maakunnan hallinnon alaisuuteen. (Brown 2004, 44.)

Taiwanista tuli muodollisesti Kiinan maakunta vuonna 1885 (Bush 2005, 15). Japanin–Kiinan sodan jälkeen 1895 Shimonosekin rauhassa Taiwan määrättiin Japanille. Siirtomaakausi kesti 50 vuotta. Japanilaiset siirtomaaisännät panostivat saaren infrastruktuuriin, tuotannon kehittämiseen ja väestön kouluttamiseen. (Brown 2004, 54.) Taiwanista tuli aasialaisen kolonialismin näyteikkuna, Japanin vilja-aitta. Saarelaiset oppivat japania, palvoivat keisaria ja noudattivat japanilaisia tapoja. Poliittinen kuri oli tiukkaa, mutta rauhallinen kausi vaurastutti saarta. (Bush 2005, 15.) Saarelaisten eliitti japanilaistui, mutta jako saarelaisiin ja japanilaisiin eli (Brown 2004, 55–56).

Toisen maailmansodan aikana Taiwan joutui mukaan Japanin sotaponnisteluihin. “Uppoamaton lentotukialus” tarjosi miehiä, raaka-aineita ja sotilastukikohtia. (Tähkämaa 2004a.) Sodan aikana vuonna 1943 toisen maailmansodan liittoutuneet päättivät Kairon julistuksessa, että Taiwan palautetaan Kiinan tasavallalle (Tähkämaa

2004a).

2.1 Taiwan ja Kiina

Taiwanin saaren ja manner-Kiinan historiat kietoutuvat 1900-luvulla toisiinsa tiukasti. Kiinan vallankumous vuonna 1911 jakoi maan poliittisen kentän kahteen: tasavaltalaiseen Kiinan kansallispuolue Kuomintangin johdolla ja kommunisteihin, joita johti Mao Zedong. Tasavaltalaisten oppi-isä Sun Yat-sen kohosi vallankumouksen johtoon. Hän nousi 1911 perustetun Kiinan tasavallan ensimmäiseksi presidentiksi, mutta hän luovutti vallan Yuan Shi-kaille. KMT:n johtoon nousi Sunin jälkeen kenraali Chiang Kai-shek.

1920-luvulla KMT ja kommunistipuolue sietivät toisiaan Kiinassa, mutta Chiang Kai-shekin Pohjoisen sotaretken ja Shanghain vuoden 1927 verilöylyn jälkeen välit rikkoutuivat lopullisesti. Kukaan ei hallinnut Kiinan tasavallan koko aluetta 1920–40-luvuilla. Kiinan tasavalta oli olemassa, mutta siellä käytiin sisällissotaa ja tasavalta taisteli myös japanilaisia vastaan. Sisällissodan jatkuessa Kiinassa 1945–49 tasavaltalaiset joutuivat ahtaalle ja vuonna 1949 Kuomintang pakeni Taiwaniin. Mukana muutti lähes kaksi miljoonaa kiinalaista. (Tähkämaa 2004b.)

Yhdysvallat oli jo valmis hylkäämään tukemansa tasavaltalaiset, mutta Korean sodan syytyminen vuonna 1950 muutti tilanteen. Taiwanista tuli uudelleen “uppoamaton lentotukialus”, tällä kertaa Yhdysvalloille. Kiinan tasavallasta tuli Yhdysvaltojen tärkeä liittolainen Aasiassa. (Tähkämaa 2004b.) Vuonna 1950 Yhdysvaltain 7. laivasto esti Mao Zedongin pyrkimykset vallata Taiwan, siitä lähtien saari on ollut enemmän tai vähemmän riippuvainen Yhdysvaltain tuesta ja puolustuksesta (Jakobson 2005, 79).

Kiinan tasavallan hallitus julisti saarelle päästyään 1948 hätätilalain, jonka turvin Kiinan kansallispuolue hallitsi Taiwania lähes 40 vuotta. Puolue ja valtio kasvoivat yhteen. Mannermaalta tulleet kiinalaiset, joita oli noin 15 prosenttia saaren väestöstä, hallitsivat taiwanilaista enemmistöä. (Bush 2005, 19.) Hughesin (1997, 27–28)

mukaan on kuitenkin liian suoraviivaista tulkita, että yhtenäinen mannermaalaisvähemmistö hallitsi taiwanilaisenemmistöä, sillä molemmat ryhmät olivat hajanaisia.

Kuomintangin hallinto halusi kiinalaistaa taiwanilaiset ja poistaa Japanin siirtomaakulttuurin jäänteet saarelta (Hughes 1997, 29). Virallinen kieli vaihtui yhdessä yössä japanista mandariinikiinaan (Brown 2004, 237). KMT oikeutti valtansa sillä, että se edusti koko Kiinaa. Poliittikkaan sekaantuvat taiwanilaiset menettivät henkensä tai vapautensa. (Bush 2005, 19.) KMT tappoi noin 20 000 saarelaista. Taiwanilainen identiteetti tukahdutettiin.

Hallituksen brutaalit ratsiat käänsivät saarelaisia Kuomintangia vastaan, joten puolue jousti demokratian suuntaan. Säilyttääkseen legitimeettinsä kansallispuolue salli 1950-luvulla paikallisten, rajoitettujen vaalien järjestämisen. Vaalit tarjosivat KMT:lle mahdollisuuden manipulointiin – näin se ei käyttänyt pelkkiä sortokeinoja, mutta esti julkisen opposition muodostumisen. (Bedford & Hwang 2006, 6–7.)

Kiinan tasavalta oli käytännössä KMT:n yksipuoluejärjestelmä, jota Yhdysvaltain tuki piti pystyssä 1970-luvun loppuun saakka (Tähkämaa 2004a). 1970-luvulla Yhdysvallat vaihtoi diplomaattisuhteensa tasavallalta Kiinan kansantasavallalle ja muut maat seurasivat perässä. Kiina ja Yhdysvallat normalisoivat suhteensa 1979. 1971 Taiwan menetti paikkansa Yhdistyneissä kansakunnissa Kiinan kansantasavallalle. Taiwanin ystäväjoukko kutistui pieneksi – nykyään vain 23 valtiolla on suhteet tasavaltaan, ne siis tunnustavat Taipeiin hallitsevan koko Kiinaa. Diplomaattiset takaiskut eivät kuitenkaan katkaisseet 1960-luvulta alkanutta, 1980-luvulle jatkunutta nopean talouskasvun vaihetta. Yhdessä yhteiskunnallisen ja poliittisen vakauden kanssa vaihe tunnetaan Taiwanin ihmeenä. (Brown 2004, 11.)

Hätätilalait kumottiin vasta vuonna 1987, kun Lee Teng-hui nousi presidentiksi ja KMT:n puheenjohtajaksi. Lee lopetti käytännössä yksipuolisesti Kiinan sisällissodan. Kuomintang aloitti saaren demokratisoimisen 1980-luvun puolivälissä. (Horowitz 2003, 10.) Taiwanilaiset pääsivät mukaan tasavallan poliittiseen johtoon, mutta jako

mannermaalaisiin ja natiiveihin elää osittain edelleen, varsinkin vaalien aikaan (Tähkämaa 2004b). Demokratisoituminen on antanut Taiwanin johtajille oikeutuksen torjua Kiinan yhdistymisvaatimukset ihmisoikeuksien ja demokratian nimissä. (Jing 2003, 30).

2.2 Taiwan-kysymys – kiistelyä sanoista

Kiinan sisällissotaan ei koskaan tehty rauhaa, joten kahden Kiinan ongelma on edelleen olemassa: Kiinan kansantasavallan hallitus hallitsee manner-Kiinaa, Kiinan tasavallan hallitus Taiwanin saarta. Taiwan luopui vuonna 1991 virallisesti tavoitteestaan vallata takaisin manner-Kiina. (Jakobson 2004, 17.)

Kiinan johto näkee Taiwanin Kiinan maakunnaksi – Taiwan puolestaan katsoo olevansa valtio, kansakunta, suvereeni hallitus tai oma yhteiskuntansa, politiikan muotoilijasta riippuen. Taiwanin kysymyksessä kamppaillaan siis Taipeiin hallituksen laillisesta asemasta ja siitä, liittyykö Taiwan osaksi Kiinaa. Kiinalaisessa maailmassa sanoilla ja määritelmillä on erityisen suuri painoarvo. (Bush 2005, 171.) Kiinan ja Taiwanin suhteissa käydäänkin kiistelyä sanoista: Kumpikin puoli yrittää pysyä terminologian kehittelyn kärjessä ja laskeskelee, milloin kannattaa jättää tulkinnanvaraa, milloin taas ilmaista asiat selvästi (Bush 2005, 17).

Brownin (2004, 211) mukaan Taiwanin kysymys on poliittinen, mutta pohjimmiltaan kysymys on identiteetistä. Saaren hallitus hyväksyi 1990-luvulla uuden taiwanilaisen identiteetin todelliseksi politiikan osaksi (Brown 2004, 248). Taiwan tiedostaa kiinalaisen perintönsä, mutta väittää, ettei ole kiinalainen. Kiina taas näkee Taiwanin kuuluvan Kiinan suurimpaan etniseen ryhmään, han-kiinalaisiin. Tämän vuoksi saaren tulisi Kiinan mielestä olla osa kiinalaista kansakuntaa. (Brown 2004, 1–2.)

Horowitz ja Heo huomauttavat, että monet kylmän sodan aikaiset geopoliittiset konfliktit ovat Aasiassa vielä ratkaisematta. Erityisesti konfliktit, joissa kiistelyn aiheet ovat etnisiä tai alueellisia, ovat jääneet selvittämättä. (Horowitz & Heo 2003, 11.) Bushin mukaan Taiwan-kysymys eroaa sekä ratkaisumahdollisuuksiensa että

rakenteensa takia muista alueellisista konflikteista. Kiinaa ja Taiwania erottaa Taiwaninsalmi. Maiden taloudet täydentävät toisiaan ja kansalaiset jakavat saman kulttuurin. Poliittisesti tilanne on kuitenkin pahasti solmussa. (Bush 2005, 3–4.)

Taiwan-kysymyksen ratkaisua vaikeuttavat Kiinan ja Taiwanin sisäpolitiikka, Taiwanin-politiikan keskitetyt ja henkilöityneet päätöksentekojärjestelmät sekä Kiinan ja Taiwanin kilpailu Taiwanissa ja kansainvälisellä näyttämöllä (Bush 2005, 278–279). Asioita mutkistavat myös sekä Kiinan kasvava sotilaallinen voima että epäsymmetria siinä, mitä osapuolet pelkäävät toisen tekevän. Taiwan pelkää Kiinan sotilaallista hyökkäystä. Kiina taas pelkää Taiwanin tekevän poliittisen aloitteen, joka erottaisi saaren Kiinasta pysyvästi. (Bush 2005, 266–267.)

Neuvotteluratkaisun tiellä on Bushin (2005, 267) mukaan kaksi isoa kysymystä: kysymys Taipeiin hallituksen suvereeniudesta sekä turvallisuuskysymys. Hallitukset eivät luota toistensa aikeisiin, vaan hakevat turvaa aseista. Kiina ei suostu kieltäytymään voimankäytöstä, minkä Taiwan tulkitsee huonoksi tahdoksi. Taiwan taas luottaa Yhdysvaltojen tukeen. (Bush 2005, 267–268.) Vuonna 2006 Taiwanissa keskusteltiinkin paljon aseiden ostamisesta Yhdysvalloilta.

Peking uskoo ajan olevan puolellaan. Kiinan johto arvioi, että taiwanilaiset kääntyvät sen puolelle taloudellisen riippuvuuden kasvaessa. Arvio voi Jakobsonin mukaan olla virheellinen, sillä taiwanilainen identiteetti on voimakkaimmillaan nuorten keskuudessa. Pekingin uhkailut ovat myös kasvattaneet kuilua saarelaisten ja Kiinan välillä. (Jakobson 2004, 7.) Mielipidemittausten mukaan selvä enemmistö taiwanilaisista kannattaa Kiina-suhteissa nykytilan jatkamista (Jakobson 2004, 13).

2.2.1 Yhdysvallat ja Japani hämmentävät soppaa

Kiina ohitti Japanin ja nousi vuonna 2010 maailman toiseksi suurimmaksi taloudeksi Yhdysvaltojen jälkeen. Chow näkee, että Kiinan taloudellinen ja sotilaallinen nousu muuttaa Taiwanin, Kiinan ja Yhdysvaltojen suhteita sekä yleisemminkin tilannetta Itä-Aasiassa. Vaikutusta on myös Kiinan soluttautumisella Taiwanin sisäpolitiikkaan

ja sen mahdollista vaikuttaa Yhdysvaltojen ulkopoliittikkaan. Kiina myös sitoutuu alueellisiin vapaakauppasopimuksiin, joiden ulkopuolelle Yhdysvallat jää. (Chow 2007, 6.)

Yhdysvaltojen politiikka tähtää nykytilanteen säilyttämiseen. Yhdysvallat tunnustaa yksi Kiina -periaatteen, mutta takaa samalla Taiwanin autonomian. Drury (2003, 55) mukaan Yhdysvaltojen suunnitelmana on odottaa Kiinan vapautuvan poliittisesti niin, että Taiwan hyväksyy jonkinlaisen yhdistymisen. Washingtonin Taiwaninsalmen politiikka on ollut täynnä sattumanvaraisia muutoksia ja päätöksiä – tulevaisuuden suuntaa on Drury mukaan mahdoton ennustaa menneiden päätösten pohjalta (Drury 2003, 63).

Yhdysvaltain poliittinen, sotilaallinen ja taloudellinen painoarvo Kaakkois-Aasiassa ei ole vielä merkittävästi heikentynyt, mutta Kiina ja Intia nakertavat sen hallitsevaa asemaa (Tsunekawa 2007, 60). Kiina pyrkii vähentämään Yhdysvaltojen vaikutusvaltaa Itä-Aasiassa. Eräs keino tähän Itä-Aasian yhteistyö, mutta Kiinan täytyy myös vastata Yhdysvaltojen sotilaalliseen läsnäoloon Itä-Aasiassa eli vahvistaa turvallisuusyhteistyötä Washingtonin kanssa, samalla kun se vahvistaa omaa puolustustaan Yhdysvaltoja vastaan. (Iida 2007, 29.)

Yhdysvaltain liittolainen Japani haluaa Taiwanin pysyvän demokraattisen hallinnon alla. Japanin rooli Aasian puolustuksessa on nykyään melko vaatimaton. Aasiassa ei ole unohdettu Japanin sotarikoksia toisessa maailmansodassa. Maa lähinnä tarjoaa tukikohtia Yhdysvaltain joukoille. (Horowitz 2003, 4.) Jos Peking hyökkäisi Taiwanin Japanin velvoitteet Yhdysvaltoja kohtaan ja maan intressit Itä-Aasiassa luultavasti pakottaisivat sen vastaamaan. Jingin mukaan Japanin uudelleenmilitarisointi olisi tällöin suurin uhka Kiinalle ja koko Aasian–Tyynenmeren alueen vakaudelle. (Jing 2003, 36.)

Japani avasi diplomaattisuhteet Kiinan kanssa vuonna 1972 ja on sen jälkeen korostanut hyvää tahtoa, ystävyyspolitiikkaa ja maiden historiallisia siteitä. Tokio huolestui ensi kerran Kiinan sotaisasta asenteesta Taiwaninsalmen ohjuskriisin aikana

1995–1996. Tokio kuitenkin jatkoi kriitikoiden selkärangattomaksi kutsumaa Peking-politiikkaa ja tyytyi ilmaisemaan huoltaan epämääräisissä julistuksissa. (Young 2007, 289.) Viime aikoina Japani on herännyt Kiinan uhkiin, mikä on johtanut itsenäisempään Kiinan-politiikkaan ja positiivisempaan asenteeseen Taiwania kohtaan (Young 2007, 292).

2.2.2 Taiwanin epävirallinen diplomatia – golfia ja dollareita

Taiwanin, Kiinan, Japanin ja Yhdysvaltojen suhteet ovat usein otsikoissa. Aineistossani myös Taiwanin epävirallinen diplomatia nousee usein esille. Rawnsley (2000, 17) muistuttaa, että Taiwan on diplomaattinen kääpiö, vaikkakin taloudellinen jättiläinen. Kiinan tasavalta jäi 1970-luvulla kansainvälisen järjestelmän ulkopuolelle. Uuteen asemaansa vastatakseen Taiwan aloitti epävirallisen diplomatian (Rawnsley 2000, 17). Epävirallinen diplomatia on samanlaista kuin virallinen, mutta sitä leimaa vakiintuneiden suhteiden puuttuminen (Rawnsley 2000, 26–28).

Rawnsleyn mukaan monet valtiot eivät halua tunnustaa Taiwania saaren epäselvän statuksen takia. Valtiot säilyttävät suhteet Kiinaan ja maksimoivat hyvien Taiwanin-suhteiden tuomat edut – tai toisinpäin. Joustavuus näkyy terminologiassa: Hallitukset “tiedostavat”, “kunnioittavat” tai “ottavat huomioon” Taiwanin, sen sijaan, että ne tunnustaisivat sen olemassaolon. (Rawnsley 2000, 23.)

Taiwanin asemaa kansainvälisessä yhteisössä luonnehtivat vaikeus päästä jäseneksi kansainvälisiin organisaatioihin, huonot mahdollisuudet tavata hallituksia ja esiintyä mediassa sekä Kiinan usein vihamielinen propaganda (Rawnsley 2000, 37). Taiwan on yrittänyt päästä eristyksensä esimerkiksi dollaridiplomatialla, lomailudiplomatialla ja golf-diplomatialla (Van Kemenade 1997, 113). Panostukset dollaridiplomatiaan ovat lehdissä esillä säännöllisesti. Niitä ei salailta, vaan päinvastoin Demokraattinen edistyspuolue tuo virallisen diplomatian ongelmia esiin usein.

Epävirallisen diplomatian lisäksi Taiwan harjoittaa erityisen epävirallista diplomatiaa.

Tässä Kiinan ja Taiwanin välisessä pelissä medially on ollut oma roolinsa: Siitä lähtien kun Koo-Wang -neuvottelut lopetettiin vuonna 1995, viestintä Kiinan ja Taiwanin välillä on hoitunut lähinnä tiedotusvälineiden kautta. (Rawnsley 2000, 106–107.) Mediatuotteiden virta Taiwaninsalmen yli kasvaa. Poliittisten jakojen sijaan media keskittyy siihen, mikä kansoja yhdistää: historiaan ja yhteisiin identiteetteihin. Media on myös muuttanut kansainvälisten suhteiden hoitamista. Diplomatia voi edistyä nyt näkyvästi, dramaattisesti ja teatraalisesti koko maailman silmien edessä. (Rawnsley 2000, 108.)

Taiwanin viranomaiset ovat huomanneet, että tiedotusvälineiden liiallinen vapaus tuo myös ongelmia. Diplomatiaa on yritetty tehdä poissa median valokeilasta. Taiwanissa puhutaankin “riisikeittoteoriasta”. Sen mukaan virkamiesten perässä pysyttelevä media avaa jatkuvasti riisikeittimen kannen sen kiehuessa – riisi ei ikinä kypsy valmiiksi. (Rawnsley 2000, 109.) Chenin presidenttikauden päätyttyä keitinpuheet on voitu unohtaa. Kiinan ja Taiwanin suhteet ovat parantuneet, kun presidentti Ma Ying-jeou on tullut naapurin vastaan esimerkiksi kauppasuhteita ja kulkuyhteyksiä koskevissa kysymyksissä.

3. DEMOKRATIA TAIWANISSA JA POLITIIKKA KIINASSA

Taiwanin nykyinen demokratia eroaa läntisestä, mutta on maassa pidemmällä kuin monissa muissa Itä-Aasian maissa. Demokratia alkoi saada sijaa Itä-Aasiassa toisen maailmansodan jälkeen. Sen nykytila alueella ei ole kovin vahva. Diktaattorit, sotilasvallankaappaukset ja keskusjohtoisuus leimaavat edelleen maanosaa. (Tähkämaa 2004a.)

Kiinan kansantasavalta on jäsenmäärältään maailman suurimman puolueen, Kiinan kommunistisen puolueen, hallinnon alla. Viimeisen 30 vuoden aikana julkinen mielipide on vähitellen päässyt esille kansantasavallassa. Hallinnon ulkopuolisilla on jonkinasteinen vapaus ilmaista kantansa poliittisissa kysymyksissä. Taiwanin kysymyksestä on tullut aiempaa tärkeämpi osa poliittista keskustelua, niin johtajien keskuudessa kuin myös johtajien ja kansalaisten kesken. (Bush 2005, 180–181.)

Taiwanin demokratisoituminen alkoi 1980-luvulla, demokratisoitumisen kolmannessa aallossa. Whiteheadin (2000, 234) mielestä Taiwan vaihtoi yhden puolueen diktatuurinsa nopeasti “erityisen vakuuttavaan kopioon” liberaalista demokratiasta vuosien 1986–1996 välissä.

Taiwanissa siirryttiin verettömästi autoritaarisesta yksipuoluejärjestelmästä monipuoluejärjestelmään, joten saarta on pidetty poliittisen muodonmuutoksen mallioppilaana. Entinen valtapuolue KMT ei kuitenkaan romahtanut poliittisen avautumisen myötä. Se säilytti vahvan asemansa eikä vallan siirtyessä Demokraattiselle edistyspuolueelle vaaleissa vuonna 2000 ollut valmis luovuttamaan poliittisen järjestelmän ohjaksia käsistään. Vanha ja uusi valtapuolue aloittivat vuosia kestäneen taistelun järjestelmän hallinnasta, minkä seurauksena yhteiskunta on politisoitunut voimakkaasti. (Mattlin 2008.)

3.1 Tyypillinen tapaus A-bian

Poliittiset skandaalit ovat länsimaissa vallitseva piirre poliittisessa kulttuurissa (Thompson 2000, 116). Myös idässä skandaalit ovat politiikanteon välineitä. Ne leviävät laajempaan tietoisuuteen tiedotusvälineiden kautta. Thompsonin mukaan median välittämä skandaali jakautuu yleensä neljään päävaiheeseen: skandaalia edeltävään vaiheeseen, varsinaisen skandaalin vaiheeseen, huippukohtaan ja jälkimmäisiin. Skandaalia edeltävä vaihe sisältää esimerkiksi poliisin tai toimittajien tekemiä tutkimuksia. (Thompson 2000, 73.) Tiffenin (2002, 132) mukaan skandaalin alkuasetelmia leimaa usein suuri epävarmuus.

Varsinainen skandaali alkaa, kun rikkomus tulee julkisuuteen. Tästä alkaa väitösten ja vastaväitösten sarja. (Thompson 2000, 74.) Median levittämät skandaalit tyypillisesti paljastuvat mediaorganisaatioiden rytmissä. Myös poliittiset ja oikeusinstituutiot sekä muut tietoa paljastavat tai tulkitsevat tahot rytmittävät skandaalin ajallista kehitystä. (Thompson 2000, 72.) Huippukohdassa skandaali tulee loppuunsa. Tällöin keskeiset henkilöt joko myöntävät syyllisyytensä, eroavat viroistaan tai joutuvat syytteeseen. Skandaali voi huipentua myös syytösten perumiseen ja skandaalin hiipumiseen. (Thompson 2000, 75.)

Cheniä on syytetty korruptiosta siitä lähtien, kun hänet valittiin toiselle kaudelle 2004. Hänen läheiset avustajansa ja sukulaisensa ovat olleet syytteessä korruptiosta. (Hwang 2008, 6–7.) Virallisesti Chen Shui-bianin ja hänen lähipiirinsä korruptioskandaali alkoi toukokuussa 2006. Chenin vävyä Chao Chien-mingia syytettiin tällöin sisäpiirikaupasta. Syytteet nostettiin heinäkuussa. Chao tuomittiin kuudeksi vuodeksi vankilaan. Samalla esiin nousivat väitteet Chenin vaimon ja vanhempien avustajien laittomista menettelytavoista. Heinäkuussa oppositio yritti saada presidentin jättämään virkansa, mutta esitys kaatui.

Vihreä leiri alkoi jakautua Chenin puolustajiin ja niihin, jotka olivat valmiit erottamaan hänet. Heinäkuussa ryhmä vihreämielisiä akateemikkoja ja aktivisteja julkaisi 715 proclamation -julistuksen, joka vaati Cheniä pois vallasta. (Hwang 2008,

6–7.)

Elokuussa Demokraattisen edistyspuolueen entinen puheenjohtaja, “Taiwanin Nelson Mandela” Shih Ming-teh ilmoitti aloittavansa istumalakon Cheniä ja korruptiota vastaan (Hwang 2008, 6–7). Shihin varojenkeruukampanja mielenosoitusten rahoittamiseksi keräsi yli sata miljoonaa Taiwanin dollaria kuudessa työpäivässä (Hwang 2008, 17). Kampanjan nimeksi tuli Baiwan Renmin Fan Tanfu Daobian Yundong (“miljoona ääntä korruptiota vastaan – presidentti Chenin on erottava” (engl. A Million Voices against Corruption – President Chen Must Go) (Hwang 2008, 15).

Shihin aloittama liike järjesti syys-lokakuussa neljä tapahtumaa: ensin istumalakon, sitten Taipeiissa kaupunginlaajuisen mielenosoituksen, saarenlaajuisen protestin ja kansallispäivänä mielenosoituksen presidentin kanslian edessä. Intensiivinen kampanja kesti kaksi kuukautta, mutta loppui lokakuun puolivälissä. (Hwang 2008, 6–7.) Sanomalehdet, aikakauslehdet ja tv-asetat antoivat korruption vastaiselle liikkeelle epätavallisen paljon huomiota. Myös tutkijat osallistuivat sanasotaan. Liikkeestä tuli diskurssien yhteenottoa diskurssien kautta. (Hwang 2008, 9.) Liikkeellä oli samaan aikaan myös pienempiä muodostelmia Chenin puolesta ja vastaan.

Marraskuussa Chenin vaimoa Wu Shu-chenia vastaan nostettiin syytteet. Häntä epäiltiin korruptiosta presidentin salaisen rahaston hoidossa. Syyttäjien mukaan myös Chenin syyttämiseen olisi riittävästi todisteita, mutta presidenttiä suojasi aseman tuoma immunitetti. Pari kiisti syytteet, mutta ei pystynyt selittämään, miksi kuitit eivät täsmänneet. Opposition kolmas esitys Chenin erottamiseksi virasta kaatui marraskuun loppupuolella.

Skandaali alkoi aivan kuin Thompsonin (2000, 24) kuvauksessa yksinkertaisesta skandaalista: rajojen rikkomus tuodaan julkisuuteen, mikä nostattaa julkisia vastalauseen ilmauksia. Skandaali kehittyi monimutkaisemmaksi – osalliset vastasivat syytöksiin ja paljastuksiin kiistämisellä ne ja esittämällä vastaväitteitä, mikä johti

lisätutkimuksiin ja lisäpaljastuksiin. Thompsonin (2000, 24) mukaan kissa ja hiiri -leikissä panokset kasvavat ja esiintulevat tiedot voivat olla alkuperäistä tapausta merkittävämpiä.

Chenin lähipiirin korruptioskandaali on esimerkki tyypillisestä poliittisesta skandaalista modernissa yhteiskunnassa. Median välittämän skandaalin keskipisteessä oli tunnettu henkilö, presidentti sekä hänen vaimonsa ja läheiset työntekijänsä. Skandaali henkilöityi presidenttiin ja hänen vaimoonsa. Tiffenin (2002, 134) mukaan tapaus on vielä mehukkaampi, jos skandaali horjuttaa henkilöiden tunnettua persoonallisuutta, ja persoona itsessään on riidanalainen. Ja sitä hän on, sillä hän on monessa mielessä jaetun Taiwanin ruumiillistuma, Taiwanissa syntynyt Taiwanin itsenäisyyttä haluava vihreän leirin johtaja.

Syytteet horjuttivat Chenin ja hänen vaimonsa vakiintunutta kuvaa: heidät tunnetaan taistelusta korruptiota vastaan. Demokraattinen edistyspuolue nousi valtapuolueeksi korruptionvastaisen agendan avulla. Thompsonin (2000, 16) mukaan ihmiset, jotka asemansa tai liittostensa takia edustavat tiettyjä arvoja tai uskomuksia, ovat erityisen alttiita skandaaleille. Riskinä on, että heidän yksityinen käyttöksensä voidaan osoittaa eripariseksi niiden arvojen kanssa, joita he julkisesti kannattavat (Thompson 2000, 16). Näin kävi tutkimukseni tapauksessa.

Skandaalit ovat taistelua symbolisesta vallasta, pelinappuloina ovat maine ja luottamus (Thompson 2000, 245). Poliitikassa toimivat yksilöt ovat riippuvaisia symbolisen vallan käytöstä (Thompson 2000, 102). Skandaalin tapahtumat ja niiden julkinen tuomitseminen voivat vahingoittaa vastuullisten mainetta (Thompson 2000, 14). Chenin ajamat uudistukset, kuten uusi perustuslaki ja asekaupat Yhdysvaltojen kanssa, eivät edistyneet skandaalin aikana, eivät myöskään hänen ajamansa nimitykset.

Huippukohdan jälkeen skandaalista tulee yleensä rutiiniuutisoitavaa, kun skandaalista tulee poliittisen kiistan aihe tai siitä käynnistetään oikeuskäsittely. Oikeusprosessi tarkoittaa tasaista, vaikkakin rajoitettua uutisvirtaa, jossa käydään läpi päivän

tapahtumia. (Tiffen 2002, 132.) Jälkimmäisissä skandaalin loppuratkaisu ja dramaattiset hetket ovat ohi ja alkaa seurausten pohdinta (Thompson 2000, 76). Itse en tutki jälkimmäisiä vaan poliittista kiistaa ja oikeuskäsittelyä. Näen ne tämän skandaalin huippukohdiksi. Taiwanin politiikassa poliittisia syytöksiä ja paljastuksia tehtaillaan jatkuvasti. Siksi vasta virallinen syytteiden nostaminen ja sen laukaisema poliittinen kiista ovat mielestäni tutkimisen arvoisia.

Chenin lähipiirin korrupioon sekaantuminen täyttää kaikki skandaalin tunnusmerkit. Thompsonin (2000, 13) mukaan skandaali viittaa tekoihin tai tapahtumiin, joihin liittyy rikkomus arvoja, normeja tai moraalisia koodeja vastaan. Skandaalin piirteisiin kuuluu, että se tulee toisten tietoon ja on niin vakava, että se herättää julkista vastakaikua (Thompson 2000, 13).

Toisten reaktiot skandaaliin muovaavat sitä. Skandaalin ulkopuolisilla on performatiivinen rooli: heitä yhdistää moralisoiva, tuomitseva diskurssi, joka voi stigmatisoida asianomaiset. (Thompson 2000, 20.) Tällaisia tuomitsevia lausuntoja kuultiin mediassa sekä poliittisesti omien että vastapuolen joukosta. Kaksi Demokraattisen edistyspuolueen kansanedustajaa erosi parlamentista protestiksi sille, miten puolue suhtautui syytteisiin.

Skandaalin päähenkilöt voivat joko yrittää puolustaa mainettaan yhteisponnistuksella tai puhdistaa nimensä vastahyökkäyksellä (Thompson 2000, 22). Chenin tapauksessa hänen kannattajansa puolustivat johtajaa. Demokraattinen edistyspuolue kävi myös vastahyökkäykseen: mielenosoitusten kuohunnan keskellä puolue löysi oppositiopuolue Kuomintangin puheenjohtaja, Taipeiin kaupunginjohtaja Ma Ying-jeoun toiminnasta epäkohtia. Häntä syytettiin epäselvyyksistä oman erityisrahastonsa käytössä. Ma kiisti tämän, mutta lahjoitti nopeasti rahastonsa varat hyväntekeväisyyteen.

Tiffenin (2002, 133) mukaan mediajulkisuutta dominoivien skandaalien tärkein yksittäinen tekijä on, että vastustaja haluaa käyttää skandaalia hyväkseen, skandaalin kohdetta vastaan. Chenin tapauksessa poliittinen vastustaja, sininen leiri

kansallispuolue Kuomintangin johdolla, otti ilon irti skandaalista. Myös omat rivit rakoilivat. Kiinan kansallispuolue ratsasti korruptioskandaalilla vaalivoittoon: Ma Ying-jeou äänestettiin vuonna 2008 Taiwanin presidentiksi.

3.2 Tyypillinen kiista, siniset vastaan vihreät

Chenin skandaali ja sitä edeltäneet mielenosoitukset osoittavat, että taiwanilaisen ja kiinalaisen identiteetin kamppailu on Taiwanin politiikassa hyvin tavallista (Hwang 2008, 21). Sisäpolitiikkaa on vuosituhannen alusta lähtien leimannut kilpailu vihreän ja sinisen leirin välillä. Saaren isoimmat puolueet ovat Taiwania vuosikymmeniä hallinnut Kuomintang ja oppositiosta valtaan noussut Demokraattinen edistyspuolue, joka sai presidentin vuonna 2000 ja nousi seuraavana vuonna johtavaksi puolueeksi lainsäädäntöelimessä. (Hsu & Cheng 2007, 57–58.)

Ennen vaaleja 2000 isojen puolueiden ympärille muodostui kaksi melko tasa-arvoista ryhmittymää. Vihreän leirin muodostavat DPP ja Taiwan tuanjie lianmeng (“Taiwanin yhtenäisyyden liitto”, engl. Taiwan Solidarity Union, TSU), sinisen KMT sekä pienemmät Qinmindang (“kansanpuolue, engl. People First Party, PFP) sekä Xindang (“uusi puolue”, New Party, NP). (Bush 2005, 169.) Samat ryhmittymät kamppailivat vuoden 2004 presidentinvaaleissa, joissa Chen pääsi toiselle presidenttikaudelle täpärästi, vain 0,2 prosentin marginaalilla (Bedford & Hwang 2006, 10–11).

Sinisen ja vihreän leirin puolueet ovat vakiintuneita, eikä uusia merkittäviä puolueita ole ilmestynyt kartalle vuosituhannen alun jälkeen. Demokraattinen edistyspuolue perustettiin vuonna 1986, mutta laillistettiin vasta 1991. Xindang perustettiin 1993, Qinmindang ja Taiwan tuanjie lianmeng vuonna 2001. Pienten puolueiden kasvu voi tarkoittaa, että Taiwan kehittyi aidosti monipuolueiseksi. (Hsu & Cheng 2007, 57–58.) Toisaalta Kuomintangista eronnut Qinmindang on suunnitellut yhdistyvänsä uudelleen suurpuolueeseen.

Friemanin mukaan vihreän ja sinisen leirin jako elää vaalien alla, mutta jakolinjat eivät ole niin tiukat kuin koalitioiden äärikannattajat esittävät. Monet vihreän leirin

kannattajat jakavat sinisten epäluulon siitä, miksi Yhdysvallat suojaa saarta. Monet siniset puolestaan jakavat vihreiden intohimon taiwanilaiseen identiteettiin. 40 prosenttia äänestäjistä ei identifioitu kumpaankaan leiriin, ja jotkut hylkäävät koko sinivihreän jaon. (Friedman 2007, 50.) Taiwanilaiset ja mannermaalaiset ovat sekoittuneet myös etnisesti. Kysymys kansallisesta identiteetistä määrittää taiwanilaisten puoluekantaa etnistä alkuperää todennäköisemmin. (Hsu & Cheng 2007, 56.)

Sinisen ja vihreän leirin kamppailu on kuitenkin edelleen keskeisessä roolissa Taiwanin politiikassa. Esimerkkinä tästä on Shih Ming-tehin johtama korruption vastainen liike. Liike kerääntyi kokoon itsenäisesti, ilman poliittisten puolueiden mobilisointia. Se pyrki ylittämään puoluepolitiikkaan, ideologioihin ja identiteetteihin perustuvat jaot. Tavoitteena oli ruohonjuuritason verkoston luominen perinteisten puolueiden ja identiteettipolitiikan ulkopuolelle. (Hwang 2008, 8.)

Bedford ja Hwang arvioivat, että presidentti Chenin ensimmäisellä kaudella sininen leiri ei tarjonnut todellisia vaihtoehtoja vihreiden agendalle. Sininen leiri keskittyi hyökkäämään henkilökohtaisesti Cheniä vastaan. Bedfordin ja Hwangin mukaan näyttää siltä, että sinisen leirin johtajat käyttävät usein identiteetikysymyksen tunteellisen kortin – todelliset aiheet sen sijaan jäävät käsittelemättä. (Bedford & Hwang 2006, 201.) Taiwanin politiikka kansallisella tasolla ja sinisten leirissä onkin arvojen kamppailua (Bedford & Hwang 2006, 200).

Korruptionvastaisen liikkeen vaatiessa Chenin eroa kesällä 2006 vihreä leiri alkoi epäillä liikkeen puolueettomuutta. Vihreät pelkäsivät, että Kuomintang ja Kiina yrittivät luoda kaaosta Taiwaniin. (Hwang 2008, 14.) Vihreiden vastastrategiat olivat oman leirin sisäinen vahvistaminen (Hwang 2008, 18) ja kansalaisliikkeen määrittely sinisen leirin ja Kiinan tekeleeksi (Hwang 2008, 21). Useat Demokraattisen edistyspuolueen jäsenet arvelivat liikkeen johtaja Shih Ming-tehin saaneen rahaa Kiinan kansallispuolueelta ja siksi kääntyneen Cheniä vastaan (Hwang 2008, 24). He myös kyseenalaistivat hänen demokraattiset saavutuksensa hätätilalain aikaan (Hwang 2008, 26–27). Vihreät myös käyttivät liikkeen tunnusväriä, punaista,

hyväkseen rinnastaen Shihin Mao Zedongiin, Shihin kannattajat punaiseen kaartiin ja koko kampanjan kulttuurivallankumoukseen (Hwang 2008, 38). Sininen leiri yritti pitää etäisyyttä Shihiin, välttääkseen liikkeen määrittelyn sinisten ja vihreiden kiistaksi (Hwang 2008, 27).

Chenin vastaisten ja häntä tukevien liikkeiden kamppailu kiihtyi syyskuun puolivälissä kahden ison mielenosoituksen jälkeen (Hwang 2008, 45). Vastamielenosoitukset muuttuivat varsinkin Etelä-Taiwanin Kaohsiungissa ja Tainanissa tappeluiksi (Hwang 2008, 47). Syyskuun puolivälissä liike Hwangin (2008, 45) mukaan muuttui – puolueettoman voiman sijaan siitä tuli taas perinteinen sinisen ja vihreän leirin, eli taiwanilaisen ja kiinalaisen identiteetin kamppailuareena. Mielenosoitukset pienenivät 15. päivän protestin jälkeen. Samalla erottamiskampanja muuttui sekasortoisemmaksi. (Hwang 2008, 54.)

Korruptionvastaisen liikkeen viimeinen, Taiwanin kansallispäivänä järjestetty mielenosoitus päättyi kaaokseen. Poliisin mukaan paikalla oli 500 000 ihmistä. Kansanedustajat häiritsivät Chenin puhetta ja mielenosoittajat saartoivat autoja. Nujakointia oli puolin ja toisin. Lopulta mellakkapoliisi hajotti joukon. Kansallispäivän jälkeen liike hyytyi ja lopetti toimintansa. (Hwang 2008, 53.) Liike vahvisti Taiwanin jakoa sinisiin ja vihreisiin, kiinalaisen ja taiwanilaisen identiteetin kannattajiin, ja johti yhteiskunnan jakautumisen toiseen aaltoon (Hwang 2008, 55).

Tutkimukseni alkaa tästä tilanteesta. Sekä siniset että vihreät käyttävät Taiwanissa tunteellista identiteettipuhetta oman asemansa pönkittämiseen. Tämä on taiwanilaisen politiikan erityispiirre. Yhteiskunta on politisoitunut, jakaantunut ja polarisoitunut.

3.3 Demokratia Taiwanissa – ei maltillisille

Taiwanin parlamentti on tunnettu poliitikkojen välisistä nyrkkitappeluistaan. Vuoden 2006 skandaaleissa virtasi myös toimittajien veri, kun vihaiset mielenosoittajat kävivät heidän kimppuunsa (IPI 2006). Taiwanin demokratisoituminen tapahtui kuitenkin verettömästi. Se alkoi 1980-luvulla.

1990-luvulla vaaleja järjestettiin Taiwanissa kiihtyvällä tahdilla. Vuonna 1991 vanhat, Kiinassa valitut, asemiinsa jäädytettynä vuodesta 1947 olleet parlamentin jäsenet pakotettiin jäämään eläkkeelle. Uudistusta seurasivat vaalit, joilla valittiin jäseniä lakiasäättävään yuaniin ja lakiasäättävään edustajakokoukseen. Lakiasäättävä yuan on Taiwanin yksikamarinen lainsäädäntöelin. Sitä on kutsuttu paikallisissa tiedotusvälineissä parlamentiksi 1990-luvulta alkaen, kun perustuslain muutokset lisäsivät elimen valtaa. Suorat äänestykset Taipeiin ja Kaohsiungin kaupunginjohtajuudesta järjestettiin vuonna 1994, kaksi vuotta myöhemmin saarella äänestettiin jo presidentistä.

Whitehead muistuttaa, että kulttuurin perusta muuttuu kuitenkin varsin hitaasti. Se laahaa poliittisen kehityksen perässä, pikemminkin mukautuen hallinnon vaihdokseen kuin ohjaten sitä. Korkean tason päätös saaren muuttamisesta läntisen mallin mukaiseksi demokratiaksi voidaan ymmärtää pitkälti strategisena valintana, kilpailuna Taiwanin geopolittista eristystä ja Pekingiä vastaan. (Whitehead 2000, 234.)

Taiwanin politiikassa ei juuri tunneta neutraaliutta (Hwang 2008, 43). Maltillisilla tai puolueettomilla ei juuri ole tilaa politiikassa. Isojen leirien poliitikoilla ei ole vaikutusta toisen leirin kannattajiin. Jos joku vaihtaa puolta, hänet leimataan petturiksi. (Hwang 2008, 22.) Taiwanin vielä 2006 voimassa ollut vaalitapa selittää osaltaan saaren poliittisen kulttuurin erityispiirteitä. Äänestäjällä oli parlamentin vaaleissa yksi ääni. Äänestäjä äänesti henkilöä ja kussakin vaalipiirissä oli jaossa useita paikkoja. Vaalitapa rohkaisi radikaaliutta ja heikensi puoluekuria. (Bush 2005, 164.)

Vaalitapa myös vahvisti politiikan henkilöitymistä. Saman puolueen jäsenet kilpailivat keskenään, ja poliittisten erojen sijaan he korostivat henkilökohtaisia ominaisuuksiaan. Äänestäjät eivät selkeästi identifioituneet puolueisiin. (Bush 2005, 165.) Parlamenttiin pääsi pienellä äänimäärällä, joten ehdokkaat asettuivat ideologisesti ääripäihin – keskitielle ei vetänyt mikään (Bush 2005, 166).

Vaalitapa on sittemmin uudistunut. Parlamentin jäsenistä 73 valitaan nykyään vaalipiireistä. Jokaisesta piiristä menee suoraan läpi yksi eniten ääniä saanut edustaja. 34 paikkaa jaetaan viiden prosentin äänikynnyksen ylittäneiden puolueiden kesken niiden koko maan ääniosuuksien suhteessa. Kuusi paikkaa tulee alkuperäisasukkaille vanhaa äänestystapaa käyttäen eli vaalipiiristä pääsee läpi useampia ehdokkaita. Jokaisella äänestäjällä on siis kaksi ääntä, toinen vaalipiiriin tai alkuperäisasukkaiden vaalipiiriin ja toinen puoluelistalle.

3.3.1 Kungfutselaisuuden perintö demokratialle

Taiwanin yhteiskunta on sekoitus kungfutselaista perinnettä ja moderneja arvoja (Bedford & Hwang 2006, 202). Sinisten ja vihreiden konflikti voidaan nähdä myös kamppailuksi perinteisen kungfutselaisen maailmankuvan ja lännen demokraattisten arvojen välillä (Bedford & Hwang 2006, 161).

Kuomintang käytti kungfutselaisuutta hätätilalain aikana valtansa oikeuttamiseen, mutta puolue näkee edelleenkin esimerkiksi lakien roolin kungfutselaisten silmälasien läpi. Rodriguezin mukaan puoluevaltio vetosi Taiwanissa diktaattoriaikoinaan kungfutselaisiin isänmaallisuuden, kurinalaisuuden, uhrautuvaisuuden sekä vanhempien ja isovanhempien kunnioittamisen normeihin luodessaan yhdenmukaista kulttuuria. Kungfutselaisilla opeilla turvattiin kulttuurin yhtenäisyys ja kansalaisten sävyisyys – näin myös varmistettiin, että taiwanilainen työvoima oli uskollista ja tuottavaa. (Rodriguez 1996, 31–32.)

Hyväntahtoisuus on kungfutselaisuuden ylin arvo. Ihanteelliset yhteiskunnat toimivat hyväntahtoisuuden säännöillä (ren zhi). Ren zhi vaatii tunteen (qing) harkitsemista sekä sen varmistamista, että teko sopii tilanteeseen ja siinä oleviin ihmisiin. Demokratiassa taas hallitaan laillisuusperiaatteessa (fa zhi), jossa tunteita ei tarvitse ajatella ja jossa kaikkia ihmisiä tulee kohdella tasa-arvoisesti kaikissa tilanteissa. Taiwanin demokratiassa vastakkain ovat siis laillisuus ja hyväntahtoisuus. Bedfordin ja Hwangin mukaan vain vihreä leiri noudattaa laillisuusperiaatetta. Muut ryhmät

noudattavat erilaisia oikeusjärjestelmiä ja ymmärtävät lakien roolin ja niiden käyttämisen eri tavalla. (Bedford & Hwang 2006, 164.)

Perinteisen kungfutselaisen ajattelutavan mukaan lait ovat välineitä, joilla hallitsija hallitsee valtiota. Lakeja ei siis nähdä sosiaalisesti sopimukseksi. Esimerkkinä tästä on sinisen leirin vaatimus vuoden 2004 presidentinvaalituloksista syntyneen kiistan selvittämisestä. Sininen leiri ei halunnut Chenin noudattavan vakiintuneita laillisia prosesseja vaan vaati presidenttiä määräämään hätätilan. Hallitsijan tulisi siis päättää tavoitteensa ja toimia niiden mukaan, eikä rajoittaa tekemisiään “jonkun juridisen prosessin” takia. Kungfutselaisen filosofin Meng Tzun sanojen mukaan lait ovat parhaimmillaan, kun niitä ei tarvitse käyttää. Lakeja tarvitaan, kun suhteet huononevat, eikä yhteisymmärrystä löydy. Täten sääntöihin tai lakiin vetoaminen tarkoittaa, että suhteet ovat jo huonot. (Bedford & Hwang 2006, 163.)

Yhteiskunnallinen oikeus pohjautuu kungfutselaisessa ajattelussa sekä hyväntahtoisuuden että oikeamielisyyden (yi) käsitteelle, joka vaatii tekemään oikean asian oikeaan aikaan, oikeassa kontekstissa. Oikeudenmukaisuus riippuu tilanteesta ja osallistujien statuksesta, mutta myös osallistujien herättämistä tunteista. Kungfutselaisen oikeuskäsityksen mukaan heikompi haastaja ansaitsee myötätuntoa ja vahvemman on kohdeltava heikompaa hyväntahtoisesti. Vallanpitäjät hallitsevat hyväntahtoisuudellaan ja viisaudellaan, joten heidän käytöstään vahditaan tiukemmin kuin kansalaisten käytöstä. (Bedford & Hwang 2006, 154.)

Lähivuosien tutkimukset ovat osoittaneet, että taiwanilainen yhteiskunta arvostaa edelleen hyväntahtoisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteita (Bedford & Hwang 2006, 154). Muutkin perinteiset arvot ovat arvossaan. Esimerkiksi Shih Ming-tehin johtama korruptionvastainen liike, joka pyrki presidentti Chenin erottamiseen, valitsi elokuussa 2006 pääteemoikseen kungfutselaisuuden neljä perinteistä moraalista periaatetta: soveliaisuuden (li), oikeamielisyyden, rehellisyyden (lian) ja häpeän (chi), jotka Shihin mukaan Cheniltä puuttuivat (Hwang 2008, 29).

Sosiaalisen vastuuntunnon käsite on juurtunut lännen kulttuuriperintöön, mutta

kungfutselaisille kulttuureille se on vieras. Kungfutselainen etiikka vaatii ihmistä harjoittamaan hyvántahtoisuutta ensin perheenjäseniä, sitten ystäviä ja tuttavien kohtaan ja vasta viimeiseksi tuntemattomia kohtaan. (Bedford & Hwang 2006, 158.) Perhe onkin Itä-Aasiassa huomattavin poliittinen, taloudellinen ja sosiaalinen yksikkö. Perheiden merkitys poliittisina yksikköinä ilmenee Taiwanissa poliittisina perheinä. Perheet eivät aja ideologiaa, kuten perinteiset puolueet, vaan omia etujaan. (Tähkämaa 2004a.)

Ihmisten väliset suhteet korostuvat kungfutselaisuudessa yksilöiden sijaan, joten poliittista ajattelua määräävät hierarkia ja auktoriteetti (Helgesen & Xing 2000, 187). Kungfutselaisuudessa ajatellaan, että alempiarvoisten tulee kunnioittaa ylempiensä toiveita. Sinisen leirin kannattajat haluavat noudattaa johtajiensa toiveita, kunnioittaa johtajaa ja odottaa hänen olevan viisas ja rationaalinen. Alempi ei kyseenalaista ylempäänsä, vaan tukee häntä. (Bedford & Hwang 2006, 160.) Kungfutselainen eliitin arvostaminen näkyy sinisten leirissä uskomuksena, että yhteiskunnan yläluokalla on oikeus hallita. Demokratian periaate jokaisen äänen ja jokaisen ihmisen samanarvoisuudesta ei kuulu kungfutselaiseen moraaliin. (Bedford & Hwang 2006, 161.)

Myös Kiina on löytänyt uudelleen Taiwanin sinisen leirin hellimän kungfutselaisuuden. Kommunismi tuhosi Kiinasta uskonnon olemuksen ja tarkoituksen, nyt maallista etiikkaa tarvitaan säilyttämään sitä. Van Kemenaden mukaan kungfutselaisuus voi myös sementoida yhteen suur-Kiinan, eli Kiinan ja Taiwanin. (Van Kemenade 1997, 377.)

Kiinan johtajat ja intellektuellit ovatkin ylistäneet kungfutselaisuutta universaalina humanismina, joka tulevaisuudessa korvaa lännen kulttuurin. Van Kemenade pitää mahdollisena, että Kiina vaatii muutaman vuosikymmenen päästä Itä-Aasian kungfutselaisen koalition johtajuutta, jäseninä Korea, Taiwan, Malesia, Singapore, kiinalaiset maailmalla ja ehkä Vietnam. Skeptikot näkevät Itä-Aasian kuitenkin olevan liian monimuotoinen mahtuakseen samoihin poliittisiin ja yhteiskunnallisiin arvoihin. (Van Kemenade 1997, 378.)

Kungfutselainen kulttuuri voi osaltaan selittää Taiwanissa rehottavaa korruptiota. Kungfutselaisuus on Itä-Aasiassa painottanut ihmisten välisiä suhteita. Arkielämässä tärkeä guanxi, suhteiden verkko, ulottuu myös virkamiehiin. Vaikka voi olla lainvastaista luoda erityisen läheisiä suhteita virkamiehiin, se on myös kulttuurisesti luonnollinen toimintatapa. Guanxin olemassaolo on Taiwanissa ennemminkin kulttuurinen kuin eettinen ilmiö. Silti guanxin on epäilty olevan epäeettistä. (Yu & Liu 2005, 67.) Guanxi yleensä samaistetaan korruptioon, sillä siihen voi kuulua lobbaamista, juhla-aterioiden tarjoamista ja lahjojen antamista virkamiehelle. (Yu & Liu 2005 67–68.)

Kuomintangin hätätilalain aikaisen puoluevaltion tukipylväät, puolueen varallisuus, äänten ostaminen ja korruptoituneet suosija-asiakas-suhteet paikallisfaktioihin, hyväksyttiin vielä 1980-luvulla joko hiljaa tai aivan avoimesti (Fell 2005, 875). Oppositiopuolueet ovat 1990-luvun alusta lähtien laajentaneet käsitystä korruptiosta. Kiinan kansallisuuspuolueen korruptio haastettiin ensi kertaa vasta, kun median rajoitukset poistettiin ja kansallisiin vaaleihin osallistui ehdokkaita monista puolueista. Silloinen oppositio, 2006 vallassa ollut Demokraattinen edistyspuolue teki poliittisesta korruptiosta keskeisen vaaliteeman. (Fell 2005, 875–876.) Nykyisessä monipuoluejärjestelmässä esimerkiksi äänten ostaminen ja korkeiden virkamiesten korruptio nähdään aiempaa vakavampina, rangaistusta vaativina tekoina (Fell 2005, 877–878).

Korruptio on säilynyt keskeisenä vaaliteemana. Yun ja Liun mukaan se oli eräs pääsyy vuoden 2000 presidentinvaalien tulokseen. Kuomintangin pitkä valtakausi oli tuonut maailman rikkaimmalle puolueelle vaurautta, mutta myös kätkenyt rehottavan korruption. Useimmat taiwanilaiset olettivat, että Demokraattinen edistyspuolue kykenisi vastustamaan korruptiota ja edistämään hallinnon eettisyyttä. (Yu & Liu 2005, 63.) Odotukset kuitenkin hävisivät ajan myötä (Yu & Liu 2005, 71).

3.3.2 Taiwanin Kiinan-politiikka

Kiina ja Taiwan jatkoivat katkeraa sotilaallista ja ideologista kamppailua vuodesta 1949 aina 1980-luvulle saakka. Mao Zedong halusi “vapauttaa” saaren, Chiang Kai-shek suunnitteli hyökkäystä saadakseen Kiinan haltuunsa. (Bush 2005, 3.) 1980-luvun lopulta alkaen maat ovat lähentyneet toisiaan niin taloudellisesti kuin sosiaalisestikin. Ideologioiden vaimentuessa ja Taiwanin demokratisoituessa on syntynyt uusi poliittinen umpikuja, jota pönkittävät taiwanilainen identiteetti ja kansanvalta. (Bush 2005, 27.) 1990-luvulla oli vielä toivoa Kiinan ja Taiwanin neuvotteluratkaisusta. Toivo kariutui neuvottelujen umpikujaan. Sen jälkeen Taiwaninsalmessa on koettu monta jännittynyttä kautta ja monta uutta umpikujaa. (Bush 2005, 267.)

Demokratian aikana Taiwanin Kiinan-politiikkaa ovat muokanneet presidentit Lee Teng-hui (vallassa 1988–2000) ja Chen Shui-bian (2000–2008) (Bush 2005, 28). Bushin mukaan Peking on ymmärtänyt väärin molempien aiheet. Leen ja Chenin kieltäytyminen “yksi maa, kaksi järjestelmää” -mallista ei tarkoita, että he vastustaisivat yhdistymistä Kiinaan sinänsä. Presidentit eivät päässeet sopuun siitä, kuinka Taiwanin tulisi yhdistyä Kiinaan – Peking tulkitsi tämän kiistelyksi siitä, näkikö Taiwan olevansa osa Kiinaa. (Bush 2005, 267.) Taiwanin poliittinen johto ei hyväksy Kiinan ennakkoehtoa yksi Kiina -periaatteen tunnustamisesta yhdistymisneuvotteluiden aloittamiseksi. Taipeiin mukaan osapuolten on kohdattava toisensa tasavertaisina, mikä Pekingin mukaan sotii yhden Kiinan periaatetta vastaan. (Jakobson 2004, 5.)

Mikään Kiinan tasavallan johtavista puolueista ei kannata yksi Kiina -periaatetta, eikä ole halukas liittymään Kiinaan Hongkongin tapaan, eli “yksi maa, kaksi järjestelmää” -periaatteella. Kuomintang ja Qinmindang hyväksyvät toimimisen Kiinan tasavallan perustuslain puitteissa, Demokraattinen edistyspuolue ja Taiwan tuanjie lianmeng haluavat muuttaa perustuslakia ja ehkä perustaa Taiwanin valtion. (Tähkämaa 2004b.) Oma identiteetti, demokratia ja ulkopuolisten pelko eivät ole johtaneet vastustamattomaan haluun itsenäistyä (Bush 2005, 198).

Vuoden 2000 presidentinvaaleissa kaikki puolueet tunnustivat ensi kertaa saaren “poliittisen erillisyyden” Kiinasta (Chun 2002, 106). Taiwanin yhteiskunta on 2000-

luvulla alkanut kauttaaltaan kyseenalaistaa yhdistymisen Kiinaan, ainakin niin kauan kuin kommunistinen puolue on vallassa. Kaikki tärkeimmät puolueet toteavat, että yhdistyminen voi toteutua aikaisintaan silloin, kun Kiinassa vallitsee demokratia. Taiwanin mieltäminen itsenäiseksi valtioksi on myös valtavirtaa edustavien näkemys. (Jakobson 2004, 22.)

Kuomintangin virallinen kanta itsenäisyyteen muuttui vuoden 2004 presidentinvaalien alla. Kiinan kansallispuolue tavoitteli vuosikausia yhtenäisyyttä ja vastusti ehdottomasti itsenäisyyttä; vaalikampanjan aikana puolue perääntyi ja hyväksyi mahdollisuuden itsenäisyydestä vaihtoehdoksi. (Jakobson 2004, 22.)

3.4 Taiwan Kiinan poliittisessa elämässä

Kiinan suhteet Taiwaniin ja Japaniin ovat tulenarat kansallista nöyryytystä painottavan kulttuurin takia (Jakobson 2005, 80). Kiina menetti Taiwanin ulkomaalaisille 1800-luvulla, joten saari symboloi heikon maan nöyryytystä imperialismin edessä. Kiinan mukaan Japani "aivopesi" saarelaiset. Yhdysvaltain suojelu on estänyt kansallisen tehtävän, saaren yhdistämisen Kiinaan. Taiwan on siis koe kommunistihallinnon uskottavuudelle. (Bush 2005, 181.)

Jakobsonin mukaan kommunistisen puolueen legitimizeetti pohjautuu yli puolen vuosisadan ajan harjoitettuun yhdistymispolitiikkaan, joka tähtää sisällissodan haavojen parantamiseen. Kiina painottaa usein julkisuudessa, että Taiwanin kysymys on kiinalaisten välinen asia, johon ulkopuoliset eivät saa puuttua. Todellisuudessa Kiina on luottanut viime vuosina entistä useammin ulkopuolisten, etenkin Yhdysvaltojen apuun, kun Pekingin painostus ei ole riittänyt saamaan Taiwania luopumaan jostain ristiriitaisesta aloitteesta. (Jakobson 2005, 79.)

Peking ei siedä ajatusta Taiwanin lopullisesta menettämisestä, vaikka Kiinan johto hyväksyykin realistisesti, ettei yhdistyminen ole mahdollista lähivuosien aikana (Jakobson 2005, 79).

“Taiwan liittyy oleellisesti sekä kansalliseen itsekunnioitukseen että nykyisten vallanpitäjien kykyyn pysyä vallassa. Yhdelläkään kiinalaisella johtajalle ei ole varaa näyttää heikolta Taiwanin suhteen, sillä häntä syytettäisiin Kiinan kunnian häpäisemisestä ja alistumisesta Yhdysvaltain tahtoon.” (Jakobson 2005, 80.)

Taiwanin presidentti on moneen kertaan sanonut Taiwanin olevan itsenäinen. Esimerkiksi vuonna 1999 presidentti Lee Teng-Hui sanoi kuuluisassa haastattelussaan saksalaiselle Deutsche Wellelle, että salmenylyiset suhteet ovat valtioiden tai maiden välisiä suhteita. Jakobsonin mukaan Kiina vastaisi sotatoimilla, mikäli kansainvälinen yhteisö Yhdysvaltain johdolla kääntyisi tunnustamaan Taiwanin itsenäisyyden tai mikäli Taiwan muuttaisi perustuslakiaan tavalla minkä Peking tulkitsee itsenäisen aseman laillistamiseksi (Jakobson 2004, 12).

Kiinan Taiwanin-politiikkaan jatkuvuutta tuovat yhden Kiinan periaate ja vaatimus siitä, että Taiwan yhdistyy uudelleen Kiinaan. 1950-luvulta alkaen Kiinan Taiwanin-politiikassa on eroteltavissa kolme vaihetta. 1950–1979 kommunistit pyrkivät “vapauttamaan” Taiwanin. Tällöin Taiwan oli vielä kaikkien mielestä osa Kiinaa. Seuraavaksi kommunistit ehdottivat rauhanomaista yhdistymistä Hongkongin tapaan “yksi maa, kaksi järjestelmää” -mallilla. 1990-luvun puolivälistä eteenpäin Kiina on vuoroin suostutellut, vuoroin pelotellut Taiwania sotilaallisesti. (Jing 2003, 26.) Vuodesta 1995 alkaen sotilaalliseen suostutteluun on sisältynyt aiempaa enemmän joustavuutta ja aloitteita. Peking on tulkinnut yksi Kiina -politiikkaansa tehdäkseen siitä hyväksyttävämmän. (Jing 2003, 32.)

Tilanne oli kuitenkin kireä, kun Chen Shui-bian nousi presidentiksi vuonna 2000. Kiinan ja Taiwanin neuvottelut olivat umpikujassa ja maailmalla pelättiin jopa ydinasevaltojen välistä yhteenottoa. Vuoden lopussa Peking kuitenkin muutti asennettaan nöyrempään suuntaan. Bedford ja Hwang tulkitsevat Pekingin ymmärtäneen, että sen on tultava toimeen Chenin kanssa. Chen myös ilmoitti olevansa valmis puhumaan yhdestä Kiinasta, mikä tyynnytti Kiinan johdon. (Bedford & Hwang 2006, 23.)

Bush puolestaan näkee, että Peking ajatteli Chen olevan niin heikko, että hän kestäisi vallassa vain yhden kauden. Peking jätti presidentin huomiotta ja kielsi häneltä

poliittiset voitot. Peking myös liittoutui Taiwanin sinisen leirin kanssa heikentääkseen presidentin asemaa. Kuomintang turvautuikin Pekingin apuun. (Bush 2005, 65.) KMT:n puheenjohtaja Lien Chan esimerkiksi neuvotteli huhtikuussa 2005 Kiinan presidentti Hu Jintaon kanssa Pekingissä Kiinan-matkallaan; samaan aikaan Kiinan viranomaiset kieltäytyivät tapaamasta presidentti Cheniä (Chow 2007, 7). Tapaus nostatti saarella suuren kohun.

Presidentti Hu on todennut, että Kiinan on vedottava taiwanilaisten sydämiin, jotta yhdistyminen voisi toteutua (Jakobson 2004, 32). Bush arvioi, että Hu ei ainakaan heti kautensa alussa tee minkäänlaisia aloitteita Taiwanin-politiikassa. Taiwanista voitulla Kiinan johtajille kiistakapula, sillä he kokevat hyötyvänsä poliittisesti toisten arvostelusta. (Bush 2005, 268.)

Kiinan Taiwan-politiikkaa muokkaavat eniten johdon keskinäinen kilpailu ja keskustelu. (Bush 2005, 197). Läntiset tarkkailijat ovat kuitenkin pohtineet, toteuttaako maan nykyinen johto edelleen Deng Xiaopingin Taiwan-politiikkaa. Sen keskeisenä periaatteena on “yksi maa, kaksi järjestelmää”-malli. Kiinan johdon luovuutta Taiwanin-politiikassa rajoittavat historia, uusi kiinalainen kansallisuusaate ja nykyinen politiikka. (Bush 2005, 197–198.)

4. MEDIA, NELJÄS VALTIOMAHTI?

Journalismi, erityisesti poliittinen journalismi on vahvasti sidoksissa vallitseviin yhteiskunnallisiin ja poliittisiin konteksteihin. Mediaa ja politiikkaa yhdistää mahdollisuus käyttää valtaa. Media valikoi, mitä tietoa välittää ja vaikuttaa asenteisiin mielikuvia vahvistamalla ja heikentämällä. Journalismilla on poliittisissa prosesseissa tiedon välittäjän, tulkitsijan ja julkisuuden hallinnoijan rooli, mikä antaa sille huomattavan vallan. (Wiberg & Paloheimo 1997, 255–257.)

Wiberg ja Paloheimo (1997, 255) arvioivat, että tiedotusvälineiden merkitys vallankäyttäjänä on viime vuosikymmeninä todennäköisesti lisääntynyt. Media vaikuttaa tietoihimme (valikoi uutisia), asenteisiimme (synnyttää uskomuksia, vahvistaa ja heikentää niitä) ja toimintaamme. Medialla on nopeita, lyhytaikaisia vaikutuksia, mutta myös pitkäaikaisia vaikutuksia, jotka perustuvat siihen, että pitkäaikainen tiedotusvälineiden seuraaminen on jollakin tavalla muokannut ihmisten maailmankatsomusta. (Wiberg & Paloheimo 1997, 255–257.)

Ajatus yhteiskunnan alistumisesta medialogiikalle ja käsitys eliittien hallitsemasta mediasta ovat tutkimuksellisia näkökulmia, jotka näyttävät johtavan hypoteesien mukaisiin tuloksiin. Kuneliuksen, Nopparin ja Reunasen mukaan ei välttämättä ole mielekästä spekuloida, paljonko medialla on valtaa tai onko sillä enemmän valtaa kuin esimerkiksi poliittisella järjestelmällä. (Kunelius, Noppari & Reunanen 2010, 11–12.)

Medioitumista koskeva keskustelu kertoo, että median ajatellaan yhteiskunnassa “itsenäistyneen” omaksi valtakeskukseksi (Kunelius et al. 2010, 458–459). Esimerkiksi Turkin mukaan poliittinen keskustelu joutuu viihteen mediasisältöjen rinnalla yhä heikommalle. Valtamekanismien entinen auktoriteettiasema taantuu ja puolueiden perinteinen oikeus julistaa oikeaa ja väärää heikkenee. Yhteiskunnallinen taistelu politiikan suunnasta ja poliittisesta johtajuudesta on tänään vain mediapeliä. (Turkki 1998, 47–48.)

Vallankäyttäjien näkökulmasta media vaikuttaa heidän toimintaansa ennen muuta niin, että se kohdistaa kuvitellun suuren yleisön huomion aina joihinkin asioihin kerrallaan. Journalismi valikoi puheiden avainsanat ja -sitaatit sekä pienen osan valmisteilla olevista asioista ja tuo ne suuren yleisön tietoon. (Kunelius et al. 2010, 458–459.)

Journalismin kykyä suunnata yleisön huomiota muokkaa entistä intensiivisemmän kilpailun logiikka. Sen myötä huomion suuntaamisen ja kokoamisen välineistä yhä tärkeemmiksi ovat nousseet henkilöiminen, konfliktit, draama ja moraaliset lataukset. Päättäjien näkökulmasta mediasta on tullut entistä populistisempi voima. Median huomio kääntyy helposti sinne, missä on meteliä ja dramaattista toimintaa. (Kunelius et al. 2010, 458–459.)

Neveu näkeekin, että kaupalliset paineet ovat ajaneet poliittisen journalismin kriisiin. Lännessä politiikan toimittajille 1960-luvulla syntynyt kriittisen asiantuntijan rooli on muuttunut kaupallisemmaksi 1980-luvulta lähtien. Poliittinen journalismi toimii tilassa, jota määrittävät toimittajien autonomia, median demokraattinen rooli sekä yleisön toiveet. (Neveu 2002, 25–29.) Poliittikan toimittajien autonomia ja työtila ovat kaventuneet, kun politiikkaa käsittelevät muidenkin alojen toimittajat, keskusteluohjelmien juontajat ja markkinointikoneistot (Neveu 2002, 37).

Liberaaleissa demokratioissa mediajulkisuus vaikuttaa politiikan päiväjärjestykseen lähinnä kahdella tavalla: Se voi toimia poliittisten toimijoiden välisenä viestintäkanavana sekä hahmottaa ja selkeyttää ongelmia ja parhaassa tapauksessa seuloa pois epäolennaisuuksia (Wiberg & Paloheimo 1997, 293–294). Viestimillä voi olla paljon valtaa siihen, mistä asioista ja teemoista puhutaan ja mistä asioista tehdään päätöksiä, mutta niillä on paljon vähemmän sanomista siihen, mitä puhutaan ja mikä on tehtävien päätösten sisältö (Wiberg & Paloheimo 1997, 293). Tämä pätee mielestäni myös Itä-Aasian lehdistöön, johon on melko vaikea päästä käsiksi. Tutkimuksia esimerkiksi taiwanilaisesta politiikan uutisoinnista on vähän.

Myöskään englanninkielisestä lehdistöstä ei varsinkaan aasialaisessa kontekstissa tunnu löytyvän edeltävää tutkimusta. Tietyllä tavalla läheltä liippaava vähemmistömedioiden ryhmä on asia erikseen: Kiinan ja Taiwanin englanninkieliset lehdet eivät sovi Gandyn (2000, 58) luonnehdintaan vähemmistömedioiden perinteisestä roolista. Ne eivät aja näkyvästi lukijoidensa asemaa eivätkä ole erityisen kriittisiä. Niiden tyyli on usein esittelevä ja jopa autoeksotisoiva: Taiwanin moninaisia perinteitä esitellään ihailien. Poliitiikan uutiset hoidetaan niin, että lukijalle ei jää epävarmuutta lehden poliittisesta kannasta. Internetsivuillaan lehdet korostavat objektiivisuuttaan, ehkä juuri sen kyseenalaisuuden takia.

Tiedotusvälineitä on kutsuttu yhteiskunnan vahtikoiriksi, joiden tehtävänä on yleisön edustajana valvoa poliitikkojen, viranomaisten tai talouselämän toimintaa. Tiedonvälitys on myös vallankäyttöä, joten tiedotusvälineitä on kutsuttu neljänneksi valtiomahdiksi. Tämä perustuu Montesquieun valtiollan hajauttamista käsittelevään teoriaan, jonka mukaan toimeenpanovallan, lainkäytön ja lainsäädäntövallan pitää olla yhteiskunnassa erillään. Ajatus neljännestä valtiomahdista sisältää myös käsityksen tiedotusvälineiden itsenäisyydestä suhteessa muihin vallankäyttäjiin. (Huovila 1998, 8.)

Neljänneksen valtiomahdin ajatuksen lisäksi joukkoviestimien ja politiikan suhdetta on liberaaleissa demokratioissa hahmotettu vahtikoirajournalismin kautta. Nämä kaksi yhteenkietoutunutta määritelmää toimittajan ihanteellisesta suhteesta poliittiseen koneistoon ovat liberaalin journalismin ammatti-ideologian ydintä. (Louw 2005, 60.) Toimittajien koulutus tähdentää, että neljäs valtiomahti toimii poliittisesti aktiivisen äänestäjäkunnan silminä ja korvina ja varmistaa, että äänestäjät valvovat edustajiaan. Käsitys ei kuitenkaan sovi yhteen todellisuuden eli äänestäjien passiivisuuden, politiikan sisäpiiriläisyyden, poliittisen maineenhallinnan tai toimittajien ja poliitikkojen keskinäisen riippuvuuden kanssa. (Louw 2005, 29.)

Journalistiset käytännöt, kuten representoimisen strategiat ja tilanteen määrittelyt, ovat riippuvaisia kansallisista poliittisista ja byrokraattisista järjestelmistä ja painottavat niitä. Hallinnollinen ja taloudellinen valta liikkuvat samaan aikaan

muualle. Neljäs valtiomahti näyttääkin ottavan omakseen kolmen muun valtiomahdin tehtäviä: sosiaalisen ja poliittisen kontrollin, järjestelmän yhdenmukaistamisen sekä terapeutitset, hallinnolliset ja kuluttajan palvelut. (Ekecrantz 2001, 21.)

Neveu (2002, 37) näkee, että lännessä neljännen valtiomahdin rooli kutistuu kaupallisuuden paineissa, samoin poliittisten toimittajien autonomia. Samanlaisia ääniä on kuultu Taiwanista. International Press Institute oli vuoden 2006 katsauksessaan huolissaan lehdistönvapauden tilasta kovassa mediakilpailussa (IPI 2006).

Itä-Aasiassa lehdistö ei ole päässyt itsenäisen valtiomahdin asemaan. Kungfutselaisuus, demokratian uutuus ja sen hidas juurtuminen alueelle selittävät tätä osaltaan. Lehdistöä säätelevät kulttuuriset käytännöt ja ajatus median roolista. Keskusjohtoisesti johdettu maanosa ei ole nähnyt itsenäisen journalismin arvoa, vaan säädellyn median arvon hallintonsa pönkittämisessä. Vaikka media on nyt Taiwanissa muodollisesti vapautunut sensuurista, se ei ole demokratisoitunut (Lee 2003, 174).

Toisaalta toimittajien journalistiset arvot Japanissa, Koreassa ja Kiinassa ovat samanlaisia kuin lännessä: ne tunnustavat totuuden kertomisen ja itsenäisyyden arvoiksi journalistiselle työlleen (Brislin 1997). Eri asia onkin, miten arvot tulkitaan ja miten niitä käytetään työssä.

4.1 Media Taiwanissa: viihdettä ja kiistoja

Taiwanin mediaympäristö on kokenut buumin viimeisen 20 vuoden aikana. Häätätilalain aikaan 1950–1987 Kuomintang valvoi sähköistä mediaa ja hallitsi sanomalehtiä. (Fell 2005, 880.) KMT kielsi perustuslailliset oikeudet, kuten sanan- ja lehdistönvapauden, sillä sen mukaan poliittinen vakaus oli talouskasvun ennakkoehto. Puolueen mukaan kommunismin vastustaminen vaati yhdistynyttä johtajistoa. Leen mukaan Taiwanin tiedotusvälineet eivät vain hyväksyneet autoritaarista hallintoa, vaan myös auttoivat oikeuttamaan sen. Puoluevaltio omisti äänitorvensa: yksityisessä omistuksessa ollut media pidettiin heikkona, valtiosta riippuvaisena elimenä. (Lee

2000, 125.)

Taiwanissa syntyi hätätilalain ajalla kaksi suurta sanomalehtikonglomeraattia. Lianhebao (“yhdistynyt päivälehti” engl. The United Daily News) ja Zhongguo Shibao (“Kiinan sanomat” engl. China Times) aloittivat 1950-luvulla. 1970-luvulla ne kehittivät isoiksi yhtiöiksi, jotka tunnettiin nimellä “the Big Two”, “kaksi suurta”. Lehdet saivat kaksi kolmasosaa Taiwanin mainostuloista, myös niiden yhteenlaskettu levikki oli kaksi kolmasosaa. (Lee 2000, 127.)

Valtavirtamediassa kriittiset mielipiteet olivat harvassa – niiden esittämisestä saattoi päätyä pidätetyksi tai vankilaan. Tiedotusvälineet eivät mitenkään voineet toimia hallituksen vahtikoirana, vaan ne pitivät yllä Kuomintangin valta-asemaa ja tukivat kiinalaista nationalismia. Taiwanin kärsiessä diplomaattisia vastoinkäymisiä 1970-luvun alussa poliittiset lehdet elpyivät. (Huang 2007, 11–12.) 1980-luvulla myös oppositioliikkeet kuohahtivat eloon johtaen demokratisoitumiseen ja hätätilalain kumoamiseen (Huang 2007, 20).

Leen mukaan suurin osa Taiwanin toimittajista omaksui kritiikittä ammatin säännöt ja Yhdysvalloista tuodun vahtikoiraretotiikan. Taiwanin liberaali kamppailu lehdistönvapaudesta ja demokratiasta on tapahtunut pääasiassa Yhdysvaltojen vaikutuksesta. (Lee 2000, 131.)

Kielto uusien sanomalehtien perustamisesta päättyi virallisesti vuonna 1988. Vapaus johti printtimediassa kovaan kilpailuun. (Fell 2005, 881.) 1950-luvulla syntyneet Lianhebao ja Zhongguo Shibao ovat jättäneet vain vähän tilaa saaren muille sanomalehdille. Ziyou Shibao (“vapauden sanomat” engl. The Liberty Times) on ainoa lehti, joka on saanut merkittävän jalansijan markkinoilla ja noussut uhkaamaan “kahden suuren” ylivoimaa. (Lee 2000, 129.)

1990-luvulla heltisi myös Kuomintangin ote sähköisestä mediasta. Vuosikymmenen aikana saaren tiedotusvälineet vapautuivat. Hallituksen sensuuri väheni ja 1990-luvun puoliväliin tultaessa se oli hävinnyt lähes kokonaan. (Fell 2005, 881.) Poliittisen

järjestelmän muuttuessa myös lehdistön ja hallituksen suhde muuttui. Entiset tabuaiheet, kuten itsenäisyys ja Kiina, muuttuivat sallituiksi. (Wei 1998, 61.)

International Press Institute arvioi vuoden 2006 World Press Freedom Review:ssa, että Taiwanin halu etääntyä Kiinasta on lisännyt lehdistönvapautta (IPI 2006). Taiwanin vauraus mahdollistaa saaren runsaan mediatarjonnan. Wikipedian mukaan 23-miljoonaisen väestön markkinoilla toimii seitsemän 24 tunnin uutiskanavaa, lähes 5 000 aikakauslehtikustantajaa, noin 200 radioasemaa ja noin 2 500 sanomalehtikustantajaa. Taiwanissa on myös tiheiden satelliitin kautta uutisia lähettäviä rekkoja. Kaapelitelevisio on käytössä 80 prosentilla ihmisistä ja sen kautta näkyy yli sata kanavaa.

International Press Instituten tarkkailijat ovat kuitenkin valittaneet, että kovan kilpailun tuoma ”liiallinen” lehdistönvapaus on tuonut mukanaan sensaatiohakuiseen tyyliin, infotainmentin eli tiedon ja viihteen sekoittumisen sekä mediatuotteiden laadun putoamisen (IPI 2006). Tätä kuvastaa viestintätoimisto Edelmanin lokakuussa 2006 tekemä tutkimus, jonka mukaan vain yksi prosentti kyselyyn vastanneista taiwanilaisista piti paikallista mediaa luotettavana tiedonlähteenä. Taipei Timesin (21.11.2006) mukaan vastaajat luottivat ulkomaiseen mediaan, verkkomediaan ja blogikirjoittajiin enemmän kuin paikallisiin tiedotusvälineisiin.

4.1.1 Poliitikko usein äänessä

Kuomintang myi puolueen äänenkannattajan, Zhongyang ribaon (”keskuspäivälehti” engl. The Central Daily) vuonna 2006 – sen jälkeen mikään lehti Taiwanissa ei ole ollut poliittisen tahon omistuksessa. Taiwanin yksityisomisteinen(kaan) media ei kuitenkaan ole koskaan ollut itsenäinen voima, neljäs valtiomahti. Aiemmin tiedotusvälineet toimivat joko Kiinan kansallispuolueen propagandaäänenkannattajina tai sen vastaisen poliittisen mobilisaation välineinä. Tilanne muuttui 1980-luvulla. Erilaiset äänet ovat löytäneet kanavansa vapailta markkinoilla. mutta mitään tiedotusvälinettä ei yleisesti pidetä objektiivisena. (Huang 2007, 30.)

Taiwanin median uskottavuus ei ole juurikaan parantunut hätätilalain ajoilta. Huang (2007, 31) pelkääkin, että media ei enää edistä demokratiaa, vaan on sen esteenä Taiwanissa. Tiedotusvälineet ovat vapautuneet valtion sensuurista, mutta kova kilpailu on ajanut viestimet suosimaan populistista, kansaa yllyttävää kerrontaa (Lee 2003, 172). Pengin (2006, 15–16) tutkimuksen mukaan esimerkiksi politiikan uutiset olivat vuonna 2004 sensaatiohakisempia ja julkkiseskeisempiä kuin 2001.

Taiwanissa politiikasta ja poliitikoista kirjoitetaan paljon. Pengin mukaan politiikka oli ykkösaihe neljässä sanomalehdessä (paikallisissa Lianhebaossa, Zhongguo Shibaossa, Ziyou Shibaossa ja 2003 aloittaneessa hongkongilaisessa, Taiwanissa toimivassa Pingguo Ribaossa (“omenapäivälehti” engl. Apple Daily) sekä 2001 että 2004. Poliitiikan uutisoinnin osuus lehtien kaikesta sisällöstä kasvoi noina vuosina 29 prosentista 31,4 prosenttiin. (Peng 2006, 10.)

Poliitikot ovat eniten esillä oleva ihmisryhmä Taiwanin päälehdissä. Vuonna 2001 noin 45 prosentissa jutuista poliitikko oli päätekijänä, kun jutut, joista ei löytynyt selkeää päähenkilöä, oli poistettu aineistosta. Vuonna 2004 luku oli 44,5. Taiwanin hallitus on juttujen päälähteenä aiempaa harvemmin. 2001 hallitus oli päälähteenä noin 40 prosentissa jutuista, 2004 vain 30 prosentissa. (Peng 2006, 10.)

Myös Lee (2003, 173) on kiinnittänyt huomiota siihen, ketkä pääsevät uutisissa ääneen: pieni piiri teräväkielisiä poliitikkoja, tutkijoita ja toimittajia. Toisaalta Neveu (2002, 37) näkee tavallisten ihmisten tuppaamisen politiikan journalismiin ongelmalliseksi: he tulevat ohjelmiin kertomaan elämästään tekijöiden kaupallisten paineiden takia.

4.1.2 Jakolinjoja vahvistamassa

Taiwanin tiedotusvälineet ovat jakautuneet poliittisesti. Ulkoisesta kontrollista vapautunut media toimii edelleen poliittisten voimien äänitorvena ja vahvistaa olemassaolevia jakolinjoja: varsinkin jakoa Taiwanin itsenäistymistä toivovien ja Kiinaan yhdistymistä kannattavien välillä. (Huang 2007, 2.) Media ei ole pyrkinyt lieventämään etnisiä jännitteitä tai identiteettiä (Huang 2007, 30).

Taiwan on Leen mukaan jatkuvassa poliittisen liikekannallepanon tilassa. Poliitiikan aktivistit tehtailevat uutiskynnyksen ylittäviä kiistoja, ne keskittyvät puolueiden kannattajien riitoihin ja etnisiin konflikteihin. Suuri yleisö nauttii television poliittisesta draamasta. Leen mukaan median jatkuva ja liiallinen paikallisen identiteetin korostaminen sulkee mannermaalta Taiwaniin muuttaneet ulkopuolelle. Tiedotusvälineiden karkeat diskurssit yllyttävät taiwanilaisia mannermaalta tulleita vastaan. (Lee 2003, 173.)

Varsinkin Ziyou Shibao on toistuvasti käyttänyt hyväkseen etnisyysspolitiikkaa ja Kiinan vastaisia tuntemuksia. Ziyou Shibao on hyökännyt varsinkin Lianhebaon ja Zhongguo Shibaon kiinalaista nationalismia vastaan. (Lee 2000, 130.) Leeltä jää mainitsematta, että vastapuoli on toki vastannut samalla mitalla.

Kärjistyneet kiistat ovat yltyneet myös osin verisiksi. Chen Shui-bianin korruptioskandaali poiki huomioita lehdistönvapauden rikkomisesta. Entinen Demokraattisen edistyspuolueen lainsäätävä Lin Cheng-chieh puolusti televisiossa presidentti Cheniä ja kävi ohjelmassa talk show-juontaja Chin Heng-wein kimppuun ja löi häntä nyrkillä nenään. Kansallinen viestintäkomissio antoi neljälle tv-kanavalle sakot, kun kanavat näyttivät tapauksen. International Press Institute näki, että tapauksessa rikottiin lehdistönvapautta. Syyskuussa 2006 kolmen tv-toimittajan kimppuun hyökättiin, kun he raportoivat Taiwanin auringonnousu -kampanjasta, jossa mielenosoittajat vaativat Cheniä eroamaan skandaalien takia. Hyökkäysten syiksi arveltiin toimittajien edustamien televisiokanavien poliittisia kantoja. (IPI 2006.)

Taiwanin sisäinen kamppailu vie huomiota muilta aiheilta. Media ei ole juurikaan kiinnittänyt huomiota muun maailman tai Kiinan uutisiin, eikä myöskään ole käsitellyt perustavanlaatuisia yhteiskunnallisia kysymyksiä tai demokraattisen kansalaisuuden teemoja. Media ei myöskään ole yrittänyt luoda yhteisymmärrystä Taiwanin omasta identiteetistä suhteessa Kiinaan. (Lee 2003, 173.)

4.2 Media Kiinassa

Kiinan kansantasavalta perustettiin vuonna 1949. Kommunistipuolue ei aluksi ottanut journalismia kokonaan haltuunsa. 1950-luvulla yksityisomistuksessa olevat sanomalehdet kuitenkin hävisivät puolueen säädösten takia, samoin yksityiset radioasemat. (Zhao 1998, 16.)

Sosialistiseen lehdistöjärjestelmään kuuluivat puolueen massaorganisaatioiden julkaisut sekä järjestöjen lehdet. Kulttuurivallankumous 1966–76 kuitenkin katkaisi lähes kaikkien lehtien julkaisun. 1970-luvun lopussa, kun Kiina aloitti talousreforminsa, alkoi ennennäkemätön mediabuumi. Puolue-elinten verkko laajeni ja puolueen ulkopuolisten lehtien, kuten hallituksen eri laitosten, yritysten ja järjestöjen julkaisut heräsivät henkiin. (Zhao 1998, 17.) 1980-luvun loppuun mennessä Kiinaan oli kehittynyt varsin monimutkainen mediaverkosto (Zhao 1998, 18). Tiedotusvälineiden on kuitenkin koko uudistuspolitiikan aikakauden ajan täytynyt palvella kommunistisen puolueen etuja ja maan modernisaatiopyrkimyksiä (Jakobson 2005, 31–32).

1980-luvulla tiedotusvälineet alkoivat etsiä tietä puolueen ja markkinavoimien välillä. Talousuudistukset ja Kiinan avautuminen toivat markkinalogiikan puolueen hallitsemaan mediajärjestelmään. 1980-luvun puolivälissä journalismin uudistusliike loi tiedotusvälineisiin demokratiadiskurssia, mikä tukahtui vuoden 1989 demokratialiikkeen kanssa. Kommunistipuolue aloitti Taivaallisen rauhan aukion tapahtumien jälkeen tiukan poliittisen valvonnan. Vuonna 1992 puolue taas avasi ovet markkinataloudelle. (Zhao 1998, 2.) Kiinan mediaa luonnehtivatkin 1990-luvulla arvaamattomat uudistukset, ajoittainen tukahduttaminen sekä poliittisen valvonnan ja markkinavoimien tuomien muutosten ristipaine (Ma 2000, 21).

Myös äärimmäisen kaupallisuuden muodot ovat tulleet uutisviestimiin. Kommunistinen puolue omistaa ja valvoo edelleen tiedotusvälineitä, eikä niiden yksityisomistus ole sallittua. (Zhao 1998, 151.) Viestinten talous ei kuitenkaan perustu enää täysin valtion tukiin. Tiedotusvälineet ovat yhä riippuvaisempia kaupallisista tuloista, mainoksista ja sponsoreista. Niistä on kehittynyt monialayrityksiä. Monet sanomalehdet tuovat rahaa valtion kassaan. (Zhao 1998, 66–

67.)

Nykyisessä mediajärjestelmässä yhdistyvät kommunistipuolueen ja markkinoiden logiikka (Zhao 1998, 2). Puolueen valvonta on pitkään rajoittanut kriittistä poliittista raportointia. Alistuminen rahan valtaan tarkoittaa, että vahtikoiran roolin täyttäminen on toimittajille entistä mahdottomampaa (Zhao 1998, 90). Kehitys ei siis ole johtanut Kiinan tiedotusvälineitä kohti läntisen liberaalin lehdistöteorian ihanteita (Zhao 1998, 152).

Ulkopuoliset haasteet Kiinan mediajärjestelmälle eivät koskaan ole olleet kovin vahvoja. Hongkongin ja Taiwanin uutisviestimet vaikuttavat kuitenkin Kiinan tiedotusvälineisiin enenevässä määrin. Niillä on sama kulttuuritausta ja talouden yhdentyminen on niissä edennyt pidemmälle. (Zhao 1998, 170.)

Kiinassa päivän agendan luovat neljä suurta kansallista organisaatiota: uutistoimisto Xinhua ("uusi Kiina"), puolueen keskuskomitean Kansan päivälehti (Renmin Ribao, engl. People's Daily), Kiinan keskusradio ja Kiinan keskustelevio (Zhao 1998, 18). Media on kansallisella tasolla tarkasti valvottua ja sensuroitua. Paikalliset ja maakunnalliset viestimet ovat itsenäisempiä. (Ma 2000, 22.) Yleisö onkin verrannut Kiinan keskustelevision ohjelmia tislattuun veteen, maakunnallisten asemien televisiolähetyksiä keitettyyn veteen ja kunnallisen tason lähetyksiä, jotka usein täytyvät taiwanilaisesta ja korealaisesta saippuaopperasta, Coca-Colaan. (Zhao 1998, 168.)

Tiukka ideologinen valvonta on tehnyt kiinalaisesta yleisöstä ja Kiinan tarkkailijoista tarkkoja lukijoita. Sensuroidut mediatekstit osataan lukea rivien välistä. Arkipäivän puhetapa eroaa tiedotusvälineiden diskurssista, missä politiikka on edelleen tabu. (Ma 2000, 29.) Hallitus valvoo tarkimmin politiikan uutisia (Ma 2000, 22). Se näyttää kuitenkin hyväksyvän jo kaiken muun, paitsi peittelemättömät poliittiset haasteet (Zhao 1998, 167). Kiinan lehdistö saa myös toisinaan vapauksia laajempaan raportointiin. Esimerkiksi vuoden 2008 maanjäristys ja Sars-epidemia avasivat toimittajille uusia teitä. Kurinalaiset vaatimukset kuitenkin palautettiin, kun

epidemian uhka väistyi. (Jakobson 2005, 31–32.)

Toimittajia rangaistaan, jos he yrittävät käsitellä puolueen kannalta arkaluontoisia yhteiskunnallisia aiheita työssään. Rangaistuksena voi olla sakko, työpaikan menetys, siirto ilman oikeudenkäyntiä uudelleen koulutusleirille tai vankeustuomio. (Jakobson 2005, 31–32.) Kiinalaiset toimittajat kertovat kunnioittavansa totuutta, mutta journalistisissa arvoissaan eivät suosi sen tavoittelua sitkeydellä tai aggressiivisuudella. Toimittajien eettiset säännöt käskevät puolustamaan totuutta, mutta myös olemaan uskollisia hallitukselle ja puolueelle. (Brislin 1997.)

Lännessä vääryydet paljastava toimittaja on sankari – Kiinassa sankari on toimittaja, joka löytää hyvän roolimallin (Zhao 1998, 28). Uutisjutut näyttävät usein esimerkkiä muille. Uutiset valitaan usein sen mukaan, miten hyödyllisiä ne ovat puolueen ja hallituksen asioiden hoitamiseksi. Uutiset tehdään puolueen näkökulmasta, joten ne keskittyvät yksityiskohtiin ja ovat välillä varsin teknisiä. Uutiset eivät kerro ajankohtaisista tapahtumista, vaan kehityskuluista ja saavutuksista. Tyypillinen uutisjuttu on erittäin positiivinen, opettavainen ja avoimesti arvosuuntautunut. (Zhao 1998, 27.) Puolueen hallitseva poliittinen diskurssi on paternalistinen ja elitistinen. Se sopii yhteen kaupallistumisen myötä syntyneen kuluttajadiskurssin kanssa. (Zhao 1998, 154.)

5. IDENTITEETTI PROSESSISSA

Identiteetin luominen on itsen ja “toisen” välisen suhteen määrittelyä, erontekoa muihin (Jansson 2001, 58–59). Identiteetillä viitataan siihen, miten ihmiset rakentavat itsestään ja toisistaan määrittelyä kielenkäytössään. Määrittelyt ovat moninaisia ja vaihtelevat tilanteittain. Identiteetti ei siis hahmotu ihmisen staattiseksi ominaisuudeksi vaan toiminnalliseksi kategoriaksi. (Jokinen & Juhila 1999, 68.)

Identiteetti on väljä yläkäsite, joka voidaan myös määritellä tarkoittamaan oikeuksia, velvollisuuksia ja ominaisuuksia, joita toimija olettaa itselleen tai toisille toimijoille tai mitä muut olettavat toimijalle. Identiteetit muotoutuvat omanlaisikseen kussakin diskurssissa. Erilaiset merkitysjärjestelmät mahdollistavat erilaisten minuuksien esiintulemisen, ne ikäänkuin kutsuvat meitä tietynlaisiksi ihmisiksi. (Jokinen et al. 1993, 38–39.)

Käsitys identiteetistä on muuttunut historian saatossa. Hallin mukaan postmodernilla subjektilla ei ole kiinteää, olemuksellista tai pysyvää identiteettiä. Subjekti ottaa eri identiteettejä eri aikoina, ne eivät ryhmitä yhtenäiseksi kokonaisuudeksi “minän” ympärille. Sisällämme on ristiriitaisia, eri suuntiin tempoilevia identiteettejä, joten identifikaatiomme vaihtelevat jatkuvasti. Yhtenäinen, varma ja johdonmukainen identiteetti on fantasiaa. (Hall 1999, 23.) Identiteettejä ei nähdä kiinteinä, vaan niiden uskotaan sopeutuvan ja muuttuvan aikojen ja ihmisten mukana (Kivikuru 2003, 26).

Valistuksen subjekti perustui käsitykseen, että ihmiset ovat yksilöitä, jotka on varustettu järjellä, toimintakyvyllä, tietoisuudella ja sisäisellä ytimellä, joka kehittyi syntymän jälkeen, mutta pysyi olemukseltaan samanlaisena (Hall 1999, 21).

Sosiologinen käsitys subjektista puolestaan heijasti tietoisuutta siitä, että ihmisen sisäinen ydin ei ollut autonominen, vaan muodostui suhteessa toisiin (Hall, 1999, 21–22). Tässä klassisessa käsityksessä identiteetti muodostui minän ja yhteiskunnan vuorovaikutuksessa. Sisäinen ydin, “tosi minä”, muokkautui vuorovaikutuksessa “ulkopuolella” olevien kulttuuristen maailmojen ja niiden tarjoamien identiteettien

kanssa. (Hall 1999, 22.)

Identiteetti muotoutuu ajan mittaan tiedostamattomissa prosesseissa ja muokkautuu koko ajan. Ei siis tulisikaan puhua identiteeteistä jonakin loppuun saatettuna, vaan nähdä identifikaatiot jatkuvina prosesseina. (Hall 1999, 39). Hallin (1999, 223) mukaan identiteetti tulisi ymmärtää “tuotannoksi”, joka ei ole koskaan valmis, vaan aina prosessissa ja muotoutuu aina pikemminkin esittämisessä kuin sen ulkopuolella. Koska identiteetti vaihtelee sen mukaan, kuinka subjektia puhutellaan ja kuinka se esitetään, identifikaatio ei ole automaattista, vaan se voidaan joko saavuttaa tai menettää. Tätä kuvataan toisinaan siirtymiseksi (luokka)identiteetin politiikasta rajan tai eron politiikkaan. (Hall 1999, 28.)

Hallin (1999, 227) mukaan identiteetit ovat itse antamiamme nimiä niille tavoille, joilla menneisyyden kertomukset asemoivat meitä maailmaan, ja joihin itse asemoimme itsemme. Brown (2004, 210) taas huomauttaa, että ideologiat puhuvat identiteetistä kulttuurina, mutta ihmisten yhteiskunnallinen kokemus sekä väestötieteelliset olosuhteet, kuten muutto, muodostavat ihmisten kokemuksen identiteetistä eli siitä, ketä he ovat ja kuinka he sopivat maailmaan. Jaettu sosiaalinen kokemus pitää yllä ryhmäidentiteettiä (Brown 2004, 10).

Brown (2004, 13–14) huomauttaa, että koska emme voi tietää, mitä ihminen ajattelee, oikeastaan keskustelemme identiteetin julkisista representaatioista. Kivikurun (2003, 21) mukaan identiteetin käsitteen yksi suurimmista ongelmista on, että siitä on tullut ehkä liiankin suosittu, sekä tutkimuksessa että arkipuheessa – vaarana on käsitteen löystyminen ja moniselitteisyys.

Luostarisen mukaan jokaisen, joka alkaa tutkia nationalismiin tai kansallisen identiteetin kaltaisia ilmiöitä, on varauduttava kentän käsitteelliseen sekasotkuun. Lähestymistapojen ja konseptien moninaisuus heijastaa asian monimutkaista luonnetta sekä tutkimuksen monitieteisyyttä: jokainen tiedonhaara tuo mukanaan omat käsitteensä. (Luostarinen 1997, 3) Katsotaan siis ensin, mitä kansakunta tarkoittaa, ja lähestytään sitten kansallisen ja kulttuurisen identiteetin määritelmiä.

5.1 Kansakunta ja nationalismi

Kansakunta ja nationalismi ovat historiallisesti läntisiä käsitteitä (Smith 1986, 144). Kansakunnan käsite syntyi Euroopassa 1700- ja 1800-luvun nationalismin seurauksena, kun valtiot alkoivat selkeästi eriytyä ja muodostaa omia kulttuureitaan. Nationalismi eli kansallisuusaate syntyi politiikkaan 1700-luvun lopussa (Smith 1991, 71).

Nationalistit näkevät, että maailma on jaettu kansakuntiin, joilla on oma luonteensa ja kohtalonsa. Kansakunnat ovat ainoa poliittisen vallan lähde ja uskollisuus kansakunnalle voittaa muut uskollisuudet. Kansallinen identiteetti, yhtenäisyys ja itsemääräämisoikeus ovat kaikkien nationalistien tavoitteita. (Smith 1995, 149.)

Rodriguez määrittelee kansakunnan ryhmäksi ihmisiä, jotka tunnistavat kuuluvansa samaan poliittiseen ja kulttuuriseen yhteisöön ja jakavansa tämän takia oikeuksia ja velvollisuuksia. Valtio puolestaan on kokoelma instituutioita, jotka säätelevät oikeuksien ja velvollisuuksien käyttöä. (Rodriguez 1996, 4.) Smith puolestaan korostaa yhteisten oikeuksien ja velvollisuuksien lisäksi kansakunnan oleva väestö, joka jakaa historiallisen alueen, yhteisiä myyttejä ja historiallisia muistoja. Kansakunnalla on julkinen massakulttuuri ja yhteinen talous. (Smith 1999, 11.)

Tavanomaisen länsimaisen kansakunnan ainekset ovat historiallinen alue, oikeudellispoliittinen yhteisö, oikeudellispoliittinen tasa-arvo ja yhteinen kansalaiskulttuuri ja -ideologia. Nämä osat ovat säilyneet elinvoimaisina, vaikka jokseenkin muuttuneina myös lännen ulkopuolella. Itä-Euroopassa ja Aasiassa kuitenkin syntyi myös vaihtoehtoinen, etninen malli kansakunnalle. Etninen malli painottaa syntymäyhteisöä ja paikallista kulttuuria. Kansakunta on mallissa yhteisen sukulinjan yhteisö. Kansanomaisuus, sukuhistoria, oletetut etniset siteet, murteet ja kansankieli sekä tavat ja perinteet ovat tämän vaihtoehtoisen määritelmän osia. (Smith 1991, 11–12.) Kuilu lännen kansalaismallisen kansakunnan sekä Aasian ja Afrikan kansakunnattomien valtioiden todellisuuden välillä on saanut poliittiset eliitit

etsimään vaihtoehtoisia kansakunnan ja kansakunnan yhdistämisen malleja. Etninen malli on yksi niistä. (Smith 1986, 145.)

Läntistä ja ei-läntistä kansakunnan mallia yhdistävät tietyt ajatukset kansakunnasta: kansakunnat ovat kaikille nationalisteille alueisiin sidottuja väestöyksikköjä, joilla on kotimaa. Kansakunnan jäsenillä on yhteinen massakulttuuri ja yhteisiä historiallisia myyttejä ja muistoja, sekä vastavuoroiset lailliset oikeudet ja velvollisuudet oikeusjärjestelmässä. Kansakunnalla on yhteinen työnjako ja tuotantojärjestelmä. Sen jäsenillä mahdollisuus liikkua kansakunnan alueella. (Smith 1991, 13–14.)

Kansakunta on kahden ulottuvuuden sekoitus: kansalaisuuden ja alueellisuuden sekä etnisyyden ja suvullisuuden (Smith 1991, 14–15).

Kaikki modernit kansakunnat ovat kulttuurisia sekasikiöitä (Hall 1999, 55).

Kansakunnat koostuvat Hallin (1999, 53) mukaan kulttuureista, jotka eivät sovi yhteen, mutta joissa erot on tukahdutettu väkivaltaisesti. Kansalliset kulttuurit auttavat harsimaan kulttuurieroja yhteen yhdeksi identiteetiksi (Hall 1999, 56). Hallin (1999, 54) mukaan sen sijaan, että ajattelisimme kansallisia kulttuureja yhtenäisinä, meidän tulisi tarkastella niitä perustavina diskursiivisina keinoina, jotka esittävät eron yhtenäisyydeksi tai samuudeksi, identiteetiksi.

5.2 Kansallinen identiteetti normina

Kansalliset identiteetit syntyvät yhteydessä valtioihin, lakeihin, koulutukseen ja mediaan sekä kieliin (Louw 2005, 102). Vuorovaikutteisissa prosesseissa luoduista yhteisöistä tulee identiteetin lähteitä – yksilöt yhdistävät itsensä yhteisöihin ja niitä pönkittäviin diskursseihin ja käytäntöihin. Sisäistäessään diskurssit ja käytännöt ihmiset luovat identiteetin suhteesta ryhmään ja sen arvoihin. Identiteetti on siis ryhmä merkityksiä, jotka nousevat yksilön suhteesta toisiin. (Louw 2005, 95.)

Smithin (1991, 143–144) mukaan kansallinen identiteetti on ehkä kaikkein perustavanlaatuisin, laajin kollektiivinen identiteetti. Kansallisesta identifikoitumisesta on tullut kulttuurinen ja poliittinen normi, joka ylittää muut

uskollisuudet (Smith 1999, 229). Kansallinen identiteetti on säilyttänyt tehonsa ja viehätyksensä: monet näkevät sen tyydyttävän kulttuurin, juurten, turvan ja veljeyden tarpeet. Monet ovat edelleen valmiit uhraamaan henkensä kansakunnan edestä. (Smith 1995, 159.) Kansallinen identiteetti koostuu sekä kulttuurisesta että poliittisesta identiteetistä. Yritykset muokata kansallista identiteettiä ovat siis myös poliittisia tekoja, joilla on poliittisia seurauksia. (Smith 1991, 99.)

Modernisaation ajalla liberaali demokratia, kansallisvaltio, joukkoviestimet, liberaali journalismi ja kansallinen identiteetti kehittyivät kaikki yhtä aikaa (Louw 2005, 99). Kansallisten identiteettien tutkijoiden mukaan kansallisvaltioihin johtaneella kehityksellä on paljon yhteistä uskonnon kehityksen kanssa, vaikka uskonto ei liitykään kiinteästi paikkaan. Yhtenäisyyden etsintä, yhteiset arvot ja selvä raja, joka määrittää kuka kuuluu ryhmään ja kuka ei, leimaavat myös uskonnon historiaa. (Kivikuru 2003, 20–21.)

Kansallinen identiteetti on jatkuvaa uusintamista ja uudelleentulkittamista: arvoja, symboleja, muistoja, myyttejä ja perinteitä, jotka muodostavat kansakuntien perinnöt, tulkitaan uudelleen. Myös yksilöiden identifioitumista perintöön ja sen kulttuurisiin elementteihin tulkitaan uudelleen. (Smith 2001, 18.)

Kulttuurin piirissä kansallinen identiteetti näkyy oletuksissa, myyteissä, arvoissa, muistoissa, kielessä, laissa, instituutioissa ja seremonioissa. Sosiaalisesti kansallinen side tarjoaa yleisesti hyväksytyyn rajan, minkä sisällä vuorovaikutus yleensä tapahtuu, ja rajan, millä voi erottaa ulkopuolisen. Poliittisesti kansallinen identiteetti legitimoii politiikan tavoitteet ja usein vaikuttaa tavoitteisiin sekä hallinnon käytäntöihin, mitkä säätelevät kansalaisten arkea. Kansakunnasta ja kansallisesta identiteetistä on myös tullut hallinnon kansainvälisen oikeutuksen lähde. (Smith 1991, 143–144.)

Billigin (1995, 69) mukaan kansallinen identiteetti ei ole vain sisäinen psykologinen tila: se on elämänmuoto, jota eletään päivittäin kansallisvaltioiden maailmassa. Identiteetti löytyy sosiaalisen elämän tavoista, kuten ajattelusta ja kielen käyttämisestä. Kansallisen identiteetin omistaminen tarkoittaa, että hallussa on

kansallisuudesta puhumisen tapoja. (Billig 1995, 8.) Turkki (1998, 24) näkee, että minuuden luominen, identiteetin toimivuuden tarkastelu ja erittely, rakentaminen ja vertailu ovat ensisijaisesti mielikuviin ja omaan sekä toisten arvoihin liittyvää kulttuurista työtä.

Vahva identiteetti on yhtenäinen ja selkeästi tunnistettava. Vahva identiteetti myös usein tekee selviä erontekoja toisiin ryhmiin, painottaen oman ryhmän positiivisia tai toisen ryhmän negatiivisia ominaisuuksia, tai molempia. Identiteetin muut ulottuvuudet, kuten sukupuoli, luokka ja uskonto, jäävät kansallisen solidaarisuuden taakse. Tapauksista vahva identiteetti kiinnittyy yleensä historian yhtenäisyyteen ja jatkuvuuteen sekä tulevaisuuden toiveisiin ja pelkoihin: meillä on yhteinen menneisyys ja teemme tulevaisuuden yhdessä. (Luostarinen 1997, 4.)

5.3 Kulttuurinen identiteetti ja globalisaatio

Billig näkee, että kansallinen identiteetti ei enää pidä valta-asemaa, vaan kilpailee toisten identiteettien kanssa. Ylikansallisten identiteettien lisäksi maan sisäiset identiteetit haastavat kansallisen identifioitumisen. (Billig 1995, 133.) Mahdollisten kulttuuristen identiteettien määrä ja skaala ovat kasvaneet teollisen kapitalismin ja byrokratian ajalla. Sukupuoli ja ikä ovat voimissaan kulttuuristen identiteettien lähteinä, samoin luokka ja uskonnot, mutta nykyään myös ammattiin, kansalaisuuteen ja etnisyyteen liittyvät uskollisuudet leviävät nopeasti. (Smith 1999, 229.)

Luokan ja alueen tyyppiset kulttuuriset identiteetit toimivat eturyhminä. Tehtyään tehtävänsä ne purkautuvat helpommin kuin kulttuuriset yhteisöt, kuten kansakunnat. (Smith 2001, 19.) Eräs postmodernismin suuri ongelma onkin se, että kansallinen tietoisuus näyttää säilyttävän paikkansa, vastoin oletuksia (Billig 1995, 139). Smithin mukaan kulttuuriset yhteisöt ovat paljon luokka- ja alueidentiteettejä vakaampia, sillä ne muodostuvat sitkeistä, sitovista kulttuurisista osista. Näitä ovat muistot, arvot, symbolit, myytit ja perinteet. (Smith 2001, 19.)

Kansalliset kulttuurit ovat nykymaailmassa yksi kulttuuristen identiteettien

keskeisistä lähteistä (Hall 1999, 45–46). Kulttuuriset identiteetit ovat identiteettiemme puolet, jotka liittyvät siihen, että kuulumme selvärajaisiin kulttuureihin – etnisiin, rodullisiin, kielellisiin, uskonnollisiin tai (ennen kaikkea) kansallisiin kulttuureihin (Hall 1999, 19). Hallin mukaan kansakunta on kulttuurinen representaatiojärjestelmä. Kansallisvaltiosta on tullut tärkeä merkitysten lähde. Ihmiset osallistuvat kansakunnan ideaan, mikä on representoitu sen kansallisessa kulttuurissa. (Hall 1999, 46.)

Kansallinen kulttuuri on siis diskurssi – tapa rakentaa merkityksiä, jotka järjestävät toimintaamme ja käsityksiä itsestämme. Kansalliset kulttuurit rakentavat identiteettejä tuottamalla merkityksiä kansakunnasta, johon voimme identifioitua. Merkitykset sisältyvät tarinoihin, joita kansakunnasta kerrotaan, muistoihin, jotka yhdistävät nykyhetken kansakunnan menneisyyteen ja kuviin, joita siitä konstruoidaan. (Hall 1999, 47.) Kuvat ja tapahtumat representoivat siis yhteisiä kokemuksia, jotka antavat kansakunnalle merkityksen (Hall 1999, 48).

Hallin mukaan kulttuurinen identiteetti voidaan ymmärtää ainakin kahdella tavalla. Ensimmäinen määrittelee kulttuurisen identiteetin yhteisen kulttuurin, kollektiivisuuden ja “todellisen minän” kautta. Kulttuuriset identiteetit heijastavat yhteisiä historiallisia kokemuksia ja kulttuurisia koodeja, jotka varustavat ihmiset vakailta, muuttumattomilla viitekehyksillä ja merkityksillä, ja saavat heidät kokemaan itsensä “yhdeksi kansaksi”. (Hall 1999, 224.)

Toinen näkökulma tunnustaa, että samankaltaisuuksien lisäksi löytyy aina myös eroja. “Yhden identiteetin” murtumat tulee tiedostaa. Kulttuurisilla identiteeteillä on historiansa, mutta ne käyvät läpi jatkuvia muutoksia. (Hall 1999, 227.) Edensorin mukaan kulttuurinen identiteetti on dynaaminen ja dialoginen. Eihän kulttuurikaan ole muuttumaton, vaan neuvoteltavissa oleva. (Edensor 2002, 17.) Kansallinen identiteetti perustuu kompromissiin, pienimpään yhteiseen nimittäjään, kun kulttuuriset identiteetit taas perustuvat kulttuuriseen mosaiikkiin, jossa on monta sävyä. (Kivikuru 2003, 26.)

Vanhat identiteetit ovat rappeutumassa. Hallin mukaan identiteettikriisi nähdään osaksi laajempaa muutosprosessia, joka horjuttaa ja siirtää paikaltaan yhteiskuntien keskeisiä rakenteita ja vakaita tukipisteitä (Hall 1999, 19). Nationalismia tuotetaan yhtenä "minän" artikulaation keskeisistä alueista. Vastapainoksi vanhoille nationalismia tai kansallista identiteettiä koskeville diskursseille hahmotetaan uusi käsitys etnisyydestä. Etnisyys kuvitteellisena yhteisönä määrittää identiteetin uutta liikkumatilaa. (Hall 1999, 16.)

Globalisaation yleinen vaikutus kulttuurisiin identiteetteihin on ristiriitainen (Hall 1999, 70). Hallin mukaan vaihtoehtoja on kolme. Kansalliset identiteetit rapautuvat kulttuurisen yhdenmukaistumisen ja "globaalin postmodernin" seurauksena. Toinen vaihtoehto on, että kansalliset ja muut "paikalliset" tai rajalliset identiteetit vahvistuvat globalisaatioon kohdistuvan vastarinnan takia. Kolmas ajatus on, että kansalliset identiteetit ovat rappeutumassa, mutta uudet, hybridit identiteetit ottavat niiden paikan. (Hall 1999, 57.)

Globalisaatiolla on kansallisten kulttuurien keskitettyjä ja suljettuja identiteettejä kyseenalaistava ja niitä keskeisiltä paikoiltaan syrjään siirtävä vaikutus. Globalisaatio vaikuttaa identiteetteihin pluralisoivasti. Se tuottaa identifikaatioille joukon uusia mahdollisuuksia ja positioita, muuttaa identiteetit aiempaa positionalisemmiksi, poliittisemmiksi, moninaisemmiksi, vähemmän kiinteiksi, yhtenäisiksi tai ylihistoriallisiksi. (Hall 1999, 70.)

Globalisaatio voi myös vahvistaa kansalliskiihkoa ja nationalismia. Sekä valtiot että yksittäiset ihmiset etsivät juuriaan ollessaan eksyksissä muuttuvassa maailmassa. Siksi poliittiset johtajat esimerkiksi Kiinassa ja Malesiassa voivat yrittää painottaa kiinalaisia tai aasialaisia puolia rakentaessaan vahvaa kansallista identiteettiä ja keskusvaltaista valtiota. Länsi on tällöin usein demonisoitu. Yksilön ja ryhmän tasolla yksiulotteisen identiteetin etsintä voi olla vastaus joko todelliseen tai kuviteltuun tunteeseen kulttuurisesta, taloudellisesta tai poliittisesta marginalisoinnista. (Kinnvall & Jönsson 2002, 258.)

5.4 Taiwanilainen identiteetti

Vaikka lähes 98 prosenttia Taiwanin asukkaista jäljittää esi-isiensä tulleen Kiinasta, he eivät välttämättä määrittele itseään kiinalaisiksi. Taiwanilaisten ihmisten ja koko kansakunnan identiteettikysymykset sotketaan usein yhteen, mikä nostaa keskustelun tunteellista intensiteettiä. Kansallinen identiteetti on noussut viime vuosina entistä tärkeämmäksi aiheeksi. (Bedford & Hwang 2004, 5.)

Taiwanilainen identiteetti nousee esiin monessa aihepiirissä: esimerkiksi taiwanilaisesta tietoisuudesta (Taiwan yishi), Taiwanin itsenäisyydestä (Taidu), Taiwanin kysymyksestä (Taiwan jie), Kiina-kompleksista (Zhongguo jie) ja kansallisesta identiteetistä (guojia rentong) puhuttaessa, sekä kun puhutaan demokraattisen politiikan ja kielen ristiriidoista. (Harrison 2006, 174.)

Taiwanilaista identiteettiä määrittelee 2000-luvulla itsetietoinen etsintä. Vuoden 1987 jälkeen keskeinen tema taiwanilaisen identiteetin diskurssissa on ollut taiwanilaisen identiteetin ongelmallisuus. (Harrison 2006, 174.) 1980- ja 1990-lukujen poliittiset ja taloudelliset muutokset muuttivat taiwanilaista identiteettiä dramaattisesti: siitä on tullut ylpeä, nationalistinen ja laaja (Brown 2004, 12).

Taiwanin kansallinen identiteetti on todellinen: se on merkityksellinen ja motivoi saarelaisia. Identiteetti on entisestään vahvistunut, kun sitä on yritetty tukahduttaa. (Brown 2004, 241.) Taiwanilaisen tietoisuuden nousu näyttää lähes väistämättömältä, kun Taiwanin talous kasvaa ja politiikka uudistuu. On luonnollista identifioitua toisiinsa ja maahan ja sen historiaan. (Bedford & Hwang 2004, 83–84.) Useiden tutkijoiden mukaan taiwanilainen identiteetti ei kuitenkaan välttämättä ole yhteydessä itsenäistymishaluihin (Bush 2005, 152).

Vahva ryhmäidentiteetti ja ulkopuolisten pelko eivät ole uusia asioita Taiwanissa (Bush 2005, 143). Ainakin kolme tekijää on ollut muodostamassa saarelaisille poliittista identiteettiä, jossa kiinalaisuudella ei ole sijaa: Taiwanin perifeerinen asema keisarillisessa Kiinassa, 50 vuotta Japanin siirtomaavaltaa ja laaja paheksunta

Kuomintangin itsevaltaista hallintoa kohtaan (Rodriguez 1996, 29). Aelvä ero Taiwanin ja Kiinan yhteiskunnallisessa ja poliittisessa kokemuksessa vuodesta 1945 lähtien on vaikuttanut kansallisen identiteetin muodostumiseen, samoin kuin se, että Kiina käsittelee taiwanilaisia yhtenä ryhmänä (Brown 2004, 241). Demokratiassa eläneet taiwanilaiset muodostavat kokemustensa pohjalta identiteettiä, joka on lähempänä Yhdysvaltoja ja Japania kuin Kiinaa, vaikka Taiwanilla ja Kiinalla onkin sama kulttuurinen perintö (Brown 2004, 245).

Taiwanilainen identiteetti on ollut olemassa yhtä kauan kuin nimi Taiwankin, mutta nimi on tarkoittanut monia asioita. Se ei myöskään ole ollut saarelaisille sosiaalisesti tai poliittisesti hyväksytty nimi. Muut nimet, kuten Quanzhou, Zhangzhou, Kiina, Japani ja Formosa ovat hyötäneet sosiaalisista, poliittisista ja taloudellisista resursseista, jotka ovat tuottaneet niille positiivisia merkityksiä julkisuudessa. (Harrison 2006, 68–69.)

Taiwan määriteltiin omaksi yksikökseen 1920-luvulla. Hahmottaminen oli Taiwanin erottamista Japanista, ei Kiinasta. (Bedford & Hwang 2004, 84.) Käsitys taiwanilaisuuden noususta ja synnystä kuvaa prosessia, jossa Taiwanin nimi on tarkennettu, institutionalisoitu ja se on kasannut symbolista valtaa. Olen taiwanilainen -julistuksesta tulee siis ensin merkityksellinen, sitten oikeutettu ja lopulta määräävä. (Harrison 2006, 59.) Taiwanilaisen identiteetin luominen ei ole ollut vain kilpailua saaren nimestä, mutta myös kilpailua Taiwanin alaryhmien nimistä: waishengren (mannermaalainen), beshengren (taiwanilainen), Quanzhou, Zhangzhou ja Hakka (alkuperäisheimon), sekä taiwanilaisuuteen sisältyvistä nimistä, kuten Fulao, kiinalainen tai aasialainen. (Harrison 2006, 60–61.)

Harrisonin mukaan andersonilaisessa käsityksessä kansallisen tietoisuuden synnystä Taiwanin muutos dynastisesta valtakunnasta moderniin kuvitteelliseen kansakuntaan sijoittuisi Japanin siirtomaa-ajalle. Massakoulutus ja japanilaisia lehtiä lukevan yleisön syntyminen vahvistivat voimistuvaa taiwanilaista identiteettiä 1920-luvulta eteenpäin. (Harrison 2006, 26.) Andersonhan näkee kansakunnan kuvitteelliseksi poliittiseksi yhteisöksi. Kuvitteelliseksi siksi, että kansakunnan jäsenet eivät voi

tuntea kaikkia kansakuntaan kuuluvia. (Anderson 1991, 6–7.) 1700-luvun Euroopassa romaani ja sanomalehti tarjosivat ensi kertaa tekniset mahdollisuudet kuvitteellisen yhteisön synnyttämiseen, kirjoitetun kielen tuoman jaetun tietoisuuden kautta (Anderson 1991, 25).

Japani julisti sodan Kiinalle 1937, minkä jälkeen Japanin kulttuuripolitiikan tavoitteena oli muuttaa taiwanilaiset japanilaisiksi. Kansa pakotettiin omaksuma japanin kieli, maan uskonto ja tavat. (Chang 1997, 115.) Japanilaiset halusivat poistaa taiwanilaisista kiinalaisuuden ja monissa kampanjoissaan painottivat Taiwanin ja Japanin talous- ja kulttuuri-intressien yhteensopivuutta. Kampanjat vaikuttivat osaltaan omalaatuisen taiwanilaisen poliittisen identiteetin kehittymiseen. (Rodriguez 1996, 24.)

Kiinalaisen hallinnon palatessa saarelle vuonna 1945 Kuomintang toivotettiin tervetulleeksi, mutta ongelmat alkoivat pian. Ensimmäinen vuosi puolueen hallinnassa osoitti hallinnon kyvyttömäksi huolehtimaan saaresta. Inflaatio laukkasi, työttömyys kasvoi, ruoasta oli pulaa. Kuomintang poisti hallituksesta taiwanilaiset edustajat. Brutaali alistaminen sai taiwanilaiset näkemään itsensä ja mannerkiinalaiset eri kansoina. (Bush 2005, 144.) Yksinvaltainen politiikka ja raju sorto veivät monia saarelaisia vankilaan (Bush 2005, 143).

Kuomintangin vallan vuosilta historiaan on jäänyt kaksi taiwanilaisen identiteetin kehittymiseen vahvasti vaikuttanutta tapausta. Ensimmäinen oli nimillä ”2–28” tai ”228” Taiwanissa tunnettu tapaus: 28. helmikuuta vuonna 1947 veroviranomaiset pieksivät vanhan naisen, joka myi laittomasti tupakkaa. Tapaus sytytti protesteja ympäri saarta ja tuhansia ihmisiä kuoli, kun hallitus tukahdutti mielenosoitukset. (Bush 2005, 17.) Hätätalalaki astui voimaan seuraavana vuonna ja 1949 alkoi systemaattinen valkoinen terrori (Bush 144). Turvallisuuspalvelu etsi kommunistisia soluttautujia ja taiwanilaisia toisinajattelijoita. KMT rajoitti poliittisia vapauksia, sensuroi lehdistöä ja esti opposition toiminnan. (Bush 2005, 144–145.) Yhteisen etnisyyden tunteen luominen jaettujen representaatioiden kautta vaatii kontrollia siitä, miten tapahtumat ja historia esitetään mediassa, koulutuksessa ja hallinnossa.

(Bedford & Hwang 2004, 84.) KMT:n mediasensuuria käsitellään tarkemmin luvussa 4.

Kiinan kansallispuolue halusi poistaa Japanin siirtomaa-ajan vaikutteet kansalaisista. Koulujen kieleksi tuli mandariinikiina. Bushin mukaan taiwanilainen identiteetti muodostuikin pitkälti, kun Kuomintang yritti istuttaa taiwanilaisiin kiinalaisen identiteetin. (Bush 2005, 146.) Vuonna 1949 saarella oli kuusi miljoonaa taiwanilaista ja pari miljoonaa mannermaalta tullutta kiinalaista. KMT kamppaili säilyttääkseen poliittisen valtansa. Se yritti rakentaa kansallista identiteettiä, joka pohjautuu taiwanilaisten ja mannermaalaisten harmoniaan. (Rodriguez 1996, 29.)

1950-luvulla Taiwanin identiteettipolitiikasta tuli monimutkainen verkko, jonka vastaparit olivat ja ovat osin päällekkäiset: nationalistit ja kommunistit, Kiina ja Taiwan, autoritaarisuus ja liberaali demokratia. Nationalistit vastustivat Kiinaa kommunismin takia, taiwanilaiset nationalistit puolestaan vastustivat Kiinaa, sillä Kiina edusti imperialismia, jonka ikeestä he halusivat vapaaksi. Demokratia-aktivistit vastustivat autoritaarisia nationalisteja, itsenäisyysaktivistit taas vastustivat nationalisteja, koska he olivat kiinalaisia. Samaan aikaan Taiwan esitti “vapaata Kiinaa” Yhdysvaltojen liittolaisena kylmässä sodassa. (Harrison 2006, 108.)

Taiwanin menestys auttoi Kuomintangia oikeuttamaan valta-asemansa. Kun kommunistit aloittivat kulttuurivallankumouksen Kiinassa 1960-luvulla, Taiwanissa nationalistit tekivät saaresta Kiinan kulttuurisen perinnön suojelualueen. Taiwanilaisia lapsia opetettiin olemaan ylpeitä kiinalaisesta perinnöstään. (Chang 1997, 116.) Kiinan kansallispuolue legitimoit siis valtansa Kiinan sivilisaation säilyttämisellä ja vaalimisella (Friedman 2007, 41). 1990-luvulla talouden suorituskyvystä tuli keskeinen Kuomintangin legitimitietin lähde. Taiwanin talous menestyi 1950-luvulta lähtien, toisin kuin kaaoksen keskellä olevan Kiinan. (Harrison 2006, 108.)

Taiwanilaisen identiteetin etsintä alkoi 1970-luvun puolivälissä ja sai lisäpuhtia Taiwanin diplomaattisesta eristyksestä ja dangwain eli Kuomintangin ulkopuolelta nousseen poliittisen liikkeen noususta (Gold 1994, 61–63). Lokalismista tuli

kulttuuriliike 1970-luvulla. Se yritti määritellä taiwanilaista kokemusta monissa kulttuurimuodoissaan. (Harrison 2006, 145.) Liike tuotti musiikkia, elokuvia, tanssia, teatteria, apurahoja, fiktiota ja taiteen keräilyä. Taiteen keskeisiä teemoja ovat juurtuneisuus Taiwaniin, nostalgia, Taiwanin historia sekä poliittinen herääminen. Monissa töissä ihailaan vanhoja aikoja, maanviljelijöiden ja työläisten arkea. 2-28 tapauksen käsittely jatkuu taiteessa. (Gold 1994, 61–63.)

Toinen taiwanilaisen identiteetin nousuun vaikuttanut tapaus, Kaohsiungin tapaus, muutti saarelaisten demokratiavaatimukset ajatuksiin itsenäisyydestä. 10. joulukuuta 1979 Kaohsiungissa Etelä-Taiwanissa sotilaspoliisi ja ihmisoikeuksien päivän mielenosoittajat ottivat yhteen, ja lähes kaikki oppositiojohtajat pidätettiin. (Huang 2007, 20.)

Oma identiteetti levisi entistä laajemmin tapauksen jälkeen. Kuomintang hylkäsi dangwain demokratiavaatimukset ja hyökkäsi taiwanilaisten aktivistien ja toisinajattelijoiden kimppuun. Vuosien 1980–1981 jälkeen taiwanilainen tietoisuus oli tarpeeksi uskottava muokatakseen saaren historiaa. Kiinan kansallisuuspuolue alettiin nähdä ulkomaisten valloittajien joukkona, joka ei piittaa taiwanilaisten kohtalosta. (Friedman 2007, 40.)

Huangin mukaan taiwanilainen kansallisuusaate on vahvistunut Kaohsiungin tapauksen jälkeen. Nationalismi on sittemmin ajanut eteenpäin sekä demokratiaa vaativaa liikettä että 1980-luvulta alkaen lokalisaatioliikettä. (Huang 2007, 20.) Täsmällisesti sanottuna lokalismi ei ole taiwanilaista nationalismia, sillä se ei nähnyt Taiwanin paikallisuutta nationalistisesti. (Harrison 2006, 146.) Esimerkiksi “pienen lohikäärmeen” (little dragon) diskurssi tarjosi vaihtoehdoisen, monikansallisen pohjan taiwanilaiselle identiteetille 1970- ja 1980-luvuilla. Sosiaali- ja taloustieteet määrittivät Taiwanin objektiivisesti tilastojen mukaan, mikä erosi tunteellisesta, subjektiivisesta nationalistisesta ideologiasta. (Harrison 2006, 144.)

Taiwanilainen nationalismi lainasi osia kiinalaisesta nationalismista ja otti omakseen poliittisia käytäntöjä ympäri maailmaa, kuten maanalaisen samizdat-kirjallisuuden ja

Yhdysvaltain 28. presidentti Woodrow Wilsonin ihanteet itsemääräämisestä ja demokratiasta. (Harrison 2006, 129–130.) Kuomintangin sorto esti taiwanilaisen identiteetin julkisen ilmaisemisen 1980-luvun loppuun saakka. Vuonna 1986 perustettiin Taiwanin ensimmäinen oppositiopuolue Demokraattinen edistyspuolue. Puolueen juuret ovat dangwaissa, jonka poliitikot olivat vahvin osoitus taiwanilaisesta identiteetistä. (Bush 2005, 155.)

Ensimmäinen taiwanilaissyntyinen presidentti Lee Teng-hui otti asiakseen korostaa taiwanilaista omaleimaisuutta. Hänen aloitteestaan tuli 1990-luvulla muotiin termi “uusi taiwanilainen”, jolla pyrittiin häivyttämään kuilua “taiwanilaisten” ja “mannermaalaisien” eli Kiinasta Taiwaniin muuttaneiden välillä. (Jakobson 2004, 25.) Presidentti Lee tarkistutti koulujen oppikirjoja, avasi uudelleen oikeusjuttuja KMT:n rikoksista taiwanilaisia vastaan ja muistutti, että taiwanilaiset jakavat saman kohtalon (Bush 2005, 47).

Taiwanilaisen identiteetin ja taiwanilaisen nationalismin synty nähdään yleisesti vastustuksena erilaisille dominaatioille. Identiteetin synty nähdään vastustuksena Japanin siirtomaavallalle ja Kuomintangin “uudelle siirtomaavallalle”. Identiteetti myös ymmärretään vastalauseeksi Kiinan sotilaalliselle pelottelulle ja autoritaarisuudelle. (Hwang 2008, 4.) Kiinan kansantasavallan johto onkin uhkailullaan saanut taiwanilaiset kokemaan yhteenkuuluvuutta ja hitsautumaan yhteen Kiinasta erillisenä yhteiskuntana (Jakobson 2004, 24)

Harrison (2006, 52) muistuttaa, että taiwanilainen identiteetti on hyvä ymmärtää jatkuvana merkitysten tuottamisena. Identiteettikysymys nousee esille julkisuudessa etenkin vaalien alla ja poliittisissa skandaaleissa. Järkevä keskustelu Taiwanin tulevaisuudesta jää, kun tunteet ottavat vallan. Vihreän poliittisen leirin kannattajat näkevät taiwanilaisen tietoisuuden olevan ase Kiinaa vastaan – monet Chenin kriitikot taas tuomitsevat tunteelliset vetoamukset populismiksi, mikä hyödyttää vain Taiwanin itsenäisyyttä vaihtelevalla intensiteetillä tavoittelevaa Demokraattista edistyspuoluetta. Kriitikot sanovat, että vihreät asettavat taiwanilaisen ja kiinalaisen tietoisuuden vastakkain ja syyttävät sinisiä ihmisiksi, jotka eivät rakasta Taiwania.

(Bedford & Hwang 2004, 86.)

Vihreille demokratia ja vapaus ovat tarjonneet mahdollisuuden vaatia perintöään ja äidinkieltään takaisin (Friedman 2007, 47). Monet Demokraattisen edistyspuolueen ja Taiwan tuanjie lianmengin jäsenet näkevät taiwanilaisen tietoisuuden osaksi kasvavaa nationalismia. Heille taiwanilainen tietoisuus on luonnollinen osa kansakunnan rakentamista – jaettu taiwanilainen etninen identiteetti määrittelee Taiwanin kansakunnan. (Bedford & Hwang 2004, 83–84.)

Sinisille vihreiden kokemus omasta identiteetistä näyttäytyy vieraannuttavana (Friedman 2007, 47). Sinisen leirin mielestä vihreät poistavat Taiwanista kiinalaisuuden, han-kiinalaisuuden. Siniset näkevät taiwanilaisen kulttuuri-identiteetin olevan mahtavan han-kiinalaisuuden aste, parhaimmillaankin pelkkä muunnos Etelä-Kiinan Fujianin maakunnan kulttuurista. (Friedman 2007, 41.)

Taiwanin poliittinen vapautuminen on johtanut siihen, että taiwanilainen identiteetti käy kiinalaista vastaan (Bush 2005, 146). Aktivistien, poliitikkojen ja tarkkailijoiden sitoutuneisuus kuviteltuun taiwanilaiseen kansalliseen tulevaisuuteen, sen jälkeen kun identiteettiongelma on ”ratkaistu”, jakaa taiwanilaiset ”hyviin” ja ”pahoihin” kansallisiin kansalaisiin (Harrison 2006, 181). Tuloksena on vaarallisen jakautunut yhteiskunta, missä kansallista politiikkaa hallitsevat tunteet ja epärationaalinen keskustelu (Bedford & Hwang 2004, 86). Toisaalta Friedman (2007, 52) näkee, että taiwanilainen identiteetti on saamassa ylivallan, joten tunteellisen kansallisen politiikan pohja voi pian murtua.

Taiwanin kaksi pääpuoluetta ovat virallisesti yrittäneet rohkaista yhteiskunnan integraatiota. Estääkseen maakunnallisten jakolinjojen säilymistä sukupolvesta toiseen vuoden 1990 väestönlaskennassa lopetettiin maakunnallisen alkuperän ylöskirjaaminen. Valtio tukee kulttuurista identiteettiä, mikä on alkuperältään taiwanilainen, mutta pluralistinen ja luova. Joukkoviestimet ovat osallistuneet menneisyyden puimiseen. Valtion politiikka rohkaisee yhdentymistä, mutta esimerkiksi alkuperäisheimojen jälkeläiset vastustavat kapeaa taiwanilaisuuden

määritelmää. (Hughes 1997, 98.) Taiwanilaisen identiteetin synty nähdään vapauttavaksi, mutta toisaalta Taiwanin nationalismi on myös ylivallan muoto – se estää monien muiden identiteettien elämän (Hwang 2008, 4).

Shih Ming-tehin 2006 aloittama Chenin ja korruption vastainen liike mielenosoituksineen voidaan nähdä vastustuksena dominoivalle diskurssille, jonka mukaan jokainen nykyisessä taiwanilaisessa yhteiskunnassa on taiwanilainen (Hwang 2008, 56). Liike vastusti sitä, että “Taiwanin rakastamisen”, “kansallisvaltion rakentamisen” tai “lokalisaation” nimissä voidaan oikeuttaa mitä vaan (Hwang 2008, 9).

5.5 Kiinalainen nationalismi

Kiinalainen nationalismi perustuu usein poliittisiin vaatimuksiin Kiinan väestön etnisestä ykseydestä. (Rodriguez 1996, 27.) Kiinalainen nationalismi on historiallisesti vastannut sekä valtion sisäisiin että kansainvälisiin heikkouksiin ja maan jatkuvaan jakautumiseen. Taiwan herättää Kiinassa nationalistisia tunteita, sillä se on todiste valtion heikkoudesta. (Bush 2005, 188.)

Länsimaissa on viime vuosina tutkittu kiinalaista nationalismia ahkerasti. Tutkimukset ovat keskittyneet lähes ainoastaan nykyisen kiinalaisen nationalismiin länsimaiden, varsinkin Yhdysvaltojen vastaisiin, autoritaaris-keskusjohtoisiin ja neokonservatiivisiin sekä etnosentrisiin, rasistisiin ja han-sovinistisiin ilmauksiin. Kiinan “uuden nationalismiin” väitetään olevan Kiinan reaktio siihen, että maa näkee lännen pyrkivän hillitsemään sen laajentumispyrkimyksiä tai yrittävän estää sitä nousemasta maailmanmahdiksi. Toinen yleinen tulkinta on, että “uusi nationalismi” liittyy kommunistisen puolueen hallinnan vähenevään oikeutukseen. (Schubert 2006, 188.)

Kiinan valtion nykyinen identiteetti on melko epämääräinen (Horowitz 2003, 1–2). Valtio ei ole ikinä onnistunut luomaan yhtenäistä ja vakaata kansakuntaa. Kun sen käskyvalta on ollut vaarassa, samoin vaarassa on ollut Kiinan kansallinen identiteetti.

Tämä on synnyttänyt jatkuvan identiteetikriisin. (Schubert 2006, 189.) Kansakunta ei ole koskaan pystynyt muodostamaan itseään itsenäisesti valtiosta. Valtio taas on ollut piiritettyä suurimman osan Kiinan keisarillisen ajan jälkeisestä historiasta (Schubert 2006, 190).

Neuvostoliiton kaaatuminen ja Kiinan sosialismin nopea käänös kapitalismiin ovat kyseenalaistaneet kommunistihallinnon oikeutusta. Nykyinen kiinalainen nationalismi on Kiinan poliittisen ja intellektuellin johtajiston luonnollinen reaktio muutoksiin: sitä tarvitaan pitämään yllä valtion ja yhteiskunnan suhdetta sekä luomaan tunnetta kansallisesta yhteenkuuluvuudesta. Kiinan “uusi nationalismi” on ainoa poliittisen keskustelun väylä, joka on ollut sallittu Taivaallisen rauhan aukion demokratiaprotestien tukahduttamisen jälkeen. “Uusi nationalismi” on myös seurausta siitä, että länsi on vieroksunut Kiinan liberalismia, minkä seurauksena Kiina on kääntynyt nationalismiin. Kolmanneksi “uusi nationalismi” vahvistaa Kiinan kansallista identiteettiä hyväksymällä valtion keskusjohtoisuuden, poliittisen realismin, Maon jälkeisen ajan egalitarismin sekä kulttuurin ainutlaatuisen allianssin. (Schubert 2006, 190.)

Etnosentrismi jatkuu Kiinassa vahvana. Kiina väittää, että kaikkia etnisesti kiinalaisia yhdistää erityinen side tai velvollisuus isänmaata kohtaan. (Bush 2005, 189.) Kiinalainen nationalismi korostaa han-kiinalaisuuden ylivaltaa ja paremmuutta muihin etnisiin ryhmiin verrattuna (Bush 2005, 188). Kiinan kansantasavallan hallitus ja kiinalaiset ovatkin oikeuttaneet epäluottamuksensa Taiwanin presidentti Chen Shui-biania ja Lee Teng-huita kohtaan sillä, että he eivät oikeastaan ole kiinalaisia (Bush 2005, 190).

Kiinan kommunistipuolue on vaatinut monesti Taiwania lopettamaan taiwanilaisen identiteetin tukemisen. Myös Kuomintangin entinen puheenjohtaja Lien Chan vastustaa raivokkaasti vihreiden edistämää desinisaatiota. Desinisaatio eli kiinalaisuuden korvaaminen taiwanilaisuudella on Taiwanin identiteettipolitiikan tärkein osa. Kiinan mukaan Taiwanin erillinen identiteetti ei ole aito. Peking ei osoita ymmärtävänsä Taiwanin identiteetin pitkiä historiallisia juuria. (Friedman 2007, 35.)

Horowitz (2003, 1–2) arvioi, että Taiwanin vuorovaikutus Kiinan legitimizeerituneen kommunistipuolue-eliitin kanssa luultavasti vahvistaa Taiwanin kansallista identiteettiä. Kiinan kommunistipuolue käytti samanlaista uhkailun ja jakamisen taktiikkaa 1949–1951 liittäessään Tiibetin itseensä (Friedman 2007, 30). Kommunistipuolueen johtajiston tulenarka retoriikka osoittaa, että faktioiden kiistat ja hallinnon selviytyminen ovat sille tärkeämpiä kuin Kiinan kansalliset intressit (Horowitz 2003, 1–2).

6. AINEISTO JA MITÄ SILLE TEEN

Analysoin mediatekstien kieltä ja etsin kansakuntaa ja kansallista identiteettiä rakentavia diskursseja presidentti Chenin skandaalikirjoittelusta. Etsin siis taiwanilaisuuden representaatiot ja niiden yhteensopivat näkökulmat, joiden pohjalta jaottelen diskurssit. Faircloughin (1997, 27) mukaan tekstianalyysin avulla voidaan päästä käsiksi yhteiskunnan ristiriitoihin.

Miten diskurssit siis representoivat eli esittävät taiwanilaisuuden ja taiwanilaisen identiteetin? Entä miten ne esittävät kiinalaisen identiteetin Taiwanissa? Minua kiinnostaa identiteetin konstruointi kollektiivisella tasolla. Tutkin, millaiseksi teksti kuvaa todellisuuden. Kiinnitän siis huomiota taiwanilaisuuden sanavalintoihin ja kategorisointeihin.

Lähestyn kieltä yhteiskuntatieteellisesti näkökulmasta. En siis tee lingvististä analyysiä. Väljinä viitekehyksinäni ovat sosiaalinen konstruktionismi ja diskurssianalyysi. Tutkin siis kielenkäyttöä Suonisen (1999, 17) hengessä sosiaalisissa prosesseissa muotoutuvana tekemisenä, joka rakentaa sosiaalista todellisuutta. Tästä lisää alaluvuissa 6.1 ja 6.2.

Kansallisia identiteettejä konstruoidaan poliittisen skandaalin kuvien kautta. Tarjolla olevat symboliset resurssit tarjoavat mahdollisuuksia ja rajoituksia sille, mitä ihmiset voivat olla. Diskursseilla on keskeinen rooli identiteettien tuottamisessa. Alaluvuissa 6.3 ja 6.4 käyn läpi median osuutta identiteetin rakentamisessa ja sitä, miten poliitikot rakentavat kansakunnan identiteettiä osana “suurta tarinaa”.

Aineistoon kuuluvat neljän lehden jutut alkaen siitä, kun presidentti Chenin lähimpiin syytteistä kerrottiin (3. marraskuuta) siihen saakka, kun Chenin virastaerottamisesitys kaatui (25. marraskuuta). Jutuista muodostuu hyvä kokonaisuus, sillä erottamisesityksen jälkeen juttujen määrä väheni rajusti, kun lehdet jäivät odottamaan oikeusistuimen näkemyksiä. Aineistossani ovat mukana uutiset, pääkirjoitukset ja

asiantuntija-artikkelit.

Jutut on haettu sanomalehtien internet-arkistoista. Uutisia haettaessa on käytetty hakusanoja “president”, “Chen” ja “A-bian”. Pääkirjoitukset, asiantuntija-artikkelit ja mielipidekirjoitukset on haettu ajankohdan mukaan. Skandaalin kuluessa esiin nousi myös Ma Ying-jeoun korruptiotapaus, mutta en tutki sitä erikseen, vaan suhteessa Chenin tapaukseen. Lehdet ovat englanninkielisiä, siis tarkoitettu Taiwanissa asuville ulkomaalaisille, englannin puhujille ja mahdollisesti ulkomaisille saaren tarkkailijoille. Niihin kirjoittaa mielipiteitä myös joukko ulkokiinalaisia.

Taiwanista mukana on 1999 perustettu Taipei Times. Sitä julkaisee the Zhongguo Shibao-ryhmä, joka julkaisee myös kiinankielistä Zhongguo Shibaoa. Taipei Timesin pääkirjoitusten linja myötäilee vihreää koalitiota. Lehti ilmoittaa, että sillä on 6 miljoonaa lukijaa kuukaudessa eli noin 200 000 päivässä. Aineistoni koostuu 33 asiantuntija-artikkelista ja 18 pääkirjoituksesta sekä 67 uutisesta. Valitsin analyysiin kantaottavasta aineistosta 15 pääkirjoitusta ja 24 asiantuntija-artikkelia (liite 1).

Taiwanin sinistä leiriä myötäilevä China Post perustettiin vuonna 1952. China Post ilmoittaa päivittäisiksi lukijoikseen 400 000 ihmistä. China Postin aineistossani on 22 pääkirjoitusta ja 5 asiantuntija-artikkelia sekä 53 uutista. Analysoin tarkemmin 17 pääkirjoitusta ja kaikki 5 asiantuntija-artikkelia (liite 1).

Otan siis tarkempaan syyniin kantaottavan aineiston. Pääkirjoitukset kertovat lehden linjan, asiantuntija-artikkeleissa asiantuntijat tuovat julki omat näkemyksensä. Esitän pääaineistolle eli analyysiin valituille pääkirjoituksille ja asiantuntija-artikkeleille yhdeksän kysymystä (liite 2). Lisäaineistolle eli taiwanilaisten lehtien uutisille (liite 3) esitän kymmenen kysymystä (liite 4). Poimin uutisista esimerkkejä kansakuntapuheesta tai identiteetin rakentamisesta.

Kahden kiinalaisen lehden jutut toimivat vertailuaineistona (liite 5). Kansan päivälehti kirjoitti tapauksesta 20 juttua. Lehti on kommunistipuolueen keskuskomitean julkaisu eli erittäin virallinen puolueen äänenkannattaja. Kansan päivälehteä julkaistaan maailmanlaajuisesti ja sen levikki on 3–4 miljoonaa

kappaletta. 1990-luvun puolivälistä lähtien lehti on saanut vähemmän tukea hallitukselta ja kohdannut lisääntyneen kansainvälisen uutiskilpailun. Se aloitti verkkopalvelun vuonna 1997 osana uudistumistaan. Kansan päivälehdessä artikkeleita ei yleensä lueta sisällön vaan ennakoitavuuden takia – jos poliittinen hahmo tai idea esiintyy lehdessä usein, se usein luetaan merkiksi tulevasta noususta.

Toinen kiinalaislehti China Daily julkaisi nettisivuillaan aiheesta 6 uutisjuttua. China Daily on Kiinan suurin englanninkielinen lehti ja selkeästi Kansan päivälehteä kaupallisempi: Se on osa lehtiryhmää, joka julkaisee lukuisia lehtiä. China Daily ei enää saa puolueen avustuksia, vaan sen tulee tehdä tuottoa. Vaatimusten edessä lehti on muuttunut kaupallisempaan suuntaan ja sen pääkirjoitukset on suunnattu entistä laajemmalle yleisölle. Lehti perustettiin vuonna 1981 ja sen levikki on 200 000 kappaletta.

Luen kiinalaisten lehtien uutiset vertaillen niitä taiwanilaisten lehtien kirjoitteluun. Vertailuosuus on tutkimuksessani toissijaisessa asemassa, ensisijainen on taiwanilaisten lehtien diskurssianalyysi (liite 6).

6.1 Diskurssien ja representaatioiden perässä

Epistemologinen eli tieteenfilosofinen perustani nojaa konstruktivistiseen käsitykseen todellisuudesta ja tiedon olemuksesta. Sosiaalisen konstruktionismin käsityksen mukaan ihminen voi kohdata todellisuuden ja merkitykset vain jostain näkökulmasta merkityksellistettynä. Sosiaalinen konstruktionismi on kielen käytön analysoimisen näkökulma: sen mukaan kielen käyttöä tarkastellaan osana todellisuutta, ei siltana todellisuuteen (Jokinen et al. 1993, 9).

Sosiaalisessa konstruktionismissa kulttuuri nähdään merkitysten rakentumisen perustavaksi prosessiksi. Se on yhtä tärkeä sosiaalisten subjektien ja historiallisten tapahtumien muotoilija kuin yhteiskunnan taloudellinen tai materiaallinen pohja. (Hall 1997, 56.) Sosiaalinen konstruktionismi on kiinnostunut tietyistä identiteeteistä eli symbolisista tai kulttuurisista resursseista ja siitä, kuinka ne on konstruoitu

historiallisissa, poliittisissa ja kulttuurisissa prosesseissa (Widdicombe 1998, 198). Itse olen kiinnostunut taiwanilaisesta identiteetistä. Poliitiikan, poliittisen kulttuurin ja historian merkitystä taiwanilaiselle identiteetille esitellään luvussa 3.

Todellisuuden tuottaminen kielessä tapahtuu omien sääntöjensä ohjaamana. Säännöistä on yritetty saada otetta diskurssin käsitteen avulla. Diskurssilla tarkoitetaan erityistä tapaa representoida eli esittää jokin kohde tai aihe. Diskurssi on tietty kielenkäytön alue: tapa puhua, kirjoittaa tai ajatella. Suomenkielisiä vastineita diskurssille ovat puhetapa tai puheenparsi. (Lehtonen 1996, 31–32.)

Diskurssi ja tulkintarepertuaari ovat verrattain eheitä säännönmukaisten merkityssuhteiden järjestelmiä, jotka rakentuvat sosiaalisissa käytännöissä ja samalla rakentavat sosiaalista todellisuutta (Jokinen et al. 1993, 27). Diskurssit tuottavat merkityksellistä tietoa kohteestaan. Tämä tieto vaikuttaa sosiaaliin käytäntöihin ja sillä on näin ollen todellisia seurauksia ja vaikutuksia. (Hall 1999, 105.)

Diskurssi on myös ryhmä lausumia. Kun aiheesta esitetään lausumia jonkin diskurssin sisällä, diskurssi mahdollistaa aiheen näkemisen jollakin tietyllä tavalla. Se myös rajoittaa muita tapoja, joilla aihe voitaisiin esittää. (Hall 1999, 98.)

Lehtosen (1996, 68) mukaan:

“Diskurssin muodostavia ilmauksia säätelee tietty diskursiivinen käytäntö. Se synnyttää joukon pakottavia lausumattomia historiallisia sääntöjä, jotka puolestaan määrittävät tietyllä sosiaalisella, taloudellisella, maantieteellisellä tai kielellisellä alueella sen, mitä voidaan sanoa, kuinka se voidaan esittää, kuka voi puhua, missä ja minkä ehtojen vallitessa. Diskursiivinen käytäntö valvoo tiedon jakautumista ja hierarkisoi tietyt puhutavat.”

Diskursseilla on siis omat säännöstönsä, ja ne tuottavat omat representaationsa todellisuudesta. Diskurssit esimerkiksi säätelevät sitä, kuinka ajatuksia voidaan yhdistää toisiinsa – mikä on seuraus, mikä syy ja mitä voidaan sanoa esimerkiksi sukupuolten välisistä suhteista tai oman maan paikasta maailmassa. Diskurssiin sisältyy aina jonkinlainen käsitys todellisuudesta. Ne siis tuottavat diskurssia käyttävälle puhujalle tai kirjoittajalle aseman, joka määrittelee käsitystä todellisuudesta. Tiedostamatta tai ei, puhuttaessa tai kirjoitettaessa omaksutaan siis

aina jokin diskurssi. (Lehtonen 1996, 70.)

Merkitykset tuotetaan diskursseissa, jotka ovat sosiaalisia, historiallisia ja institutionaalisia (Lehtonen 1996, 69). Merkitystä ei ole koskaan kirjoitettu ikään kuin valmiiksi tekstin sisään, vaan se muodostuu tekstin luennassa, johon tekstin lisäksi vaikuttaa lukijan sijoittuminen konteksteihin ja kulttuuriin käytänteisiin. Merkitys on luonteeltaan prosessuaalinen ja Lehtosen mukaan juuri prosessina sitä olisikin tutkittava. (Lehtonen 1996, 114.)

Diskurssit ovat kulttuurisidonnaisia ja muuttuvat ajan ja paikan mukaan (Lehtonen 1996, 31–32). Myös representaation konstruktionistisen lähestymistavan ennakkoletuksena on, että asioilla ei ole kiinteää tai lopullista merkitystä, vaan merkitys muuttuu kulttuuriajankohdasta toiseen siirryttäessä (Hall 1997, 61). Yhden totuuden ajatus nähdään siis vajavaisena: Samaa ilmiötä voi tulkita ja esittää usealla vaihtoehtoisella tavalla, joten ilmiöistä esiintyy rinnakkaisia versioita, diskursseja. Lehtosen (1996, 67) mukaan diskurssin käsite yrittääkin ottaa kiinni merkitysten moneudesta ja muuttuvuudesta.

Hall (1999, 98) tarkoittaa diskurssilla tiettyä tapaa representoida esimerkiksi länttä tai muuta maailmaa. Itse tutkin miten diskurssit representoivat taiwanilaisuutta. Representoiminen voi olla symboloimista tai kuvaamista, eli “jonkin esittämiseksi jonkinlaiseksi” (Lehtonen 1996, 45). Representaatiot tekevät kohteen läsnäolevaksi turvautuen esittämistapoihin ja niiden sisältämiin sääntöihin ja tapoihin. Tavat, normit ja konventiot rajaavat ja muovaavat sitä, mitä voidaan kulloinkin sanoa. (Lehtonen 1996, 46.)

Representaatio on prosessi, missä kulttuurin jäsenet käyttävät kieltä tuottakseen merkityksen (Hall 1997, 61). Representoinnissa valitaan aina se, mitä kuvaukseen sisällytetään ja mitä jätetään pois, mikä asetetaan ensisijaiseksi ja mikä toissijaiseksi (Fairclough 1997, 13).

6.2 Diskurssianalyysi ja identiteetti

Diskurssianalyysissa on kyse siitä, miten kieltä käytetään. Diskurssianalyysia ei ole mielekästä luonnehtia selkeärajaiseksi tutkimusmenetelmäksi, vaan väljäksi teoreettiseksi viitekehyyksi, joka sallii erilaisia tarkastelun painopisteitä ja menetelmällisiä sovelluksia. (Jokinen et al. 1993, 17.)

Lähestymistavan teoreettisena lähtökohtana (1) on oletus kielenkäytön sosiaalista todellisuutta rakentavasta luonteesta. Kielenkäyttö kuvaa, merkityksellistää ja samalla järjestää ja rakentaa, uusintaa ja muuttaa sosiaalista todellisuutta, jossa elämme. (Jokinen et al. 1993, 17–18.) Diskurssianalyysi siis tarkastelee kielenkäyttöä tekemisenä, mikä itse muotoutuu sosiaalisissa prosesseissa ja samalla rakentaa sosiaalista todellisuutta (Suoninen 1999, 17).

Lehtosen mukaan kieli ja sen merkitykset ovat maailmassa olemista, todellisuuden jäsentämistä ja identiteettien tuottamista. “Ne ovat olennainen osa yhteistä historiaamme, itsemme ja yhteiskuntiemme tekemistä.” (Lehtonen 1996, 11.) Merkkien avulla kerromme itsellemme, mikä on se todellisuus, jossa elämme ja keitä itse olemme. Tietomme todellisuudesta on väistämättä luonteeltaan kielellistä ja tekstuaalista. (Lehtonen 1996, 18–20.)

Toisena lähtökohtana diskurssianalyysille (2) on oletus useiden rinnakkaisten, kilpailevien merkityssysteemien olemassaolosta. Diskurssianalyysi korostaa merkitysten kontekstuaalisuutta sekä tarkastelee toimintaa ajassa ja paikassa, johon tulkinta pyritään suhteuttamaan. (Jokinen et al. 1993, 29–30.) Merkitykset rakentuvat käyttöyhteyksissään. Merkityksellistäminen on kulttuurissa kaikkialla koko ajan käynnissä olevaa toimintaa. (Jokinen & Juhila 1999, 56–57.)

Lisäksi lähestymistapaan kuuluu oletus (3) toimijoiden kiinnittymisestä merkitysjärjestelmiin. Tarkastelun kohteena ei ole yksilö, vaan sosiaaliset käytännöt: kielen käyttö ja merkityssysteemit. (Jokinen et al. 1993, 37.) Diskurssianalyysissa siis analysoidaan yksityiskohtaisesti sitä, miten sosiaalista todellisuutta tuotetaan erilaisissa sosiaalisissa käytännöissä (Jokinen et al. 1993, 9–10).

Diskurssianalyysissa kiinnitetään siis huomiota tekstien lisäksi diskurssikäytäntöihin ja sosiokulttuurisiin käytäntöihin. Diskurssianalyysi on yritys jäljittää tekstien ja käytäntöjen välisiä systemaattisia yhteyksiä. Diskurssikäytännöt ovat esimerkiksi tapoja, joilla toimittajat tuottavat tekstejä ja joilla yleisö ottaa niitä vastaan. Diskurssikäytännön konteksti voi muodostua useista sosiokulttuurisen käytännön tasoista. (Fairclough 1997, 28–29.)

Neljäntenä lähtöoletuksena (4) on ajatus kielen käytön seurauksia tuottavasta luonteesta (Jokinen et al. 1993, 18). Kun diskurssilla on käytännön vaikutuksia, eli kun se järjestelee valtasuhteita (esimerkiksi lännen ja muun maailman, tai Taiwanin ja Kiinan välillä) ja säätelee niitä, sitä kutsutaan “totuusjärjestykseksi”. Diskursseja ei voi palauttaa luokkaintresseihin, mutta ne toimivat aina suhteessa valtaan – ne ovat osa vallan levittämistä, mutta myös osa sen kyseenalaistamista. (Hall 1999, 105.)

Diskurssianalyysi tutkii tapoja, joilla toimijat kuvaavat ilmiöitä ja nimeävät niille syitä, eikä ole kiinnostunut tekojen ja ilmiöiden varsinaisista syistä (Suoninen 1999, 18). Erityistä huomiota diskurssianalyysissä kiinnitetään sanavalintoihin ja kategorisointeihin, retoristen keinojen käyttöön ja siihen, miten kielenkäyttö suhtautuu mahdollisiin vasta-argumentteihin (Juhila & Suoninen 1999, 239–240).

Merkitysten maailman järjestyminen jäsentää tärkeällä tavalla kokonaisten yhteisöjen päivittäistä elämää ja käsitystä identiteetistään (Lehtonen 1996, 21). Identiteetti on yksi diskurssianalyttisen tutkimuksen yleisimmistä kohteista (Jokinen & Juhila 1999, 68). Diskurssianalyysi on erityisen kiinnostunut siitä, miten ihmiset konstruoivat kielellisessä toiminnassaan identiteettejä tai asettuvat erilaisiin positioihin (Juhila 1999, 201).

Fairclough näkee, että tiedotusvälineiden diskurssia tutkittaessa on syytä keskittyä diskursiiviseen luovuuteen, sekamuotoisuuteen ja moniaineisuusuteen, jotka vastaavat nykykulttuurin luonnetta. Yhteiskunnassa ja kulttuurissa on käynnissä nopea, jatkuva muutos. Tiedotusvälineiden asema on tärkeä, koska ne heijastavat muutoksia ja

stimuloivat niitä yhä yleisemmiksi prosesseiksi. Näin tiedotusvälineiden käytännöt ovat jatkuvassa liikkeessä – kuten myös niiden diskursiiviset käytännöt. Yleensä luovuus diskurssikäytännöissä edellyttää tiettyjä yhteiskunnallisia olosuhteita, nimenomaan muutosta ja epävakautta. (Fairclough 1997, 83.)

6.3 Media ja identiteetti

Media muokkaa modernien yhteiskuntien identiteettiprosesseja. Joukkoviestimet tarjoavat symbolisen paikan identiteetin muodostamiselle, tuottavat ja levittävät ideoita sekä herättävät yhteisön tunnetta itsestään yhteisen kollektiivisen muistin kautta. (Riegert 2003, 10.) Median kautta ihmiset voivat havainnoida toisiaan ja oppia kaukaisista maailmoista sekä pitää kontakteja moniin kultturiin viitekehyksiin ja olemisen tapoihin (Maia 2001, 35).

Faircloughin mukaan mikä tahansa osa mistä tahansa tekstistä samanaikaisesti representoi maailmaa, rakentaa identiteettejä ja muodostaa suhteita. Hänen mukaansa mediatekstien kielen analysointi voi vastata kysymyksiin siitä, miten maailma representoidaan, minkälaisia identiteettejä on annettu tarinassa esiintyvälle (toimittajat, yleisöt, kolmannet osapuolet) ja mitä suhteita on rakennettu osallistujien välille. (Fairclough 1997, 14.)

Joukkoviestintä on osoittautunut tärkeimmäksi kansakunnan representaatioiden levittämisen tavaksi. Media on kudottu jokapäiväisen elämän rituaaleihin ja rutiineihin. Uusien identiteettien rakentaminen on aikamme tärkeimpiä kulttuurisia ja kuluttamisen kohteita, joten media käsittelee ohjelmissaan luonnollisesti eniten juuri meitä ihmisiä ja kohtaloitamme (Turkki 1998, 31).

Uutismedia on keskeisessä asemassa poliittisten merkitysten levittäjänä. Toimittajat ovat olleet merkittävässä osassa kansallisen identiteetin luojina massalehdistön alusta alkaen. Massaprinttimedian synty mahdollisti isojen väestöjen identifioitumisen kansalliseen tietoisuuteen. (Louw 2005, 109.) Ammattimaiset tarinankertoajat ovat tehokkaasti tehneet luonnollisiksi aikakauden poliittiset ja taloudelliset käytännöt

levittämällä myyttejä, ideologioita, muistoja symboleja, joista ihmiset muodostavat poliittiset identiteettinsä ja joiden pohjalta he oikeuttavat poliittiset tekonsa. (Louw 2005, 116.) Journalistit ovat erityisen tärkeitä representaatioiden lähteitä (Louw 2005, 97).

Journalismi ei ole kylmää tiedonvälitystä, vaan tunteellisesti ladattua draamaa, johon yleisö kutsutaan osallistumaan. Lehden lukeminen mahdollistaa erilaisten roolien ottamisen. Nationalismissa journalismi tarjoaa yleisölleen identifikaatioasemia, joissa kansallisella ulottuvuudella on hallitseva rooli. Journalismi usein kutsuu meidät toimimaan kansakunnan jäseninä. (Luostarinen 1997, 5.) Media on aina luonut jaettua historiaa ja täten tukenut jaettuja arvoja (Kivikuru 2003, 26).

Maailmanlaajuiset uutisverkostot, mainokset, elokuvat ja televisio levittävät myös stereotyyppisiä representaatioita toiseudesta. Nämä kuvat voidaan työstää tulkitsemalla "meidän" identiteettimme uudelleen, erilaiseksi tuosta toiseudesta. Kansalliset mediamaisemat hallitsevat edelleen jokapäiväistä mediakokemusta – ihmiset lukevat kansallisia sanomalehtiä, kuuntelevat kansallista radiota ja katsovat kansallista televisiota. (Edensor 2002, 142.)

Joukkotiedotusvälineillä on kyky vaikuttaa tietoon, uskomuksiin, arvoihin, sosiaalisiin suhteisiin ja sosiaalisiin identiteetteihin. Tiedotusvälineiden vaikutusvallan luonne on nimenomaan kielellinen ja diskursiivinen. Ne kykenevät tekemään asioista merkityksellisiä sen avulla, miten ne esittävät asiat. (Fairclough 1997, 10.) Mediatekstit luovat todellisuudesta omia muunnelmiaan. Muunnelmat syntyvät valinnoista, joita tehdään tekstien tuottamisen eri vaiheissa. (Fairclough 1997, 136.)

Diskurssit ovat yksi tavoista, joilla identiteetti ja ero on konstruoitu. Uutiset ovat vuorostaan voimakas sosiaalinen, kulttuurinen ja poliittinen käytäntö. Toisaalta uutiset luovat erään näkyvimmistä areenoista, jossa konstruoidaan identiteettiä ja eroa, toisaalta uutiset ovat yksi identiteetin ja eron voimakkaimmista konstruktioista. (Pietikäinen 2000, 22.)

Kansakunnasta muistutetaan erityisesti joukkoviestinten rutiineissa ja jokapäiväisissä diskursseissa (Billig 1995, 154). Median näkymätön identiteettityö tapahtuu uutiskriteerien ja toiston kautta. Media näyttää meille jatkuvasti, millaisia ominaisuuksia hyvillä kansalaisilla pitäisi olla ja missä on raja pahoihin kansalaisiin. (Kivikuru 2003, 33.) Median sisällöt käsittelevät “meidän” ja “muiden” ominaisuuksia ja antavat malleja seurattaviksi.

Median sisällöt auttavat rakentamaan ja pitämään yllä tiettyjä identiteetin aspekteja. Esimerkiksi uutiset hallinnollisista määräyksistä, kansalaisten oikeuksista ja velvollisuuksista, yhteisestä poliittisesta agendasta ja kansallisista symboleista tuovat panoksensa kansalaisuuden tunteeseen. (Luostarinen 1997, 4.)

Tiedotusvälineiden rooli muuttuu kansakunnan identiteettityön vaiheissa. Nuori kansakunta luo identiteettiään. Kypsä ja vakaa kansakunta pitää identiteettiään yllä, kansakunnan muuttuessa myös identiteetti muuttuu tai hajaantuu. Media on ensimmäisessä vaiheessa opettaja, toisessa se luo konsensusta toistamalla kansallisia symboleita ja näkökulmia ja kolmannessa vaiheessa se auttaa tulkitsemaan vanhaa nationalismia uudelleen. (Luostarinen 1997, 4.)

Pitää kuitenkin muistaa, että media ei ole kaikkivaltainen. Median sisältö ei suoraan vastaa julkista mielipidettä tai ihmisten ajattelua. Media usein heijastaa eliittien toiveita ja yrityksiä, kun he yrittävät muokata kansallista identiteettiä omiin tarpeisiinsa. Nykymediassa myös kansalliset ja kansainväliset elementit ovat erittäin sekoittuneita ja kansallisen käsite on varsin epäselvä. (Luostarinen 1997, 6.)

6.4 Poliitikot rakentavat kertomuksia

Valtaosa uutisista, ajankohtaisohjelmista ja dokumenteista on julkisuudesta tuttuja poliitikkojen, virkamiesten, lakimiesten tai erilaisten asiantuntijoiden puheen tai kirjoituksen välitystä (Fairclough 1997, 104–105). He puhuvat usein kansakunnasta, sillä termi on valtiota tunnelatautuneempi – kansakuntaan liittyy yhteisiä muistoja,

tarinoita ja arvoja.

Poliitikot ja heidän julkisuustoimintansa yrittävät konstruoida kollektiivisia identiteettejä tuottamalla näitä tarinoita, muistoja, myyttejä ja uskomuksia (Louw 2005, 96). Poliittisen uskottavuuden luominen tapahtuu osin “puhumalla” – poliitikot konstruoivat diskurssissaan kansaa, äänestäjiä. Menestyksen mitta on se, kuinka pitkälle kansa hyväksyy ja siten tekee todellisiksi tarjotut konstruktiot. (Fairclough 1997, 235.) Nykypoliitiikan retoriikassa kansakunnasta muistutetaan jatkuvasti. Julkkispoliitikot käyttävät kansallista nimeä puheissaan ja taustallaan riippuvissa lakanoissaan. Kansakunnan nimi voi roikkua siellä merkinä, kontekstina ja mahdollisuutena. (Billig 1995, 105.)

Identiteettien rakentumisessa on usein kyse naturalisoivasta yksinkertaistamisesta (Jokinen & Juhila 1993, 92). Poliittiset johtajat esittävät kansallisen ja etnisen identiteetin usein kiinteänä ja selvärajaisena, mutta rajat eivät perustu yksilön kokemuksiin (Brown 2004, 13). Identiteetin muuttuvuutta ja joustavuutta piilotetaan erilaisten rakennettujen kansakunnan tarinoiden taakse. Nämä kertomukset turvautuvat valikoituihin historian tapahtumiin saadakseen tukea väitetyille syntyperälle tai kulttuurille. (Brown 2004, 5.)

Yhteisön jäsenillä on niin erilaiset tarpeet ja intressit, että melko vapaassa yhteiskunnassa ei todennäköisesti ole vain yhtä versiota yhteisön historiasta. Menneisyys on yhtä suuri konfliktien alue kuin nykyisyyskin, joten aina löytyy ainakin 2–3 kilpailevaa tulkintaa yhteisön menneisyydestä. (Smith 1999, 16.) Eri faktiot, olivat ne sitten luokkia, uskontoja, alueita tai etnisyyksiä, kamppailevat pääsystä puhumaan kansakunnan puolesta, kansakunnan suulla. Samalla ne saavat valtaa määritellä muiden ryhmien historiaa. Kansallisia historioita kirjoitetaan koko ajan uudelleen ja uudet versiot heijastavat nykyistä valtarakennetta. (Billig 1995, 71.)

Kansakuntia tuotetaan uudelleen päivittäin (Billig 1995, 6). Kansakunnan luominen on jatkuvaa uudelleentulkitsemista: jokaisen sukupolven pitää päivittää kansalliset instituutiot niin että ne sopivat hallitsevien yhteiskunnallisten ryhmien ja

instituutioiden tarpeisiin (Smith 1986, 206). Kansakunnan rakentamisen prosessit keskittyvät kansakunnan yhteisten asioiden vaalimisiin ja siirtämiseen tuleville sukupolville. Näitä ovat muistot, myytit ja symbolit, historialliset perinteet ja rituaalit, jaetun kulttuurin alkuperäiset osat, arvot, tiedot ja asenteet, alueen taidot ja resurssit sekä yhteiset, määritellyt oikeudet ja velvollisuudet. (Smith 1995, 89–90.)

Riebertin ja Åkerin (2003, 85) tutkimuksen mukaan toimittajat nostavat useimmiten esiin kansallisen symbolisen paikan historiallisine perinteineen ja yhteisine muisteineen, kun he yrittävät saada ideaalivastaanottajan identifioitumaan omaan kulttuuriinsa. Muisti ja paikan tuntu ovat kollektiivisen identiteetin rakennuspalikoita (Riebert & Åker 2003, 77).

Vakiintuneissa kansakunnissa kansalaisia muistutetaan kansakunnista jatkuvasti pienillä, huomaamattomilla keinoilla, jotka ovat niin tuttuja, ettei niitä tiedosteta muistuttamiseksi. Esimerkiksi käy julkisen rakennuksen edessä liehuva kansallisvaltion lippu, jota ei edes huomata. (Billig 1995, 8.) Jatkuva muistuttaminen, ”liputus” varmistaa, että emme unohda kotimaata (Billig 1995, 127).

Arkipäivän nationalismissa tärkeimpiä ovat yleensä pienimmät sanat: me, tämä ja täällä (Billig 1995, 94). Billigin (1995, 166) mukaan poliittiset puhujat käyttävät rutiininomaisesti monikon ensimmäistä persoonaa. Myös pääkirjoitustoimittajat, kolumnistit ja taloustoimittajat puhuttelevat lukijoita kansallisena me-ryhmänä. Uutisosastolla me-sana esiintyy harvemmin. (Billig 1995, 115.)

Sisällyttävän me-sanana käyttö onkin yleinen piirre poliittisessä diskurssissa. Toisaalta tällä osoitetaan solidaarisuutta eli tunnetta siitä, että olemme samassa veneessä, toisaalta sananvalinnassa taas pyritään arvovaltaisuuteen: johtaja ottaa oikeuden puhua koko kansan puolesta. Epäselvyys sen suhteen, keitä ”meillä” oikeastaan tarkoitetaan sekä sanan merkityksen lakkaamaton liike ovat poliittisen diskurssin tärkeä voimavara. (Fairclough 1997, 237.) Billigin (1995, 116) tutkimuksen mukaan myös ”kansakunta” on tiedotusvälineissä toimittajien ja poliitikkojen ahkerassa käytössä.

Billigin (1995, 176) mukaan nationalismi on aina vaatinut identiteettien identiteetin paikkaa. Kansallinen identiteetti on kooste tuttuja oletuksia kansakunnasta, maailmasta ja paikastamme maailmassa. Billig painottaa, että näitä oletuksia tulee liputtaa diskursiivisesti, jotta ne säilyttävät paikkansa ajattelutapoina. Rutiininomaisen tutut kielenkäytön tavat muistuttavat jatkuvasti kansakunnasta. (Billig 1995, 93.) Arkipäivän nationalismiin ääni on kuitenkin vaatimaton ja hienostunut (Billig 1995, 154).

Kansakunnan kertomus kerrotaan mediassa, populaarikulttuurissa ja kansallisessa historiankirjoituksessa. Tuloksena on kuvia, kertomuksia, historiallisia tapahtumia ja kansallisia symboleja, jotka representoivat yhteisiä kokemuksia, jotka antavat kansakunnalle merkityksen. "Kuvitellun yhteisön" jäsenenä näemme itsemme osallisiksi kertomuksessa. Se antaa merkitystä yksilön arkiselle olemassaololle ja liittää jokapäiväisen elämän kansalliseen kohtaloon. (Hall 1999, 48.)

Kansallisen kulttuurin diskurssi rakentaa identiteettejä, jotka sijoittuvat monimielisesti menneisyyden ja tulevaisuuden väliin (Hall 1999, 50). Kansakunnan kertomuksessa painotetaan jatkuvuutta, perinnettä ja ajattomuutta – kansallinen identiteetti esitetään alkuperäiseksi, aina olemassa olleeksi. Kansallisluonne puolestaan on ikuinen ja muuttumaton. Kolmas diskursiivinen strategia on perinteen keksiminen, neljäs perustamismyytti. Perustamistarina paikantaa kansakunnan, kansan ja kansallisen luonteen niin varhaiseen aikaan, että todellisen ajan sijaan se katoaa myyttisen ajan usvaan. (Hall 1999, 49.)

Ideologiset kertomukset vaikuttavat ihmisten näkemyksiin menneisyydestä ja nykyisyydestä ja siten vaikuttavat heidän valintoihinsa. Mitä lähempänä kertomukset ovat todellisia sosiaalisesti ja poliittisesti koettuja identiteettejä, sitä voimakkaammin ne voivat motivoida ihmisiä toimimaan. Brownin mukaan ideologiset väitteet identiteetistä lähestyvät Taiwanissa oikeita identiteettejä. (Brown 2004, 243.)

Sekä Kiina että Taiwan määrittelevät Taiwanin menneisyyden ja taiwanilaisen

identiteetin tämän päivän tavoitteidensa mukaisesti. Rakentuvat kertomukset ovat yrityksiä oikeuttaa tai luonnollistaa väitteet kansakunnasta tai etnisestä ryhmästä. Kertomukset muuttuvat, kun poliittiset tavoitteet ja suhteet ulkomaihin muuttuvat. (Brown 2004, 6.)

Kiina näkee kansakunnan rakentuvassa kertomuksessa, että Taiwan on kuulunut Kiinaan muinaisista ajoista lähtien. Kiina antaa hyvin pienen roolin esimerkiksi Taiwanin alkuaasukasryhmille. Taiwanin uudet rakentuvat kertomukset puolestaan loitontavat taiwanilaista identiteettiä kiinalaisesta kansakunnasta tiedostamalla, että alkuperäisheimot ovat vaikuttaneet taiwanilaisuuteen kulttuurisesti. (Brown 2004, 19–21.)

Rakentuvia kertomuksia luodaan, sillä nationalistit näkevät muinaisuuden tarkoittavan alkuperäisyyttä (Brown 2004, 132). Muinaisaikojen identiteetin autenttisuus verrattuna uudempaan on kertomuksellinen juoni, ideologinen strategia. On helpompaa manipuloida tietoa kaukaisesta menneisyydestä, sillä muiden on vaikea esittää vastaväitteitä. (Brown 2004, 164.) Brown on sitä mieltä, että etninen tai kansallinen identiteetti perustuu yhteiseen yhteiskunnalliseen kokemukseen, joka sisältää myös taloudellisen ja poliittisen kokemuksen. Identiteetillä ei siis ole tekemistä muinaisuuden tai samanlaisen kulttuurin, syntyperän tai esi-isien kanssa. (Brown 2004, 2.)

Rakentuvat kertomukset tarjoavat mahdollisuuksia parantaa niitä rakentavien asemaa yhteiskunnan valtahierarkiassa. Taiwanin varsinkin vihreän leirin syleilemä uusi rakentuva kertomus tarjoaa mahdollisuutta Taiwanin tasavaltaan. Kiinan kertomus puolestaan vahvistaa vanhaa ulkomaisen imperialismin ideaa ja tarjoaa mahdollisuutta saada haltuun rikas, kapitalistinen Taiwan, Hongkongin ja Macaon tapaan. (Brown 2004, 221.)

7. SEITSEMÄN DISKURSSIA

Kansakuntaa käsitellään presidentti Chen Shui-bianin korruptioskandaalin aikana taiwanilaisissa sanomalehdissä varsin ongelmakeskeisesti. Ongelmana ovat joko pahat taiwanilaiset poliitikot, Chen etunenässä, tai Kiina ja sen poliittinen johto.

Taiwan määrittyy ennen kaikkea suhteessa Kiinaan ja Yhdysvaltoihin. Taiwanilaisten lehtien uutisissa, pääkirjoituksissa ja asiantuntija-artikkeleissa Kiina mainitaan 49 kertaa ja Yhdysvallat 47 kertaa. Artikkeleita on yhteensä 181. Suurin osa maininnoista tulee pääkirjoituksista ja asiantuntija-artikkeleista eli kantaaottavasta aineistosta. Kiina mainitaan 35 pääkirjoituksessa tai asiantuntija-artikkelissa, kun yhteensä tutkin 61 kantaaottavaa tekstiä. Yhdysvallat mainitaan 25 tekstissä.

Taipei Times kirjoittaa pääkirjoituksissaan ja asiantuntija-artikkeleissaan enemmän Kiinasta, China Post taas Yhdysvalloista. 70 prosenttia Taipei Timesin kantaaottavista 37 tekstistä mainitsee Kiinan. China Post mainitsee maan 37 prosentissa 24 jutustaan. Yhdysvallat taas mainitaan 42 prosentissa China Postin jutuista, Taipei Timesin kantaaottavista artikkeleista Yhdysvallat on esillä 38 prosentissa. Seuraavaksi eniten aineistossa ovat esillä Yhdysvaltain liittolainen Japani (9 kertaa) asekauppoja Kiinan kanssa tehnyt Venäjä, (5) Aasian tehokkuusihme Singapore (5) sekä Filippiinit (4), missä presidentti Gloria Macapagal-Arroyo julisti hätätilan 2006 helmikuussa vallankaappausyrityksen takia.

Taipei Times julkaisi Chenin tapauksesta melkein kaksi kertaa enemmän pääkirjoituksia ja asiantuntija-artikkeleita kuin China Post. Taipei Timesin asiantuntija-artikkeleita kirjoittivat useat henkilöt, kun China Postin ainoana asiantuntijana toimi William Fang. China Post ei julkaissut lukijoiden mielipiteitä, toisin kuin Taipei Times, joka sai skandaalin aikana mielipiteitä Taiwanin lisäksi esimerkiksi Yhdysvalloista ja Etelä-Afrikasta.

Uutisia Taipei Times julkaisi 67 ja China Post 53. Taipei Timesissa oli eniten uutisia

skandaalista 7. ja 8. marraskuuta, minkä jälkeen määrä väheni. China Postissa uutisia oli eniten 4. ja 5. marraskuuta. Juttujen määrä pieneni sen jälkeen ja 8. päivän jälkeen väheni selvästi.

Tulkintani mukaan kantaottavasta aineistosta ja uutisista erottuu seitsemän diskurssia, jotka ryhmittyvät kahteen pääryhmään: Kiina ongelmana -ryhmään kuuluvat *Kiinan uhkaama*, *Yhdysvaltain pikkuveli*, *jakojen uhri* ja *menneisyyden vanki* -diskurssit. Pahat poliitikot pääryhmä sisältää *avuton lapsi*, *jalo jokamies* ja *moralistien maa* -diskurssit.

7.1 Kiina ongelmana

Kiina ongelmana -ryhmän diskurssit näkevät Kiinan aiheuttavan Taiwanille erilaisia ongelmia. Kansakunta määrittelee itseään erottumalla Kiinasta. Kiina uhkaa Taiwania sotilaallisesti, mutta myös taloudellisesti ylivoimaisilla resursseillaan. Kiina myös mutkistaa Taiwanin suhdetta Yhdysvaltoihin; samaan aikaan Kiinan olemassaolo tekee tuon suhteen tarpeelliseksi. Jako kiinalaiseen ja taiwanilaiseen identiteettiin uhkaa Taiwanin vakautta ja demokratiaa. Taiwan näyttäytyy myös menneisyyden vankina. Kiinasta on menneisyydessä tullut huonoja asioita: mannermaalta tullut Kuomintang hahmottuu vihreässä diskurssissa monesti nykyhetken ongelmien lähteeksi.

Kiinan ongelmaksi näkeviä diskursseja käytetään Taipei Timesin ja China Postin uutisissa, pääkirjoituksissa ja asiantuntija-artikkeleissa enemmän kuin pahat poliitikot -ryhmän diskursseja (liite 6). Jutuissa esiintyy monia diskursseja päällekkäin ja limittäin. Menneisyyden vanki- diskurssi on molempien lehtien käytetyin, Yhdysvaltain pikkuveli -diskurssi puolestaan vähiten käytetty.

7.1.1 Kiinan uhkaama -diskurssi

Diskurssissa kansakuntaa käsitellään uhattuna. Iso naapuri Kiina uhkaa Taiwania. Taipei Times painottaa Kiinan sotilaallista mahtia: sillä on ylivoimaisesti enemmän

aseita kuin Taiwanilla.

“Washington ei usko sotilaallisen epätasapainon kasvavan Taiwaninsalmessa asteittain, vaan se näkee tilanteen olevan jo nyt Kiinan hyväksi.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 2, 6.11.2006)

Taipei Times pelkää Kiinan hyökkäystä ja Taiwanin yhdistämistä Kiinaan. Lehti kirjoittaa useaan otteeseen, että Kiina on suunnannut satoja ohjuksia Taiwania kohti.

“Kiinan puolustusmenot ovat kasvaneet vuosittain kaksinumeroisia lukuja. Kiina on ostanut pitkälle kehitettyjä aseita Venäjältä ja nyt yli 800 Kiinan ohjusta on suunnattu Taiwania kohti.” (Taipei Times pääkirjoitus 6, 10.11.2006)

Kauhistelu viestittää tilanteen kireydestä ja kiireestä tehdä asialle jotain – vihreän leirin suunnittelema aseiden hankinta Yhdysvalloilta olisi se jokin. Taipei Times väittää Kiinan suunnittelevan sotaa Taiwania vastaan. Maa representoidaan uhkaavaksi, pelottelevaksi ja kansakuntaa painostavaksi.

Kiinalla on muitakin ylivoimaisia resursseja kuin aseet. Maa on toteuttanut Kiinan tasavallan perustajan Sun Yat-senin unelmat.

“Yksi tohtori Sunin unelmista oli rakentaa rautatie Tiibetiin, mikä toteutui tämän vuoden heinäkuussa. Sunin iso suunnitelma kolmen valtavan merisataman rakentamisesta eteläiseen, itäiseen ja pohjoiseen Kiinaan on myös todellisuutta, kertovat mannermaan tutkijat.” (China Post pääkirjoitus 18, 19.11.2006)

Vihreä leiri varoittaa, että iso Kiina imee Taiwanista lahjakkuudet ja pääomat, jos Taiwan joustaa edes piirun verran. Diskurssissa kannetaan murhetta siitä, että Kiina pyrkii tekemään Taiwanin taloudellisesti riippuvaiseksi itsestään. Tämä kuvataan osaksi Kiinan suurta suunnitelmaa, jonka lopullisena tavoitteena on liittää Taiwan itseensä. Muita tavoitteita Kiinalla ei tässä diskurssissa voi olla.

“Itseasiassa kulkuyhteyksien normalisoiminen Kiinan ja Taiwanin välillä on Kiinan talouskannusteisiin nojaavan yhdistymisstrategian tärkein osa. Kiina tekee Taiwanin riippuvaiseksi itsestään ja vie suuremmalla koollaan Taiwanista pääomat ja lahjakkuudet, näin lopulta saavuttaen yhdistymistavoitteen.” (Taipei Times pääkirjoitus 6, 10.11.2006)

Kiinan esitetään uhkaavan Taiwania myös ujuttautumalla saarelle paikallisia poliitikkoja liehitellen ja sinisen leirin tiedotusvälineitä rahoittaen. Lisäksi Kiina rajoittaa Taiwanin diplomaattisia ponnistuksia. Kiina yrittää estää Taiwanin diplomaattiset suhteet. Tämän vuoksi Taiwan turvautuu salaiseen diplomatiaan, mikä

näyttäytyy diskurssissa häpeällisenä asiana.

“Jokaisen maan täytyy harjoittaa diplomatiata, mutta minkään muun maan ei tarvitse tehdä sitä Taiwanin tavoin, rahasta riippuvaisena “ostaakseen” diplomaattista tunnustusta ja avatakseen diplomaattisia kanavia. --- Taiwanin täytyy hiippailla ympäri kansainvälistä yhteisöä, kun se yrittää tehdä pienimmänkin aloitteen. Se ei voi olla avoin ja suora teoistaan.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 7, 9.11.2006)

Taiwan käyttää diplomatiassaan monenlaisia keinoja. Agentit ovat esillä aineistossa runsaasti, sillä Chen vetosi heidän turvallisuuteensa, kun hän ei suostunut paljastamaan erityisrahastonsa käytön yksityiskohtia. Entinen presidentti Lee Teng-hui teki virheen 1990-luvun ohjuskriisin aikaan: Hän ilmaisi olevansa tietoinen siitä, että Kiinan Taiwaniin suuntaamat ohjukset ovat suutareita ja näin paljasti, että Taiwanilla on vakoojia mannermaalla. Vakoojat teloitettiin myöhemmin, ehkä juuri siksi Chen vetoaa “salaisia tehtäviä” suorittavien turvallisuuteen. Taiwan käyttää myös lobbausfirmoja, mutta pelkää niiden vuotavan saaren salaisuudet rahasta Kiinan korviin.

“Presidentti käytti 35 Taiwanin dollaria “lobbaamiseen”, 6,6 miljoonaa “demokratiatoimien tukemiseen”, 2,5 miljoonaa “kansakunnan yrityksiin liittyä Yhdistyneisiin kansakuntiin”, 3,2 miljoonaa “ihmisoikeuksien tukemiseen” ja 10 miljoonaa “kansakunnan kansainvälisen tilan laajentamiseen”.”(Taipei Times asiantuntija-artikkeli 3, 4.11.2006)

Kiina representoidaan diskurssissa koulukiusaajaksi: sen keinot Taiwanin liittolaisten saamiseksi puolelleen ovat klassiset lahjonta, uhkailu ja kiristys.

“Ennen huippukokousta Kiina yritti valloittaa Taiwanin afrikkalaisten diplomaattisten liittolaisten sydämet ja mielet ilmoittamalla, että hekin voivat osallistua kokoukseen. Kukaan Taiwanin viidestä afrikkalaisesta liittolaisesta ei kuitenkaan ilmestynyt paikalle. --- Kiinan avokätisyys rahanjaossa afrikkalaisille kansakunnille on alkanut vakavasti uhata Taiwanin diplomaattisia suhteita sen afrikkalaisiin liittolaisiin.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 13, 12.11.2006)

Diskurssissa ajatellaan, että Taiwan ei voi olla normaali maa Kiinan takia. Kiina on hiljentänyt Taiwanin kansainvälisissä järjestöissä, mikä on vienyt Taiwanissa ihmishenkiä Sars-epidemian aikaan. On siis hengenvaarallista olla Kiinan eristämä.

“2003 Sarsin puhkeamisen aikaan, mikä vei 73 taiwanilaisen hengen, Margaret Chan auttoi Kiinan kommunistipuoluetta salaamaan totuuden Kiinan Sars-tapauksista, mikä johti sen leviämiseen Taiwanin Hongkongin kautta.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 13, 12.11.2006)

“Mikä tahansa normaali valtio vahvistaisi kansallista puolustustaan estääkseen vihollisen hyökkäyksen ja parantaakseen kotimaansa turvallisuutta.” (Taipei Times pääkirjoitus 6,

10.11.2006)

Kiina siis rajoittaa saaren tekemisiä, mutta samoin tekee Taiwan itse Kiinan pelossa. Kansakunta tunnistaa rajoituksensa: esimerkiksi sen, että olympialaisten saanti Taipeihin on mahdotonta naapurin painostuksen takia. Kansakunta tuntee itsensä, vaikka peilaakin itseään kovasti muihin.

Diskurssi pelkää Kiinaa, joten oman kansakunnan pitäminen esillä maailmalla on keino pysyä hengissä. Diskurssi todistelee, että muut ovat kiinnostuneet Taiwanista. Kiinnostuneet maat ovat Aasian maita, demokratioita ja Yhdysvaltojen sotilaallisia liittolaisia, kuten Japani. Kansainvälisen median läsnäolo saarella tehdään selväksi. Taiwanista löytyy myös kansainvälisesti merkittäviä henkilöitä: Nobel-voittaja ja olympiavoittaja. Taiwanilaisia on kaikkialla, heidän järjestönsä on suurin ulkokiinalaisten järjestö, kertoo Taipei Times.

Ulkomaalaiset eivät välttämättä täysin ymmärrä Taiwanin vaikeaa asemaa Kiinan häirinnän uhrina. Taiwanin suhde Kiinaan vaikuttaa lehtien mukaan muihinkin maihin. Kiina representoidaan uhkaksi muillekin demokratioille tai Aasian-Tyynenmeren alueen maille.

“Pekingin tavoitteena näyttää olevan kansainvälisen yhdistyneen rintaman luominen demokraattisia kansakuntia vastaan, sekä Taiwanin diplomaattinen tukehduuttaminen.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 13, 12.11.2006)

“Jos sininen leiri voittaa tulevat vaalit ja luo läheisemmän suhteen Kiinaan, alueen voimatasapaino kohtaa haasteen, mutta se vaikuttaisi myös kaikkien Itä-Aasian demokraattisen voimien turvallisuuteen ja kehitykseen.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 22, 16.11.2006)

Taiwan esiintyy diskurssissa selvästi erilaisena kuin Kiina ja kommunistidiktatuurit.

“Taiwan on Taiwan ja Kiina on Kiina. Taiwan on vapaa maa, Kiina ei ole. --- Vain kommunistimaat ovat huolissaan valtioiden virallisista nimistä. Kiinan ja Pohjois-Korean ilmiselvät itsevaltaiset diktatuurit ovat lisänneet sanoja, kuten “kansan tasavalta” ja “demokraattinen tasavalta” virallisiin nimiinsä. --- Keskustelu Taiwanin nimeämisestä niin, että nimi määritteli sen itsenäisyyden, on hölynpölyä. (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 20, 15.11.2006)

Kiinan lisäksi Taiwan representoituu kantaaottavassa aineistossa erilaiseksi kuin Singapore, joka on esimerkki suljetusta, mutta Taiwania ja etenkin Kiinaa

tehokkaammasta hallinnosta. Poliitikot esittävät myös Filippiinien katumellakat ja niiden seuraukset prosessina, joka on henkisesti kaukana demokraattisesta Taiwanista.

Kiina puolestaan käy asekauppaa Venäjän kanssa ja kättelee johtajia Afrikassa. Kiina rinnastuu kehittyviin maihin sekä entisiin ja nykyisiin kommunistimaihin. Vastakkain asetetaan siis Kiina ja muut epädemokraattiset maat sekä Taiwan, Yhdysvallat ja demokraattiset maat. Kiina ei ole tässä ainoa aktiivinen tekijä.

“Valkoinen talo painotti kansallisessa turvallisuusstrategiassaan, että Yhdysvallat ei jää toimeettomana katsomaan, jos Kiina tekee väärän strategisen valinnan. Toiseksi Yhdysvaltain ulkoministeri Condoleezza Rice varoitti matkallaan Indonesiaan, Australiaan ja Japaniin, että Kiinasta voi tulla “negatiivinen voima” Aasian-Tyynenmeren alueelle. Rice vaati Australiaa, Japania ja Yhdysvaltoja muodostamaan yhteisen kannan Kiinaan.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 2, 6.11.2006)

Kansakunnan rooli jää tässä diskurssissa varsin passiiviseksi. Se kuuntelee Kiinan uhkauksia, mutta ei pysty tekemään mitään. Vastavoimana tälle on Taiwanin rooli demokratian mallimaana, mikä tosin esiintyy vain muutamassa jutussa. Taiwan on uhka Kiinalle demokratiansa takia: Kiina pelkää, että myös sen johtajat joutuvat vastaamaan teoistaan, jos maa seuraa Taiwanin tietä. Taiwan on siis myös itse subjekti, aktiivinen tekijä ja pelottava malli Kiinalle kehittyvänä demokratiana, jonka oikeuslaitos on päässyt itsenäiseen asemaan.

“Näyttää siltä, että Kiinan hallinto on niin petosten riivaama ja sen tavalliset kansalaiset vihaavat järjestelmästä hyötyjiä niin paljon, että Chenin ja hänen perheensä kova kohtalo muodostaa suoran uhkan Kiinan kommunistipuolueen vallalle. --- Chenin kaatuminen olisi mitä epämiellyttävintä esimerkkiä Kiinan miljoonille maanviljelijöille ja työläisille, joista tulee mahdollisesti levottomia, kun Kiinan talous saavuttaa kasvuvaiheensa lopun.” (Taipei Times pääkirjoitus 18, 25.11.2006)

Poliitikot ja toimittajat luovat diskurssissa yhteistä uhkaa kansakunnan yhtenäisyyden lujittamiseksi. Yhteinen uhka onkin hyvä yhdistävä tekijä, kun luodaan identiteettiä. On hyvä organisoitua jotain vastaan, jotta “meidät” ja “heidät” voi asettaa vastakkain vahvistamaan jakoa ryhmään kuuluvien ja kuulumattomien välillä (Bedford & Hwang 2004, 85).

Voimakkaita sanoja käytetään tässä diskurssissa runsaasti. Superlatiivit lentävät. “Tosiasia on” toistuu monesti, samoin “tietenkin”, “kuka tahansa”, “ei kukaan” ja

“varmasti”.

“On aivan liiankin selvää, että Peking haluaa käyttää kiinalaista turismia Taiwaniin syöttinä pakottaakseen Taiwanin kuriin, hyväksymään säännölliset salmenyliset charter-lennot kotimaisiksi lennoiksi sekä avamaan suorat kulkuyhteydet salmen yli. Tämä vain osoittaa, miten tärkeää yhteyksien normalisointi on Pekingin suunnitelmille liittää Taiwan ja Penghu itseensä: se ei ole vain tärkeämpää kuin aseiden myynnin lopettaminen Taiwaniin, vaan kaikista tärkeintä.” (Taipei Times pääkirjoitus 6, 10.11.2006)

Diskurssi on pitkälti toimittajien kirjoittamaa tekstiä, nimenomaan vihreän leirin kantaaottavia tekstejä tuottavien toimittajien ja asiantuntijoiden. Sitaatteja käytetään harvoin. Diskurssia käytetään myös uutisissa, mutta se esiintyy vahvemmin pääkirjoituksissa ja asiantuntija-artikkeleissa. Taipei Times käyttää sitä usein uutisissa apudiskurssina: ohimennen mainitaan, että Kiina uhkaa ja rajoittaa.

7.1.2 Yhdysvaltain pikkuväli -diskurssi

Kansakunta käsitellään diskurssissa Yhdysvaltain liittolaisena ja asiantuntijana. Yhdysvallat on myös selkeä malli kansakunnalle. Taiwanin ja Yhdysvaltojen suhde esitetään luottamuksellisena, kuin perhesiteenä. Kansakunta tuntee Yhdysvallat ja Yhdysvallat tuntee kansakunnan, myös sen salaisuuksia.

“Entinen Yhdysvaltain presidentti Richard Nixon oli hyvinkin tietoinen, että hänen maansa oli ohjannut San Franciscon sopimuksen allekirjoittamista, että Japani ei ollut luovuttanut Taiwania ja Penghua Kiinalle ja että Yhdysvalloilla ei ollut oikeutta tunnustaa Kiinan vaatimuksia Taiwanista.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 3, 7.11.2006)

Yhdysvallat on välillä huolissaan Taiwanista ja nuhtelee sitä. Kieli luo läheisyyttä. Yhdysvallat on kuin isovelji, joka ojentaa presidentti Cheniä, kun hän tekee virheitä. Diskurssi esittää, että Chen ja Yhdysvaltain presidentti George Bush tulevat toimeen paremmin kuin Kiinan presidentti Hu Jintao ja Bush.

“Bush ei ole ikinä tullut toimeen Hu Jintaon kanssa, se ei ole mikään salaisuus. Amerikan presidentti voi pitää Chen Shui-bianista enemmän, vaikka hän ei olekaan säästellyt sanojaan, kun taiwanilainen presidentti aiheuttaa hänelle poliittisia ongelmia.” (China Post pääkirjoitus 17, 19.11.2006)

Henkilökemian lisäksi Taiwan ja Yhdysvallat jakavat diskurssissa saman ideologian: kansakunnan itsemääräämisoikeuden tukeminen on molemmille tärkeää. Myös Taiwanin intressit ja turvallisuus ovat yhteneväisiä Yhdysvaltojen intressien kanssa.

“Keskeistä on, että Yhdysvaltojen yleisö ja kongressi eivät tue Taiwania puolueellisista vaan ideologisista syistä. Amerikkalaiset ovat valmiit puolustamaan tätä maata erilaisista syistä, joista osa on jaloja ja osa itsekkäitä. Yhteisenä ideologisena nuorana on tuki Taiwanin itsensä määräämisoikeudelle.” (Taipei Times pääkirjoitus 7, 10.11.2006)

Toisaalta Yhdysvallat myös rajoittaa Taiwania omia Kiinan-suhteita suojatakseen.

Yhdysvallat on siis kumppanina laskelmoiva, eikä aina aikeissaan erityisen jalo.

“Yhdysvallat ei halua Taiwanin käyttävän valttikorttiaan. --- Yhdysvallat välttää lakikortin käyttämistä suojellakseen kylmän sodan aikana saavuttamiaan etuja.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 3, 7.11.2006)

David Lee, Taiwanin “käytännössä” Washingtonin suurlähettiläs kommentoi Wu Shujenin syytteitä Taipei Timesissa:

“Päivän aikana Leellä oli ainakin kolme tapaamista Yhdysvaltain virkamiesten kanssa, uskotaan että myös Valkoisen talon kanssa. Lee ei voinut varmistaa tätä, mutta hän huomautti, että “Valkoinen talo on aina kiinnostunut” Taiwanin tapahtumista. --- Yhdysvaltain virkamiehet ovat “hyvin kiinnostuneita tarkkailijoita”, Lee sanoi, “sillä Yhdysvalloilla on paljon intressejä Taiwanissa”. Hän lisäsi, että “he tietävät hyvin tarkasti, mitä Taiwanissa on meneillään.” (Taipei Times uutinen 7, 5.11.2006)

Kansakunta esitetään turhankin innokkaana suhteessaan Yhdysvaltoihin.

Taiwanilaiset kuuntelevat Yhdysvaltojen kantoja liiankin tarkkaan, jopa naurettavuuteen asti. Vahvistuksen hakeminen itselle on eräs taiwanilaisuutta määrittävä piirre.

“Se on vain asioiden luonto: kukat kukkivat keväällä, poliitikot etsivät vahvistusta jokaisesta mahdollisesta lähteestä.” (Taipei Times pääkirjoitus 7, 10.11.2006)

China Post kertoo, että presidentin poika lähti Yhdysvaltoihin opiskelemaan, hänellä on New Yorkissa tili ja San Fransiscossa kiinteistöbisneksiä. Taipei Times taas kirjoittaa, että taiwanilaiset kysyvät naurettavia kysymyksiä Yhdysvaltojen ja Taiwanin suhteista. Tällä tuodaan esiin taiwanilaisten asiantuntemusta: he ymmärtävät Yhdysvaltoja ja liiketoimintaa siellä. Talous määrittelee maiden suhteita. Yhdysvallat on Taiwanin kauppakumppani, joka haluaa myydä aseita Taiwanille Kiinaa vastaan suojautumisen nimissä. Kiina on Taiwanille taloudellisesti merkittävämpi kumppani, mutta Yhdysvallat korostuu tässä asemassa erityisesti Taipei Timesin talousuutisissa.

“Paikallinen pörssi on lujasti sidottu Wall Streetiin, joten uskon, että se se vaikuttaa Taiwanin markkinoihin väistämättä”, sanoi Mike Chow, Yuanta Core Pasific Securities Co:n analyytikko. Erityisesti jos teknologiapainotteiseen Nasdaq Stock Marketiin listatut osakkeet Yhdysvalloissa laskevat, ulkomaiset sijoittajat tapaavat myydä paikallisia osakkeita seuraavana päivänä, Chow sanoi.” (Taipei Times uutinen 41, 9.11.2006)

Yhdysvallat on diskurssissa pikkuveljen näkökulmasta voimakas ja kyvykäs. Sen talousmahti korostuu. Sotilaallisesta voimasta ei tässä diskurssissa puhuta, kuten Kiinan uhkaama -diskurssissa. Tässä Taipei Timesin artikkelissa verrataan Taiwanin pientä taloutta Yhdysvaltoihin, joka on kuin uppoamaton lautta. Rahan lisäksi isovelvi osaa:

“Yhdysvaltain talous on 30 kertaa isompi kuin Taiwanin. Se voi helposti imeä kaikki häviöt, mitkä Kiinaan investoiminen tuottaa ilman, että sen rahoitus- ja yhteiskuntajärjestelmä joutuu epätasapainoon. Suurin osa Kiinaan investoivista pankeista, yksityisiä pääomarahastoja lukuunottamatta, on suuria kansainvälisiä yhtiöitä Euroopasta ja Yhdysvalloista, kuten HSBC ja Citibank. --- Lisäksi suurilla euroopalaisilla ja yhdysvaltalaisilla pankeilla on pitkä historia ja kokemusta, johon nojata ja ne ovat levittäytyneet maantieteellisesti laajalle; Citibank perustettiin 1812 ja se tuli Shanghaihin 1902 mennessä.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 24, 18.11.2006)

Yhdysvallat näyttäytyy Taiwanin mallina sekä Taipei Timesin että China Postin artikkeleissa. Monet Taiwanin instituutiot seuraavat amerikkalaista esimerkkiä uudistaessan rakennettaan tai käytäntöjään.

Taiwanin demokratia ei ole vielä yhtä kypsää kuin Yhdysvaltojen, mutta kansa haluaa sen vahvistuvan. Taiwanin ja Yhdysvaltain politiikasta löytyy vastaavuuksia. Yhdysvaltojen kansakunta on jakautunut, kuten Taiwaninkin. Kaukana pohjoisessakin poliittinen vääntö kahden leirin välillä jatkuu ikuisuuksiin, samoin kuin etelässä.

“--- Yhdysvallat on jakautunut suhteessa maahanmuuttoon, samansukupuolisten parien avioliittoon, aborttiin, veropolitiikkaan ja muihin aiheisiin. Juuri ennen vaaleja puolueeton Pew Reserch Center toi esiin “valtavan jaon” republikaanien ja demokraattien äänestäjien välillä. He “näkevät maailman varsin eri tavoin”. --- Hyvin todennäköisesti edessä on loputon vääntö menneisyydestä ja laaja erimielisyys siitä, miten Yhdysvallat saadaan pois Irakista.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 17, 14.11.2006)

China Post rinnastaa useaan otteeseen Yhdysvaltojen ja Taiwanin politiikan ja päämiehet: varsinkin presidentti Chenin lehti yhdistää sekä Watergaten tahraamaan, omasta halustaan eronneeseen Nixoniin että Irakin sodan aloittaneeseen, välivaaleissa hävinneeseen Bushiin. Toisaalta Sun Yat-sen vertautuu positiivisemmin Yhdysvaltain

ensimmäiseen presidenttiin George Washingtoniin ja Sunin opit presidentti Abraham Lincolnin ajatuksiin.

Taipei Timesin kantaaottavassa aineistossa Taiwan ottaa mallia muistakin demokraattisista länsimaista ja Yhdysvaltain liittolaisista. Taiwan rinnastuu positiivisesti Saksaan, Eurooppaan ja Japaniin, sekä “muihin maihin”, “demokraattisiin maihin”, “lännen kapitalistimaihin”, ja “maihiin, joilla on diplomaattisuhteet Taiwanin”.

Taipei Times vihjaa, että kansakunta on kuitenkin lähtenyt omille teilleen. Onko pikkuväli erkaantumassa isoveljen opeista ja vaikutuspiiristä?

“Tällä hetkellä Japani on saariketjun yhteistyöhaluisin osa, kun muilla – Etelä-Korealla, Taiwanilla, Thaimaalla, Filippiineillä, Singaporella, Bruneilla, Australialla ja Uudella-Seelänillä on omat intressinsä ja poliittiset huolenaiheensa. --- Taiwan kuitenkin näyttää olevan yksi saariketjun ruostuneimmista osista.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 2, 6.11.2006)

Diskurssi esiintyy erityisesti Taipei Timesin talousuutisissa. Taipei Times käyttää sitä enemmän kuin China Post. Puolessa China Postin pääkirjoituksista käytetään diskurssia. Uutisissa sitä käytetään vain yhden kerran, asiantuntija-artikkeleissa ei lainkaan. Toimittajat ovat diskurssissa vahvasti äänessä, muiden näkemyksiä kuullaan teksteissä harvoin.

7.1.3 Jakojen uhri -diskurssi

Molemmat lehdet tuovat esiin kansakunnan jakautuneisuutta. Taiwan on jakautunut poliittisesti. Toinen puoli, sininen leiri, haluaa yhdistyä Kiinaan. Vihreä leiri puolestaan haluaa itsenäisen Taiwanin. Taiwan esitetään useimmiten taiwanilaisuuden ja kiinalaisuuden ristivedossa.

“On kaksi suosittua koulukuntaa. Toisen mukaan presidentti Chen Shui-bian on ongelma ja hänen erottamisensa voi pelastaa Taiwanin. Toisen koulukunnan mukaan ongelmana on Chenin vastainen liike ja Chenin kannattaminen tukee Taiwania. Molemmat puolet jäljittävät kaikki Taiwanin ongelmat Cheniä tukevaan ja vastustavaan ryhmään, yhdistymistä tukevaan ja itsenäisyysmieliseen ryhmään tai vihreiden ja sinisten konfliktiin. Keskustelut totuudesta ja valheesta, hyvästä ja pahasta, jäävät syrjään.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 14, 12.11.2006)

“Toinen puoli haluaa luoda avoimen poliittisen järjestelmän, kun toinen puoli taas haluaa kurinalaisemman järjestelmän, Singaporen tyyliin, demokratian kustannuksella.” (Taipei

Times asiantuntija-artikkeli 22, 16.11.2006)

Kansakuntaa käsitellään diskurssissa poliittisen jakautuneisuuden uhrina. Jakautuneisuus on huono asia. Jakautuneisuus tuo yhteiskuntaan rauhattomuutta ja kaaosta, kun leirit ottavat yhteen. Myös Chenin skandaali vaikeuttaa tilannetta:

“Kansallisen identifikaation hajaantuminen on myös lisännyt yhteiskunnan epävakautta. --- Leirien ideologinen yhteenotto on kaoottista. --- Ensimmäisen naisen Wu Shu-jenin syyteillä 3. marraskuuta oli odottamaton vaikutus poliittisiin piireihin, ja lisäpolarisointuminen näyttää väistämättömältä.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 11, 11.11.2006)

Jako pahenee koko ajan. Tulevaisuus pelottaa kansakuntaa. Tässäkin diskurssissa kansakunta on uhattuna. Rauhattomuus ja mielenosoitukset ovat uhka yhteiskunnan järjestykselle, jakautuminen taas uhkaa saaren demokratiaa. Taiwan on diskurssissa jatkuvassa konfliktissa, tai ainakin kriisin partaalla. Ongelmaksi esitetään poliittisten leirien ääripäät, joiden katsotaan lietsovan jakoa.

“Ongelmana on, että äärimmäiset sininen ja vihreä leiri ovat valloittaneet parlamentin ja julkisen mielipiteen ja johtavat harhaan sekä yhteiskunnan että koko maan. --- Taiwanin demokratisoitumista uhkaavat nyt joka puolelta esitetyt poliittiset äärimmäisyyskannat.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 14, 12.11.2006)

China Post esittää ääriyhmäksi Taiwanin itsenäisyyden kannattajat, vihreän leirin “tummanvihreät”. China Post arvostelee Chenin murteen käyttöä kansainvälisessä lehdistötilaisuudessa. Taiwanin itsenäisyyden kannattajat esittävät Etelä-Fujianissa ja Taiwanissa käytössä olevan minnanin olevan kieli. Wikipedian mukaan sitä käyttää 80 prosenttia taiwanilaisista.

“Tosiasia on, että presidentin lehdistötilaisuuden valinta puhua Etelä-Fujianin murteella, korkeiden virkamiesten yleensä muodollisissa tilaisuuksissa käyttämän mandariinin sijaan, tukee hänen pyrkimyksiään vahvistaa kannatustaan “tummanvihreiden” kannattajien parissa. He tukevat presidenttiä kaikesta huolimatta etnisen identiteettinsä ja tunteellisen sympatiansa takia.” (China Post pääkirjoitus 8, 11.11.2006)

”Tummanvihreät” hahmottuvat siis hieman typeriksi, sillä he kannattavat presidenttiä tunteella, eivät järjellä. Aktivisti on kirosana myös Taipei Timesille. Lehden mukaan “punainen leiri” eli Cheniä ja korruptiota Shih Ming-tehin johdolla vastustavat mielenosoittajat ovat “raivoisia yllyttäjiä julkisen mielipiteen reunoilta”. (pääkirjoitus 7, 10.11.2006)

China Postin uutisissa poliitikkoja puhuttaa yhteiskunnan vakaus. Rauhattomuus esitetään diskurssissa poliittisen jakautuneisuuden tulokseksi, jota Chenin kriisi lietsoo.

“Tämä kaikkea muuta kuin varma skenaario aloittaisi eripuraisuutta aiheuttavan sisäisen kamppailun hallitsevan puolueen sisällä. Presidentin kannattajat vetoaisivat itsenäisyysaktivistien apuun saadakseen kansanäänestyksen kaadettua ja tuloksena olisi jo järkkyyneen yhteisön harmonian täydellinen tuho “alkuperäishallinnon” puolustamisen nimissä. Kukaan ei halua nähdä sitä. Taiwanilla ei ole varaa siihen.” (China Post pääkirjoitus 1, 5.11.2006)

Taipei Times puolestaan representoi yhteiskunnan epäjärjestyksen menneisyyden kummitteluksi (tästä lisää menneisyyden vanki -diskurssissa). China Post kirjoittaa, että jos opposition kolmas virastaerottamisesitys menee läpi, seuraavana askeleena on kansanäänestys presidentin kohtalosta.

Poliittisesti kahtiajakautuneessa yhteiskunnassa johtajiin kiinnytään.

“Monet perinteiset Demokraattisen edistyspuolueen ja itsenäisyyden tukijat ovat erityisen mieltyneitä Cheniin, joka on ensimmäinen presidentiksi äänestetty Demokraattisen edistyspuolueen ja itsenäisyysmielisen leirin poliitikko. Jos puolue etäännyttää itsensä Chenistä kovin ottein, se voi suututtaa monet perinteiset kannattajansa.” (Taipei Times pääkirjoitus 9, 12.11.2006)

Leirin vaihtaminen ei ole helppoa, siitä tulee helposti huijarin leima. Tämä näkyy etenkin kirjoittelussa Nobel-palkitun Lee Yuan-tsehin avoimesta kirjeestä. Lee tuki Chenin presidentinkampanjoita 2000 ja 2004 ja on toiminut presidentin neuvonantajana. Nyt hän kuitenkin pyysi kirjeessään presidenttiä pohtimaan eroamista. Taipei Timesin asiantuntija-artikkeleissa Leetä sekä lyötiin että ihailtiin. Uutinen kertoi asian molemmat puolet:

“Entisen Academia Sinican puheenjohtajan Lee Yuan-tsehin avoin kirje presidentti Chen Shui-bianille oli poliittisen keskustelun keskiössä eilen, kun oppositiopuolueet ylistivät Leetä “moraalisuudesta” ja rohkeudesta, samaan aikaan kun toinen puoli näki hänen olevan epäoikeudenmukainen, tai mikä pahempaa, “opportunisti”.” (Taipei Times uutinen 45, 11.11.2006)

China Post ja Taipei Times edustavat vastakkaisia poliittisia leirejä ja se näkyy. China

Post lietsoo äärimmäisiä keinoja vihreää leiriä vastaan, lähes kansanoikeuden käyttöön yllyttäen.

“Taiwan on kehittynyt teollisuusmaaksi ja suurin osa paikallisista asukkaista kuuluu vauraaseen keskiluokkaan, joka kammoksuu epäoikeudenmukaisuutta ja korruptiota, mutta kaipaa vakautta ja inhoaa väkivaltaan tai laittomiin keinoihin turvautumista poliittisten tavoitteidensa saavuttamiseksi. Mutta historia opettaa meille, että harvat, jos mitkään isot yhteiskunnalliset uudistukset, puhumattakaan vakiintuneen hallinnon muutoksista, saadaan aikaan rauhanomaisilla ja laillisilla keinoilla.” (China Post pääkirjoitus 8, 11.11.2006)

Jako näkyy myös lehtien sanavalinnoissa. Taipei Timesille Taiwan on aineistossa Taiwan (24 kertaa), maa (15) tai kansakunta (17). Varsinkin uutisissa puhutaan kansakunnasta. China Post käyttää ehkä neutraalimpaa Taiwania enemmän (27 kertaa), maata vähemmän (10) ja kansakuntaakin vähemmän (13). Lisäksi China Post kirjoittaa Kiinan tasavallasta (5) ja saaresta (4), nämä termit puuttuvat Taipei Timesista täysin. China Post myös määrittelee Chenin taiwanilaiseksi presidentiksi, pääkaupunki Taipein sijaan lehti kirjoittaa metropolista ja kerran lehti mainitsee myös “Taiwanin tasavallan”. Valtio ja yhteiskunta ei ole kovin suosittuja termejä kummassakaan lehdessä.

China Post kutsuu Kuomintangia Kuomintangiksi, Taipei Times käyttää Kiinan kansallisuoluutta, ilmeisesti viitatakseen Kiinaan. Sininenkin leiri osaa tämän: China Postin mukaan se nimitti Cheniä puolustavaa Demokraattista edistyspuoluutta “keisarin suojelijaksi”. China Post myös kirjoittaa Kiinasta manner-Kiinana tai mannermaana, mikä osoittaa Kiinan sijaitsevan Taiwaninsalmen molemmin puolin eli Taiwanin olevan osa Kiinaa. Taipei Times nimittää Kiinaa Kiinaksi.

Taipei Times kirjoittaa jonkin verran Taiwanin kansallisesta identiteetistä ja setvii poliittista identiteettiä. China Post tuskin mainitsee identiteettiä jutuissaan. Lehti kuitenkin flirttailee kiinalaisuuden kanssa, Sun Yat-senin syntymäpäivästä kertovassa pääkirjoituksessa näin:

“Tuskin koskaan ovat näin monet kiinalaiset ympäri maailman, erityisesti mannermaan maanmiehemme, huomioineet perustajaisää näin kuin tällä viikolla hänen 140-vuotissyntymäpäivänään. --- Arkkiviholliset ovat selvästi haudanneet kirveensä ja lämmittelevät välejä, löydettyään yhteisen perustan – Kiinan lopullisen

uudelleenyhdistymisen. --- Molempien puolueiden, KMT:n ja Kiinan kommunistipuolueen tulee kiittää Sunia hänen kaukonäköisyydestään ja ennakkoaavistuksistaan maan tulevaisuutta kartoittaessaan. Maan tulevaisuus näyttää kulkevan hänen kansallisen rakentamisen ja kehittämisen suunnitelmiensa mukaan.” (China Post pääkirjoitus 18, 19.11.2006)

Taipei Times mainitsee uutisissaan Taiwanin alkuperäiskansojen olemassaolon vain muutaman kerran. China Postin mukaan alkuperäisiksi itseään kutsuvat taiwanilaiset ovat periytyneet kiinalaisista, jotka muuttivat Taiwaniin aiemmin.

“Analyttikojen mukaan Demokraattisen edistyspuolueen ruohonjuuritason kannattajia palvelevat maanalaiset radiokanavat Etelä-Taiwanissa saavat lisävirtaa Chenin julkisista väitteistä. Heidän mukaansa laittomat radioyhtiöt ja Chenin kannattajat, joille Chen symboloi hallintoa, jota johtavat aiemmista kiinalaisista maahanmuuttajista periytyneet ihmiset, eivät yleensä usko Chenin tehneen mitään väärää.” (China Post uutinen 22, 7.11.2006)

Diskurssissa tuodaan myös esiin, että sillä aikaa kun poliitikot käihinöivät Taiwanissa, maailmalla tapahtuu. Yhdysvaltain politiikka muuttuu, maailmanlaajuinen strateginen asemointi jatkuu, Kiina vahvistuu. Onko kansakunta sulkeutunut omaan rauhaansa taistelemaan triviaaleista kysymyksistä?

“Aika kuluu, Taiwan uppoaa, ja kun olemme omistautuneina toistemme maineen mustaamiselle, maailmalla otetaan strategisia asemia.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 32, 23.11.2006)

Diskurssissa poliitikot pääsevät ääneen, varsinkin toivomaan yhteiskunnan vakautta ja vakauttamista. Kansakunnan jakautumisella selitetään usein jotain: kaaosta, uudistusten tarvetta, tarvetta vahvistaa demokratiaa tai poliitikkojen asemien ongelmallisuutta. Se on apudiskurssin asemassa ja yhdistyy usein menneisyyden vanki -diskurssiin tai jalo jokamies -diskurssiin. Yli 70 prosenttia Taipei Timesin asiantuntija-artikkeleista käyttää diskurssia, samoin lähes puolet pääkirjoituksista. China Postissa diskurssi taas ilmenee pääasiassa uutisissa. Diskurssi on toiseksi käytetyin koko aineistossa.

7.1.4 Menneisyyden vanki -diskurssi

Kansakuntaa käsitellään diskurssissa menneisyytensä vankina. Ikävän menneisyyden nähdään edelleen vaikuttavan kansakunnan nykyhetkeen ja -tilaan. Diskurssi on

varsin vihreä. Menneisyydestä ja varsinkin Kuomintangin diktaattoriajasta kirjoittaminen on Taipei Timesin heiniä.

Diskurssi esittää, että kansakunta on kehittynyt menneisyydestä tähän päivään. Kehitystä leimaa demokratisoituminen eli viimeisen 30 vuoden tapahtumat. Taiwan esitetään demokratiana, mutta sen kansanvalta ei kuitenkaan ole vielä tarpeeksi kypsää.

“Suurin osa ihmisistä kuvitteli, että ensimmäisen naisen Wu Shu-jenin syytteet johtaisivat presidentin vaihdokseen. Näin ei ole, sillä lain mukaan syyttäjän tapaus menee oikeuteen.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 22, 16.11.2006)

Taiwanilaiset kuitenkin uskovat kansanvaltaan ja tahtovat sitä. Taiwanin oikeuslaitos on näkyvästi esillä demokratian kehityksen mittarina.

“Demokratisoituminen edistyy suurin harppauksin Taiwanissa --- Taiwanin demokratisoitumisen edistys inspiroi mannermaalaisia arvostamaan demokraattista järjestelmää. Chen Jui-jen, joka otti härkää sarvista tutkiessaan tapauksen, on tehnyt työn, joka nostaa hänet mahtavaksi hahmoksi Kiinan tasavallan oikeuslaitoksen historiaan.” (China Post pääkirjoitus 4, 7.11.2006)

Kansakunnan tulee diskurssissa olla ylpeä demokratiastaan ja rauhanomaisesta vallankumouksestaan, olihan se Aasian mallimaa demokratisoitumisessa. Taipei Timesin kantaottava aineisto todistelee, että kansakunta on itsenäinen, vapaa, moderni perustuslaillinen demokratia. Kansakunnan kasvu demokratiaksi esitetään kehityskertomuksena.

“New York Times kommentoi, mikä jäi muulta maailmalta pitkälti huomaamatta, että Taiwan on kaikessa hiljaisuudessa kasvanut kansainvälisestä orpolapsesta vahvaksi nuoreksi. Samana vuonna Freedom House nosti Taiwanin vapaiden maiden listalleen. --- Nyt yhden puolueen valtio on mennyttä ja Taiwan on itsenäinen perustuslaillinen demokratia.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 20, 15.11.2006)

Yhteinen muisti on tärkeää yhteisöjen ylläpitämiselle, sillä se luo ryhmän jäsenille yhteistä identiteettiä (Riegert & Åker 2003, 77). Menneisyyden vanki -diskurssi jakautuu kahteen aladiskurssiin, jotka näkevät tulevaisuuden eri tavoin. Menneisyys ymmärretään molemmissa aladiskursseissa lähtökohtaiseksi huonoksi, nykyisyyttä rajoittavaksi tekijäksi, mutta Kiinaa kohti -aladiskurssissa häivähtää myös ajatus, että menneisyydestä löytyy hyvääkin.

Luostarisen (1997, 4) mukaan vahvan identiteetin omaava ryhmä tekee myös tulevaisuuden yhdessä. Miten kansakunta jatkaa nykytilanteesta, demokratiana, jolla on puutteensa?

Demokratiaa kohti

Toisen, yleisemmän aladiskurssin mukaan Taiwan kulkee kohti demokratiaa. Demokratialla on Taipei Timesin suosimassa aladiskurssissa vahva tuki. Demokratian ongelmien syynä ovat menneen maailman käytännöt, jotka myös aiheuttavat yhteiskuntaan epävakautta. Taipei Timesin uutisissa kansakunnan vakaus on usein huolena.

Lähimenneisyydessä paljon on muuttunut. Nyt kansakunnassa on kriittisyyttä ja vapautta. Menneisyyden kiroukset, Chiang Kai-shekin yhdistymispolitiikka ja Kuomintangin hätätilalain vuosien kauhukokemukset tulevat kuitenkin uudelleen ja uudelleen mukaan kuvaan. Menneisyys on aladiskurssissa voittopuolisesti huono ja sieltä tulevat käytännöt mätiä. Chiangin ajalta peräisin oleva itsenäisyyskeskustelu herää aina välillä henkiin.

“Keskustelu Taiwanin itsenäisyyden vastustamisesta on jäänne entisen diktaattorin Chiang Kai-shekin ajalta, kun hän vaati yhdistymistä Kiinaan valtaamalla Kiina ja tuhoamalla Kiinan kommunistipuolue.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 20, 15.11.2006)

KMT:n pitkä varjo näkyy poliittisessa järjestelmässä, mikä korostuu aladiskurssissa.

“Taiwan on kulkenut pitkän tien hätätilalain ajoilta, mitä todistaa syyttäjien halukkuus ottaa kiinni isoja poliittisia nimiä. --- Analytikkojen mukaan Taiwanin demokraattinen järjestelmä näyttää tarpeeksi kypsältä siihen, että oikeuden virkamiehet pystyvät syyttämään joitain kansakunnan vallakkaimmista ihmisistä. Tätä ei voi edes kuvitella todellisuudeksi monissa Aasian maissa. Ja tätä ei todellakaan olisi tapahtunut Taiwanissa hätätilalain ajalla 20 vuotta sitten, kun presidentti nautti lähes rajoittamatonta valtaa.” (Taipei Times uutinen 13, 6.11.2006)

Kuomintangin diktaattoriajalla selitetään kansalaisten puutteita: he eivät ymmärrä lakikäsitteitä, sillä he ovat eläneet pitkään diktatuurissa. Taipei Times tuo usein ilmi Kuomintangin menneisyydessä varastamat varat, joita Demokraattinen edistyspuolue

havittelee takaisin valtiolle. Poliittinen vastustaja esitetään näin toistuvasti rikollisena, vaikka sen johto on vaihtunut. Myös Kuomintangin valta-aika hahmottuu rikostentäytteiseksi.

“Yksi presidentti Chen Shui-bianin henkilökohtaisista sitoumuksista on, että Demokraattinen edistyspuolue vaatii takaisin Kuomintangin varastamat varat, jotka puolue hankki monia vuosia sitten.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 22, 16.11.2006)

Taiwanin menneisyys liittyy väistämättä Kiinaan: sieltä ovat peräisin hämärät käytännöt, Qing-dynastian ajan opit ja Kiinassa aikoinaan valitut, Taiwaniin tuodut kansanedustajat. Molemmat lehdet kritisoivat Kiinan Qing-dynastian aikaisia käytäntöjä, kun suhteet määräisivät elämää.

Menneisyyteen takertuminen, kungfutselaisuus ja sen vanhat perusarvot estävät kansakunnan uudistumisen. Aladiskurssi esittää, että kansakunta tarvitsee uudistuksia nimenomaan demokratiaansa turvatakseen.

“Taiwan on myös lopettanut Kiinan takaisinvaltaamisen politiikan, vaikka jotkut ihmiset edelleen pyörittelevät vuosikymmeniä vanhaa ajatusta Taiwanin itsenäisyyden vastustamisesta.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 20, 15.11.2006)

“Taiwanin vanhanaikaiset poliittiset puolueet eivät kykene suojautumaan hysteerisiltä äärimmäiskannoilta, joiden uhriksi ne ovat joutuneet. Aina ongelmiin joutuessaan ne palaavat vanhaan kaavaan eli lietsovat sinisiä vihreitä vastaan, itsenäisyyttä yhdistymisintohimoja vastaan. --- Taiwan tarvitsee uuden poliittisen voiman, joka ylittää puolueiden intressit, pelastaakseen demokratiansa.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 14, 12.11.2006)

“Emme voi tarkertua vanhoihin ajatukseen oikeasta ja väärästä. Tällä ajattelutavalla yhteiskunta kehittyi.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 32, 23.11.2006)

Yleensä Taipei Times kritisoi KMT:n diktaattoriajan jäänteitä, mutta tässä uutisessa myös omiaan:

“Demokraattinen edistyspuolue ei voi ikuisesti olla riippuvainen “Kaohsiung-tapauksen ajan raskassarjalaisistaan”, sillä heidän poliittiset uransa lähestyvät loppuaan. He eivät luultavasti pysty tarjoamaan uudistusmielisiä ajatuksia puolueen tulevaisuudesta. Kaohsiung-tapaus tapahtui 1979, kun demokratiamielenosoitus muuttui täysimittaiseksi tappeluksi mellakkapoliisia vastaan.” (Taipei Times, uutinen 32, 8.11.2006)

Kiinaa kohti

Toisen aladiskurssin mukaan Taiwan kulkee tai sen pitäisi kulkea kohti Kiinan tai

esimerkiksi Singaporen mallia. Ne esitetään ylivertaisina, joko poliittiselta järjestelmältään, taloudeltaan tai kulttuuriltaan.

“Kansainvälinen järjestö on juuri julkaissut rehellisyysraportin, jota varten tutkittiin 163 maan hallintoa, ja kuten odotettua, Singapore on taas Aasian vähiten korruptoitunut maa. --- Pieni Singapore on tunnustettu yhdeksi maailman edistyneimmistä maista, koska sillä on paras johto, jota luonnehtivat korkea moraali ja kyvykyys sekä tehokkain järjestelmä, joka perustuu oikeudenmukaisuuteen ja tasa-arvoon.” (China Post asiantuntija-artikkeli 3, 14.11.2006)

Yhdysvallat jää kakkoseksi.

“On totta, että lähiaikojen tutkimukset osoittavat, että Singaporen pääministeri saa maailman kaikista poliitikoista eniten palkkaa, jopa enemmän kuin maailman vahvimman kansakunnan, Yhdysvaltojen, presidentti.” (China Post asiantuntija-artikkeli 3, 14.11.2006)

Varsinkin China Postin pääkirjoituksissa vaihtoehtona demokratiakehitykselle representoidaan Kiinan suuntaan kulkeminen. Kiinaa ihailaan perinteiden kunnioittamisesta, Taiwan puolestaan näyttäytyy perinteiden tuhoajana.

“Toisella puolella salmea, kuten myös muualla maailmassa, missä kiinalaisia asuu, Sunin syntymäpäivää juhlittiin huolella. --- Ympäri mannermaata pidettiin seminaareja ja tutkijoiden tapaamisia, joissa kunnioitettiin Sunia, jonka KMT ja seuraaja Chiang Kai-shek pakenivat Taiwaniin hävittyään sisällissodan Mao Zedongille 1949. --- Sun on myös Kuomintangin perustaja, joka oli valtapuolue 2000 asti, jolloin itsenäisyysmielinen Demokraattinen edistyspuolue voitti presidentinvaalit. Siitä lähtien perustajaisä on ollut unohduksen tilassa, kun DPP erittää etäännyttää saaren kaikesta kiinalaisesta – poliittisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti. Mutta kansallista lomaa vietetään edelleen 12. marraskuuta, vaikkakin ehkä puolisydämisesti.”(China Post pääkirjoitus 18, 19.11.2006)

Sun Yat-sen on diskurssissa hyvä, kunniakas hahmo menneisyydestä. Aladiskurssissa historia on tärkeää ja sieltä tulee myös hyviä asioita. Historiassa palataan Kiinan sisällissodan aikaan, Mao Zedongiin ja Chiang Kai-shekiin, sekä nationalistien pakoon Taiwaniin. Kansakunnan historiaan jääminen esitetään China Postissa hienona asiana. Tärkeää on kuitenkin huomata, että vaikka historian tietyt kohdat nähdään aladiskurssissa myönteisessä valossa, myönteisyys on vain sivujuonne. Asiantuntija-artikkeli tuntuu puolustavan Taiwanin menneisyyttä: vaikka Leen mukaan Taiwan ei ole kumpikaan Lähi-idän maista, saarellakin on tehty pahoja virheitä ihanteiden takia.

“Lee, joka on Pariisissa osallistumassa Israel–Palestiina-järjestön konferenssiin, toi esiin että vaikka Taiwan ei ole Israel eikä Palestiina, maiden kansoja yhdistää traaginen ja tuskallinen historia, jonka aikana he ovat erehtyneet ja tehneet vakavia virheitä, mutta he eivät ole

koskaan lakanneet tavoittelemasta ihanteitaan ja he ovat tehneet valtavia uhrauksia niiden takia.” (China Post asiantuntija-artikkeli 2, 11.11.2006)

Aladiskurssi vahvistuu myös Taipei Timesin asiantuntija-artikkeleiden loppupuolella, jolloin kuullaan epädemokraattisia ehdotuksia. Kansalla on valta johtonsa yli, mutta tämä ei tarkoita demokraattista oikeusprosessia, vaan pikemminkin kansanoikeutta.

“Shih sanoi, että hänen ei tarvitse saada lupaa kokoontumiseen Taipeiin kaupunginjohtaja Ma Ying-jeoulta, sillä kansakunnan oikeus on lopullinen oikeus. Hän sanoi, että Taiwanin sotavoimien ja lakia toimeenpanevien virkamiesten ei pitäisi enää uhmata kansaa korruptoituneita virkamiehiä suojellakseen.” (China Post uutinen 5, 4.11.2006)

China Post kirjoittaa kansanedustaja Chiu Yin lisäsytyksistä Cheniä vastaan:

“Syytteet voivat olla totta, mutta syyttäminen ei ole tarpeellista. Syy tähän on yksinkertainen. Presidentti Chen käy jo epävirallista julkista oikeudenkäyntiä.” (China Post pääkirjoitus 10, 12.11.2006)

Entisen ministerin mukaan kansakunta kannattaa lailla hallitsemista, mutta laki saa väistyä poliittisessa kiistassa. Tämä on Taiwanin kohtalo – subjektiivisuus menee aina lopulta objektiivisuuden edelle.

“Ennen kiistan kärjistymistä kaikki ovat halukkaita antamaan lain määrätä. Kun kiista on kärjistynyt, demokratian ja eettisten periaatteiden vaatimukset kulkevat lailla hallitsemisen yli. --- Tämä on Taiwanin nykyisyys ja sen kohtalo.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 32, 23.11.2006)

Menneisyyden vanki -diskurssi on tiukasti toimittajien diskurssi. Poliitikot ovat siinä hyvin harvoin äänessä. Diskurssi on molempien lehtien suosituin. Taipei Times käyttää sitä 60 ja China Post 49 prosentissa jutuistaan. Taipei Times pääkirjoituksista ja China Postin asiantuntija-artikkeleista 80 prosenttia käyttää diskurssia. Diskurssi on voimakkaimmillaan kantaottavassa aineistossa, mutta se on myös uutisten suosituin.

7.2 Pahat poliitikot

Pääryhmän diskursseja yhdistää poliitikkojen hahmottaminen ongelmien lähteiksi. Presidentti Chen skandaalin keskipisteenä on tässä ykkösasemassa, mutta kunniansa saavat kuulla muutkin poliittiset hahmot, johtajat, virkamiehet ja muuten korkearvoiset. Pääryhmän diskursseissa oman maan jäsenet, kansakunta tai sen edustajat kuvaillaan usein negatiivisia määreitä käyttäen. Positiivisia määreitä käytetään lähinnä jalo jokamies -diskurssissa.

Median näkymätön identiteettityö tapahtuu uutiskriteerien, mutta myös toiston kautta: tiedotusvälineet näyttävät, millaisia hyvät ja pahat kansalaiset ovat ja missä raja kulkee. (Kivikuru 2003, 33.) Röyhkeät poliitikot valheineen ja huijausyriytyksineen näyttävät aineistossa korostetun pahoina. Myös tavalliset ihmiset hahmottuvat tyhmiksi, oppimattomiksi, poliitikkojen vietävissä oleviksi.

Toisaalta kansa on jaloa: se noudattaa perinteisiä arvoja ja on näin vastakohta korruptoituneille poliitikoille. Kolmas diskurssi keskittyy johtajien moraalikoodistoon: heidän tulee korkean asemansa takia käyttäytyä oikein ja moraalisesti. Tämä on varsin perinteinen kungfutselainen näkemys.

Pahojen poliitikkojen kolme diskurssia ovat China Postissa enemmän esillä kuin Taipei Timesissa. China Post mollaa skandaalissa etenkin Cheniä ja hänen Demokraattista edistyspuoluettaan. Avuton lapsi -diskurssi on vähiten suosittu, se näkyy noin viidesosassa jutuista. Jalo jokamies -diskurssi on puolestaan eniten käytössä, Taipei Timesilla joka kolmannessa uutisessa, pääkirjoituksessa tai asiantuntija-artikkelissa ja China Postilla 41 prosentissa juttuja – ja kaikissa asiantuntija-artikkeleissa. Niissä avuton lapsi -diskurssia ei esiinny lainkaan.

7.2.1 Avuton lapsi -diskurssi

Taiwanilaisuuteen kuuluu käsitys kansasta hieman yksinkertaisena. Kansakuntaa käsitellään avuttomana lapsena, joka ei osaa eikä ymmärrä asioita.

“Näille ihmisille sekä Ma että presidentti Chen ovat epämääräisen järjestelmän uhreja. Heille korruptio on korruptiota riippumatta siitä, millaisia rahamääriä teko koskee. Heillä ei ole tietoa eikä aikomustakaan nähdä valtavaa eroa presidentin valtion asioiden rahastoa ja

kaupunginjohtajan erityisrahastoa määräävien lakien välillä. Tämä on politiikan harmittava puoli Taiwanin kaltaisessa paikassa, missä demokratia ei ole vielä kypsää.” (China Post pääkirjoitus 22, 25.11.2006)

Taiwanin kyvyttömyyttä selitetään maan ja demokratian nuorella iällä. Sillä voi myös kätevästi leimata poliittiset vastustajat tietämättömiksi ja demokratiaa ymmärtämättömiksi.

“Seuraava askel Taiwanissa olisi pitäytyä syyttömyysolettamassa, mikä on kaikkein tärkein lakikäsitel. --- Ymmärtäen, että diktaattorimainen itsevaltainen hallinto hallitsi Taiwania yli puoli vuosisataa, syyttömyysolettamaa ei yleisesti ymmärretä. Siksi olemme nähneet epävakautta ja mielenosoituksia sekä kaksi virastaerottamisesitystä parlamentissa. Kolmas esitys on tulossa sinne jo ennen kuin oikeusjärjestelmä ehtii aloittaa lakiprosessin.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 7, 9.11.2006)

Tietämättömyys ja muistamattomuus liittyvät etenkin historiaan ja politiikkaan. Nuoriso ei tunne historiaa. Kansan muisti on lyhyt, varsinkin äänestäjien. Kansakunta myös uskoo kaiken, mitä sille yritetään syöttää. Naiivius yhdistyy kärsimättömyyteen. Kansakunta on naiivi, kun se uskoo poliitikkojen moneen kertaan petettyjä lupaksia. Eräät taiwanilaiset kohtelevat Kiinaa turhankin ymmärtäväisesti, kun ovat niin naiiveja.

Taiwanilaista kansaa kuvataan rauhaa rakastavaksi varakkaaksi keskiluokaksi. Tähän sisältyy ajatus siitä, että he eivät lähde syrjäyttämään johtajaa, vaikka syytä olisi. Kansalaiset näyttävät ehkä turhankin rauhanomaisina, jopa piittaamattomina tai laiskoina. Kansaa pitää herätellä ajattelemaan. Vaalit ovat tilaisuus mitata, onko kansakunta oppinut jotain.

“Amerikan välivaalit ovat osoittaneet yhden asian: amerikkalaiset ihmiset eivät enää ole tyhmiä, ainakaan niin tyhmiä kuin Bush ja hänen poliittinen strateginsa Karl Rove olivat olettaneet. Ovatko äänestäjät Taiwanissa tulleet fiksummiksi? Saamme vastauksen ensi kuussa.” (China Post pääkirjoitus 13, 14.11.2006)

Myös taiwanilaiset yritykset ovat Kiinassa kuin pikkulapset avomerellä: kykenemättömiä, suojattomia. Kansakunnalla ei nuoresta iästään johtuen ole vielä kapitalismiin sopivaa kilpailullista kulttuuria. Kansakunnan pankit ovat nuoria ja kokemattomia ja vaatimattoman kokoinen talous joutuu helposti epätasapainoon.

“Taiwanilaiset eivät välttämättä kykene tekemään samoja asioita kuin ihmiset muissa

maissa. --- Rahoitusyhtiöille Kiina on vellova, myrskyinen meri. Lännen kapitalistimaiden yhtiöt osaavat uida ja niillä on välineet selviytymiseen, mutta taiwanilaiset firmat ovat pikkulapsia, joilla on apunaan vuotavat pelastusrenkaat.” (Taipei Times pääkirjoitus 24, 18.11.2006)

Vastapuolena tässä diskurssissa ovat pahat poliitikot ja muut pahat johtajat, jotka “manipuloivat” ja “syöttävät propagandaa” kansakunnalle eli yrittävät käyttää sen avuttomuutta ja tietämättömyyttä hyväkseen. Heillä on huonoja aikeita.

Avuton lapsi -diskurssi ei ole Chen skandaaluuutisoinnissa kovin suosittu. China Post käyttää sitä aavistuksen enemmän kuin Taipei Times. Diskurssissa toimittajan ääni on vahva. Pääkirjoittajat tuntuvat hyökkäävän sillä poliittista passiivisuutta vastaan. Poliitikot eivät diskurssia hyödynnä, sillä he toki haluavat avuttomienkin äänestäjien äänet.

7.2.2 *Jalo jokamies -diskurssi*

Kansaa käsitellään diskurssissa jalona, toisin kuin johtoaan. Varsinkin tavalliset kansalaiset, ruohonjuuritason perusihmiset ovat tässä diskurssissa ihannoinnin kohteina.

“Taiwanilaiset ovat perustavanlaatuisesti hyviä ja kunnollisia. Kun luotettava positiivinen arvo, kuten nyt tämä oikeuslaitoksen ilmentämä, ilmaantuu yhteiskuntaan, meidän pitää vaalia ja vahvistaa sitä kärsivällisesti.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 26, 19.11.2006)

Diskurssi on varsin sininen. Siinä kunnioitetaan perinteisiä kungfutselaisia arvoja, joita varsinkin Taiwanin sininen leiri hellii. Kungfutselaisuuden ihanteenahan on jalo ihminen, joka ilmentää moraalisia hyveitä kaikissa toimissaan ja ymmärtää, mitä oikeamielisyys on.

“Jaloja sydämiä ja tekoja on kaikkialla. Perinteiset arvot – soveliaisuus, oikeudenmukaisuus, rehellisyys ja häpeän tunne – säilyvät entisellään tavallisten ihmisten keskuudessa. (China Post pääkirjoitus 5, 8.11.2006)

“Korruptionvastaisen, Chenin erottamiseen tähtäävän kampanjan vaikutus ei pääty Chenin eropäivään, vaan se laajenee, lisää yhteisön harmoniaa ja elvyttää perinteiset ydinarvot: “soveliaisuuden, oikeamielisyyden, rehellisyyden ja häpeän tunteen”, tehden niistä pääperiaatteita, joiden mukaan ihmiset Taiwanissa voivat elää.” (China Post uutinen 5, 4.11.2006)

Kansalaiset esitetään roolimalleina. China Post kertoo pääkirjoituksessa 5 (8.11.2006) kaksi tarinaa hyvistä kansalaisista. Toisessa vanhemmat eivät anna vammaista adoptiolastaan pois vaan hoitavat laste kärsivällisesti ja lopulta hyväntekeväisyysjärjestö ottaa koko perheen hoiviinsa. Toisessa tarinassa vanha, köyhä ja sairas leski haluaa maksaa miehensä velan, mutta velkoja ei ota hänen kultaketjuaan vastaan, vaan kertoo velan olevan jo kuitattu.

Hyvät ja kunnolliset taiwanilaiset tarkkailevat kansakuntaa kärsivällisesti ja optimistisesti. Tavallisen, jalon kansan ulkopuolelle suljetaan korruptoitunut presidenttiperhe ja nyrkkitappelevat poliitikot. Taipei Times yltyy ylistämään ruohonjuuritason kansalaisia ja asettaa heidät vastakkain poliitikkojen kanssa:

“He eivät ole yhtä opportunistisia kuin Taiwanin viekkaat poliitikot tai yhtä tekopyhiä kuin poliittiset kommentaattorit. He ovat suorasukaisia ja nimeävät asiat niin kuin ne näkevät, kun monet toimittajat taas näkevät maailman Taipeiista käsin, eivät arvosta ketään muuta kuin itseään ja heiltä jopa puuttuu työssä tarvittu aitous ja ammattimaisuus. --- Poliitikkojen ja median ei tulisi ikinä unohtaa, että yleisön intressit ovat ensisijaiset.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 29, 21.11.2006)

Politisoituneessa yhteiskunnassa poliitikon rooli on olla likasankona. Vaikka China Post tuo esiin, että politiikon työ on rankkaa, kovaa työtä, poliitikkoja ei juuri arvosteta: heidät haukutaan pääkirjoituksissa idiooteiksi, rikollisiksi, luokattomiksi johtajiksi ja huonoiksi häviäjiksi.

“Kuten tavallista, Chenin selitykset kansakunnan laajuiselle yleisölle olivat täynnä ennakoasenteita, epäjohtonmukaisuuksia, vääristelyä, epäloogista päättelyä ja vahvaa vetoamista tunteisiin. Lokakuun viidennen päivän esitys oli niin järjetön ja huonosti valmisteltu, että sitä tulisi pitää loukkauksena ihmisen älykkyydelle.” (China Post pääkirjoitus 8, 11.11.2006)

“Enemmän ideologi kuin valtiomies, Bush on kuuluisa yksipuolisuudestaan diplomatiassa, hän halveksii nyansseja ja diplomaattisia vivahteita. “Olet joko puolellamme tai meitä vastaan” on ollut hänen tehokeinonsa suosion keräämiseen. --- Kuten amerikkalainen virkaveljensä, myös presidentti Chen on kuuluisa ylimielisyydestään, oikukkuudestaan ja juonittelustaan.” (China Post pääkirjoitus 13, 14.11.2006)

Poliitikot representoidaan molemmissa taiwanilaisissa lehdissä röyhkeiksi ja laiskoiksi oman edun tavoittelijoiksi. Poliitikot eivät kunnioita kansaa, vaan

pilkkaavat sitä.

“Man tulisi esiintyä kansakunnan esimerkkinä “kunnioitettavasta häviäjistä”, ja tehdä näin jyrkkä ero poliitikkoihin, jotka takertuvat asemiinsa moraalisisista periaatteistaan huolimatta. --- Kansa vaatii, että hallituksen virkamiehet tekevät parhaansa ollakseen hyviä virkamiehiä. Jos he tekevät virheitä, he myöntävät ne nopeasti ja nöyrästi ja vannovat rehellisesti parantavansa tapansa tulevaisuudessa. Itsensä tutkiskelu on osoitus itsekunnioituksesta ja kunnioituksesta muita kohtaan. Ensimmäisen perheen nykyinen poliittinen myrsky ei siis loukkaa yleisöä siksi, että valtaa on käytetty vakavasti väärin, vaan koska perheen asenne syytteitä kohtaan on halveksiva ja häikäilemätön.” (China Post asiantuntija-artikkeli 4, 16.11.2006)

Diskurssissa ajatellaan, että poliitikko turmeltuu päästessään valtaan. Taipei Times kritisoi Demokraattisen edistyspuolueen löystymistä sen päästyä valtaan: poliitikot nauttivat eduistaan, sen sijaan, että he olisivat muuttaneet huonoa järjestelmää. Taiwanin politiikassa on Taipei Timesin mukaan hyvin vähän hyviä tyyppejä, politiikka on ylipäättään masentavaa. Itsekkäiden poliitikkojen ja ahneiden johtajien lisäksi kansakunnan epätoivottavaksi ainekseksi luetellaan karaoke-emännät, uhkapeliluolien omistajat ja gangsterit sekä itsemurhaan päätyvät vanhemmat.

Diskurssissa ammennetaan Sun Yat-senin opetuksista. Taiwanissa hänestä on käytetty nimitystä ”maan isä” 1930-luvulta lähtien. China Post ylistää Sun Yat-seniä juhlijaa Kiinaa, missä missä perinteitä kunnioitetaan, toisin kuin Taiwanissa. Taiwanin sinisen leirin poliitikot, kuten Qinmindangin perustaja James Soong, osoittavat tuntevansa Sunin opetukset.

“Sunin opetusten mukaan kyvykkäiden ja oikeamielisten ihmisten tulisi epäitsekäästi palvella ihmisiä, kun heidät äänestetään julkisiin virkoihin, sanoi Soong. Sun levitti aktiivisesti demokratiakäsitystä, jonka mukaan ihmiset ovat kansakunnan todellisia hallitsijoita, järjestäessään vallankumouksia imperialistisen Qing-dynastian kaataamiseksi ja Kiinan tasavallan perustamiseksi 1911.” (China Post uutinen 44, 13.11.2006)

China Post palaa artikkeleissaan Taiwanin “kultaisiin aikoihin”. Smithin mukaan yhteisö voidaan paikantaa kultaisten aikojen kautta. Yhteisön alkuperä ja sen sankareiden aika löytyvät historiasta, etenkin perustajien ajasta. (Smith 1986, 191.) Sun esitetäänkin kansallissankarina. Yhteisön alkuperä hahmottuu China Postin jutuissa Kiinaan. Taiwan puolestaan mainitsee saaren alkuperäiskansat.

Perinteisyys on diskurssissa hyvä asia. Diskurssi painottaa kansakuntaa yhdessä pitäviä kulttuurisia piirteitä. Lakiin on jätetty poistumisteitä viroista, ei “kasvojen suojelemiseksi”, vaan tehtävän arvokkuuden säilyttämiseksi. Taiwanilaista väriä tuovat talousuutisten maininnat “haamukuukaudesta” ja kiinalaisesta uudestavuodesta.

Diskurssi on ainoa sävyiltään selvästi myönteinen. Poliitikot ja toimittajat käyttävät sitä rohkaistakseen ja kehuakseen kansaa. Toisaalta myös mollatut poliitikot saavat kehuja, jos ne toimivat kansan hyväksi, kansan arvojen mukaan. Kansakunnan arvoiksi representoidaan ahkeruus, rohkeus, moraalisuus, velvollisuudentunto, vastuu, kurinalaisuus, rehellisyys ja viisaus. Arkijärjen käyttäminen ja loogisuus esitetään hyvinä ominaisuuksina.

“Punaiset saivat sanoa Ketagalan-bulevardilla mitä tahansa, mutta kun he siirtyivät Taipeiin ulkopuolelle, he kohtasivat ruohonjuuritason vaatimukset vakaudesta monissa radio-ohjelmissa. --- Nämä ihmiset muodostavat vakaan perustan Taiwanin yhteiskunnalle. He perustavat mielipiteensä faktoihin ja heidän keskustelunsa perustuvat arkijärkeen ja logiikkaan.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 29, 21.11.2006)

Lisäksi arvoiksi representoidaan itsehillintä, suvaitsevaisuus, empatia, tehokkuus, lannistumattomuus, päättäväisyys, tunnollisuus, nöyryys ja kyky puolustautua. Arviointikyky ja kyky tehdä päätöksiä itsenäisesti nähdään etenkin johtajalle arvokkaiksi piirteiksi.

“Jotkut syyttävät kriisistä ensimmäistä naista, väittäen, että Cheniä dominoi määräilevä ja arvaamaton vaimo. Meidän näkökulmastamme todella kyvykkään johtajan pitäisi olla tarpeeksi viisas ja moraalisesti rohkea ylittääkseen kaikki vaikeudet ja täyttääkseen velvollisuutensa epäonnistumatta.” (China Post pääkirjoitus 7, 10.11.2006)

“Ottaen huomioon Leen läheinen suhde presidentti Cheniin ja hänen vilpitön toivomuksensa, että syntyperäinen taiwanilaisen poika hallitsisi Taiwania, Leen on täytynyt käydä kova sisäinen kamppailu pyytäessään presidenttiä eroamaan avoimesi. Leetä tulisi ylistää, kun hän vihdoin päätti tehdä vaikean ja tunnontarkan päätöksen.” (China Post asiantuntija-artikkeli 2, 11.11.2006)

Myös epäitsekkyys on yksi arvo. Muita tulee ajatella: Cheniä paheksutaan koska hän ei eroa, vaikka hän tietää median ja sinisen leirin ivan ja kiusaamisen jatkuvan ja

kohdistuvan myös perheeseensä. Lee saa kehuja osallistumisestaan Taiwanin sisäiseen keskusteluun ulkomailla.

“Huolimatta siitä, että Leen olisi pitänyt toimia aiemmin, liikuttava kirje Pariisista, missä hän on kiireinen matkaillessaan ja osallistuessaan tärkeisiin kansainvälisiin tapaamisiin, tulisi nostaa arvoonsa suorien ja epäitsekäiden neuvojensa takia.” (China Post asiantuntija-artikkeli 2, 11.11.2006)

Nobel-palkittu Lee myös ymmärtää tavallisen kansan elämää, mitä arvostetaan ja mikä nostetaan erottavaksi tekijäksi hänen ja muiden yhteiskunnan korkea-arvoisten välillä.

Smithin (1986, 199) mukaan nationalistien hyveet ovat kaikkialla samanlaisia: sotaisia urhoollisuus, anteliaisuus, itsehillintä, uhrautuminen, sinnikkyys, uskollisuus ja isänmaanrakkaus. China Post liittää nämä ominaisuudet mielenosoittajiin, jotka vaativat Cheniä pois vallasta ja korruptiolle loppua. Toisaalta China Post myös yhdistää ominaisuuksia “tummanvihreisiin” Taiwanin itsenäisyyden kannattajiin. He toimivat sydämellään ja sinnikkyydellään. Aineistossa puhutaan paljon myös Taiwanin rakastamisesta, sitä vaativat molempien poliittisten leirien poliitikot.

Sympatiaa löytyy myös Kiinan kansan suuntaan. Kiinan kansa on jaloa, toisin kuin rikolliset johtajansa. China Postin ja Taipei Timesin kantoja yhdistää Kiinan johtajiston arvostelu. Taipei Times esittää tavallisen kiinalaisen elämän kontrolloituna: viralliset uutislähteet ja tiedottajat kertovat, mitä pitäisi ajatella. Kiinalaiset ovat kuitenkin fiksumpia, vaikka johto yrittää pitää heidät kurissa.

“Ensimmäisen perheen korruptiotutkinta on johtanut virallisten portinvartijoiden paljonpuhuvaan hiljaisuuteen. He yleensä kertovat kiinalaisille, mitä ajatella. Lähteet ovat kertoneet Reutersille, vahvistaen ulkomaiden viikkojen spekulointia, että virallinen media ei saa raportoida Chenin kärsimyksistä. Pelkona on, että tavallinen kiinalainen laskisi yksi plus yksi ja vaatisi vastuullisuutta myös omilta paikallisilta hallituksiltaan.--- Tämä osoittaa myös, että Kiinan hallitus ei luota siihen, että sen väestö erottaisi toisistaan erilaisia huijauksen muotoja ja asteita.” (Taipei Times pääkirjoitus 18, 25.11.2006)

Kansakunta on tässä diskurssissa jakautunut hyvään kansaan ja pahoihin poliitikkoihin, mutta poliitikot voivat tietyin edellytyksin olla myös hyviä. China Postin pääkirjoituksissa ja asiantuntija-artikkeleissa näkyy johtajien arvostaminen kungfutselaisuuden hengessä. Singaporen hallintojärjestelmän tehokkuutta kehuaan.

“Kuka aloitti tämän hallinnon ja tällaisen politiikan? Se ei ollut kukaan muu kuin Lee Kuang-yew, Singaporen perustajaisä ja ensimmäinen pääministeri, Britanniassa koulutettu tutkija, jonka rehellisyyttä ja luovaa älykkyyttä ei ole epäilty. Singaporen menestys tulisi lukea kaukonäköisten ja viisaiden johtajien ryhmän ansioksi. He työskentelivät Leelle kehittääkseen paremman järjestelmän brittijärjestelmään perustuen. Järjestelmän osana ovat poikkeuksellisen suuret palkat julkisia virkamiehiä palkattaessa ja heidän tehokkuuttaan ja oikeudenmukaisuuttaan rohkaistaessa.” (China Post asiantuntija-artikkeli 3, 14.11.2006)

Lähtökohtaisesti diskurssi kuitenkin esittää, että poliitikot ovat pahoja. He pitävät kansaa pilkkanaan eivätkä toimi kansakunnan arvojen mukaan. Chenin skandaali selittää osin diskurssin yleisyyttä. Toisaalta poliittisesti jakautuneessa Taiwanissa vastapuolen poliitikkoja ei muulloinkaan kohdella silkkihansikkain. Diskurssi on China Postin toiseksi käytetyin, sitä käytetään 41 prosentissa jutuista. Yhteiskunnan vakaus nousee tärkeäksi China Postin pääkirjoituksissa. Niistä 65 prosenttia käyttää diskurssia, samoin kuin Taipei Timesin pääkirjoituksissa. Kokonaisuudessaan Taipei Times käyttää diskurssia vähemmän, kolmasosassa jutuistaan.

7.2.3 Moralistien maa -diskurssi

Diskurssissa esillä ovat kansakunnan jäsenet ja sen edustajat: kansakunnan poliitikot, virkamiehet ja johtajat. He ovat korkeassa asemassa, joten heiltä odotetaan nuhteettomuutta. Heidän tulee asemansa takia siis toimia eri tavoin kuin muiden kansalaisten, tiettyjen käyttäytymissääntöjen mukaan.

“Sisäministeri Lee Yi-yang vastasi Taiwan tuanjie lianmengin kansanedustajan kysymykseen, että presidentti on “jo toiminut korkeimman moraalitason mukaan” lupaamalla erota, jos käräjäoikeus tuomitsee hänen vaimonsa. “Lain mukaan presidentin ei tarvitse tehdä niin”, sanoi Lee. “Mutta hän on luvannut tehdä niin, joten hän toimii korkeimman moraalitason mukaan”, hän sanoi.” (China Post uutinen 28, 8.11.2006)

China Post siteeraa pääministeri Su Tseng-changia lehdistötilaisuudessa, jossa häntä pyydetään selittämään aiempia sanomisiaan.

““Sanoin, että poliitikon täytyy antaa korkeimpien moraalistandardien johtaa työtään”, sanoi Su. “Siksi sanoin, että poliittisen johtajan täytyy erota, kun hän on virallisesti syytteessä korruptiosta”, sanoi Su.” (China Post uutinen 28, 8.11.2006)

Ajattelutapa pohjaa kungfutselaiseen filosofiaan, missä vallanpitäjien nähdään hallitsevan korkeammalla viisaudellaan ja hyväntahtoisuudellaan. Oikeanlaisen käytöksen vaatimukset ovat ylempiarvoisille tiukemmat kuin hallittaville. (Bedford & Hwang 2006, 154.) Perinteet rohkaisevat kansalaisia Itä-Aasiassa laajemminkin luottamaan virkamiesten moraaliseen esimerkkiin (Helgesen & Xing 2000, 186). Kansakunta arvostaa moraalisuutta. Varsinkin China Post tuo esiin, että kansakunta tarvitsee moraalisen johtajan, jota kunnioitetaan.

“Presidentin ja ensimmäisen perheen häpeä on häpeäksi kaikille ihmisille Taiwanissa, sanoo Shih.”(China Post uutinen 5, 4.11.2006)

“Yleisö luottaa hallitukseen, joten he varmasti vaativat, että korkeassa asemassa olevien tulee nopeasti oppia olemaan suvaitsevaisia ja viisaita, harjoittamaan itsehillintää ja elämään yhdistymisen ja itsenäisyyden vaatimusten kanssa. Presidentin ja hänen hallintonsa tulisi olla epäkorruptoitunut ja ahkera. Tämä on perusvaatimus. Heidän täytyy myös täyttää velvoitteet, jotka yleisö on heidän huomaansa uskonut. Chenin tulisi tutkiskella itseään perustuslaillisen järjestelmän ja ennakkotapauksen luomisen pohjalta, ennen kuin hän tekee parhaan mahdollisen päätöksen ja kantaa poliittiset ja eettiset velvoitteensa. Näin löydämme korkean moraalin tason, johon kansallisen johtajan tulisi pyrkiä.” (Taipei Times asiantuntija-artikkeli 32, 23.11.2006)

Asioita tarkastellaan diskurssissa normatiivisesti eli pohditaan, ovatko ne oikein vai väärin. Väärin tekevä johtaja tai poliitikko asetetaan oikein tekevää, oikein käyttäytyvää enemmistöä vastaan. Presidentti Chen tekee väärin, kun hän takertuu asemaansa eikä eroa; Chen tekee väärin, kun hän ei ajattele perhettään; Chen asettaa oman etunsa puolueen edun edelle, mikä on väärin; Kuomintangin puheenjohtaja Ma tekee väärin, kun hän luovuttaa rahoja hyväntekeväisyyteen, vaikka hän samalla todistelee syyttömyyttään.

Sopivaa käytöstä odotetaan myös ulkomaalaisilta, jotka ovat korkeassa asemassa: esimerkiksi Taiwanin amerikkalaisen instituutin johtaja Stephen Young käyttäytyi sinisen leirin mukaan sopimattomasti sekaantuessaan Taiwanin sisäpolitiikkaan – vihreän leirin mukaan hän täytti kuitenkin muodollisesti diplomaattisen tasapuolisuuden kriteerit. Kiinan kommunistipuolue tekee väärin, kun johtajat varastavat maata maanviljelijöiltä.

Taiwanissa mediakilpailu on kovaa. Kovassa kilpailussa moraaliset lataukset ovat

nousseet yhdeksi tärkeimmistä yleisön huomion hakemisen välineistä (Kunelius et al. 2010, 458–459). Kun poliitikkojen moraalissa ja käytöksessä on moitittavaa, heidät esitetään jopa vaarallisina. Chenin nähdään lietsovan sota- tai uhkaavan yhteiskuntarauhaa. Työttömyys ja talouden ongelmat esitetään hänen moraalisesta heikkoutensa aiheuttamiksi.

“Presidenttiä kohtaa epäilemättä hänen poliittisen uransa vakavin kriisi. Kehitys johtuu osaltaan luonneongelmasta. Maan johtajan täytyy olla mies, jolla on johtajuutta. Johtajuuden tulee rakentua moraaliseen rehellisyydelle. Valitettavasti presidenttimme ei häikäise meitä miehenä, jolla on ihailtavat moraalistandardit, vaikka hän toistuvasti painottaakin haluavansa ihmisten tuomitsevan hänet korkeiden standardien mukaan. --- Hänen presidenttiytensä on jo tehnyt korjaamatonta vahinkoa hänen puolueelleen ja Taiwanille.” (China Post pääkirjoitus 7, 10.11.2006)

Johtajan huonoon käytökseen kuuluvat ainakin huonotapaisuus, ahneus ja röyhkeys. Koulutus ja varakkuus tai korkea asema eivät suojaa ahneudelta ja piittaamattomuudelta.

“Sijoittajien tulisi ymmärtää, että yritysten petokset ja korruptiosyytteet viranomaisia vastaan ovat väistämättömiä. Ne saattavat näyttää yksittäisiltä tapauksilta, mutta ongelmat ovat jatkuneet niin kauan, että on totuudenmukaisempaa ajatella niitä järjestelmään kuuluvina. Ne ovat osa kansakunnan viallista rahoitusjärjestelmää ja heijastus yritysjohdon ja poliittisten hahmojen kasvavasta röyhkeyden ja ahneuden kulttuurista. Lakia rikkovat olivat sekä rikkaita että hyvinkoulutettuja, mutta he eivät olleet tyytyväisiä siihen, mitä heillä oli. He vain halusivat lisää.” (Taipei Times pääkirjoitus 3, 6.11.2006)

Poliitikkojen poliittista toimintaa, esimerkiksi parlamentin jäsenten lainsäädäntötyötä, käsitellään skandaalin aikana hyvin niukasti. Heidät representoidaan päättäjinä, joiden käytöksellä ja henkilökohtaisella moraalilla on suurempi merkitys kuin heidän varsinaisella poliittisella toiminnallaan. Johtajat siis tuomitaan toisten kriteerien mukaan kuin tavalliset kansalaiset. Jalo jokamies -diskurssin vastakohtana tässä diskurssissa kansan nähdään olevan moraalisesti harhapoluilla. Kansakunnan moraalisuus tarvitsee tukea.

“Huijaamalla saavutetut edut ylittävät usein palkat. Ahneus ruokkii korruptiota. Siksi ahneuden ehkäiseminen ja moraalisuuden tukeminen yleisesti on todellinen ongelma.” (China Post asiantuntija-artikkeli 3, 14.11.2006)

Diskurssi on China Postissa käytössä hieman enemmän kuin Taipei Timesissa, molemmissa noin neljäsosassa juttuja. Äänessä diskurssissa ovat poliitikot ja

toimittajat. Poliitikot kommentoivat toistensa moraalisuutta varsin usein, mutta liittävät vaatimukset korkean aseman tuomiin velvollisuuksiin harvemmin. Poliitikkojen moraalivaateet luen mukaan jalo jokamies -diskurssiin, missä representoidaan arvoja ja toiveita johtajuudelle.

7.3 Kiinassa Chen on saaren johtaja

Kiinalaisten lehtien uutisissa on vain vähän keskinäisiä eroja, sillä jutut ovat pääasiassa samat molemmissa lehdissä. Kansan päivälehti käyttää China Dailyn juttuja, aineistossani Kansan päivälehdessä 20 uutisesta 4 on China Dailyltä. Loput 16 juttua ovat uutistoimisto Xinhualta. China Daillyssa on Chenin skandaalista 6 uutista, kaikki lehden omia.

Luen China Dailyn ja Kansan päivälehdessä 26 juttua verraten niitä China Postin ja Taipei Timesin kirjoitteluun. Silmiinpistävin ero on sanaston käytössä. Termistö tekee selväksi, että Kiinan mukaan Taiwan on osa sitä. Taiwan on vertailuaineistoissa saari tai saarimaakunta, Chen on saaren johtaja, Taiwanin johtaja tai Taiwanin “presidentti” lainausmerkeissä. Lainausmerkeissä ovat myös saaren “perustuslaki”, “diplomatia” ja “parlamentti” sekä puolue-elimet. Välillä merkit kuitenkin unohtuvat.

Jutut puivat voittopuolisesti Taiwanin sisäpolitiikkaa. Tutkimukseni kannalta kiinnostavin on China Dailyn uutinen, joka käsittelee Kiinan reaktioita Chenin syytteisiin.

“Peking tuomitsi vahvasti Taiwanin “presidentti” Chen Shui-bianin perjantaina “toisen tasavallan” perustamisen puoltamisen takia. Ehdotukseen sisältyy saaren nykyisen “perustuslain” jäädyttäminen ja uuden ottaminen käyttöön. Tuomitseva lausunto tuli tunteja sen jälkeen, kun Taiwanin syyttäjät asettivat Chenin vaimon syytteeseen korruptiosta. Chenin separatistinen siirto “on jälleen yksi vaarallinen teko, joka tähtää Taiwanin laillisen itsenäisyyden hankkimiseen 'perustuslain' muutoksella,” sanoi keskushallinnon Taiwanin asioiden toimisto lausunnossaan. “Se on myös temppu, jolla Chen auttaa itsensä pois ongelmista. Hän laukaisee kiistan saarella ja konfliktin Taiwaninsalmessa.”” (China Daily 1, 4.11.2006)

Kiina siis näkee Taiwanin maakunnakseen ja esittää, että Chen yrittää hankkia saarelle itsenäisyyden. Chenin “temppuilulla” on uutisessa vakavampi merkitys, se voi laukaista konfliktin Kiinan ja Taiwanin välillä. Lausunto kuulostaa verhotulta

uhkaukselta, samoin myös Pekingin nuhteet Taiwanille. China Dailyn mukaan Chenin avaus toisesta tasavallasta on saanut nuhteita “sekä Pekingistä että Washingtonista”. Kiina laajentaa uhan koskemaan Aasian-Tyynenmeren aluetta.

“Taiwanin asioiden toimisto varoitti, että Chenin häikäilemättömät itsenäisyysmieliset toimet uhkaavat Kiinan suvereeniutta ja alueellista yhtenäisyyttä sekä rauhaa ja vakautta Taiwaninsalmessa ja Aasian-Tyynenmeren alueella, jos niitä ei tutkita.” (China Daily 1, 4.11.2006)

7.3.1 Kuomintang saa puhua

Kiinan kansallispuolue Kuomintang saa kiinalaisissa lehdissä paljon palstatilaa. Kansan päivälehdessä Kuomintang ja oppositio yleisesti ottaen ovat pääroolissa puolessa uutisista eli 13 uutisessa. Oikeuslaitos on päätekijänä 4 kertaa, Demokraattinen edistyspuolue ja Chen 3 kertaa. Demokraattisen edistyspuolueen edustajien puhetta ei käytetä teksteissä suorina sitaatteina, kuten Kuomintangin poliitikkojen. Toimittajat kuvaavat kerronnassa DPP:n tekemisiä ja sanomisia. Poikkeuksen tekevät muutamat jutut, joissa puoluetta siteerataan. Tämä tapahtuu säännönmukaisesti jutun lopussa. Sitaatit ovat pienessä roolissa ja lainauksissa ei missään nimessä puolusteta Cheniä tai edes vihjata, että joku saattaisi olla Taiwanissa hänen puolellaan.

“Eräät DPP:n ”kansanedustajat” ovat vaatineet Cheniä harkitsemaan yleisön vaatimuksia ennen ”kuin tilanne pakottaa hänet eroamaan”. DPP:n ”kansanedustaja”, seniori Lin Choshui sanoi puheessaan eilen, että hän on menettänyt uskonsa Cheniin ja on tyytymätön tapaan, millä puolue on käsitellyt uusimpia syytöksiä. “DPP:n jäsenenä minusta tuntuu kuin olisin menettänyt kasvoni”, hän sanoi.” (China Daily 2, 6.11)

China Dailyn uutisissa päätoimijat ovat monipuolisempia kuin Kansan päivälehdessä jutuissa. Demokraattinen edistyspuolue ja Chen saavat äänensä kuuluville 4 jutussa, Kiina 1 jutussa ja Kuomintang ja oppositio 1 jutussa. DPP on esillä varsinkin kahden kansanedustajansa eron tiimoilta. Kiinalaiset lehdet esittävät, että Taiwanin vihreän leirin rivit rakoilevat.

“DPP:n nuorisjärjestöt sanoivat olevansa ”surullisia ja raivoissaan” Chenin perheen skandaalista. He vaativat Cheniä eroamaan ja DPP:tä potkaisemaan Chen, hänen vaimonsa ja muut skandaaliin liittyvät puolueen jäsenet ulos puolueesta.” (Kansan päivälehti 2, 4.11.2006)

Lee Yuan-tsehin kirje noteerataan kiinalaisissa lehdissä. Myös DPP:n liittolainen Taiwan tuanjie lianmeng on epävarma kannastaan: se ensin kannattaa, sitten vastustaa Chenin erottamisesitystä. Vihreä leiri esitetään sisäisesti jakaantuneena, opposition Kuomintang ja Qinmindang puolestaan representoidaan yhdistyneeksi rintamaksi. Toiveet kolmannen virastaerottamisesityksen läpimenosta kuitenkin haihtuvat nopeasti. Esityksestä ja sen kaatumisesta parlamentissa uutisoidaan varsin neutraalisti.

7.3.2 Tunteellinen, turhautunut kansa

Taiwanin kansan esitetään kiinalaisissa lehdissä olevan korruptiota vastaan. Kansan tunteista puhutaan paljon. Kansan viha kasvaa ja taiwanilaisten poliitikkojen mukaan kansa ei enää luota Cheniin.

“Kansa halveksii poliittista puoluetta, joka ei osaa katua korruptiotaan”, kirjoitti Lee.” (China Daily 5, 11.11.2006)

“Puheenjohtaja Ma piti lehdistötilaisuuden perjantai-iltapäivänä ja vaati Cheniä eroamaan mahdollisimman nopeasti. Chen on menettänyt Taiwanin kansan luottamuksen ja arvostuksen eikä voi enää edustaa Taiwania, koska hän on sotkeutunut tapaukseen, siksi hänen täytyy erota, hän sanoi. “Demokraattisen edistyspuolueen on aika puhdistaa rivinsä ja olla rohkea sekä vastuullinen ja vaatia Cheniä eroamaan”, hän sanoi.” (Kansan päivälehti 1, 3.11.2006)

Kiinnostava yksityiskohta on, että Kansan päivälehdessä Chen on esillä perheensä kanssa, yksikkönä on siis perhe. Taiwanin lehdissä korostuvat Chen ja vaimonsa Wu, lapsia tuskin mainitaan.

“Taiwanin syyttäjät tutkivat, ovatko Chen Shui-bianin lapset syyllistyneet väärään valaan ja jos ovat, saavatko he syytteet. Kuulustelussa Chenin poika, tytär ja vävy sanoivat, että he ovat tarjonneet vierailulla oleville vieraille isoja juhla-aterioita tai ostaneet heille luksuslahjoja Chenin ja vaimonsa Wu Shu-jenin pyynnöstä, Taiwanin median mukaan. --- Taiwanin syyttäjät korostivat, että Chenin lapset ja hänen vaimonsa ovat suoraan hyötäneet “salaisen toimistorahaston” väitetystä kavalluksesta.” (Kansan päivälehti 12, 11.11.2006)

“Kansalaisen uutiset tai Minsheng News kirjoitti lauantaina, että Chenin on aika kantaa velvollisuutensa. Hänen perheensä väitetty korruptioskandaali on niin ilmeinen, että se lietsoo julkista vihaa, voimattomuutta ja epäluottamusta Taiwanin viranomaisia kohtaan. Lehden mukaan yhteiskunnan halvaantuminen ja jähmettynyt talous ovat Chenin moraalittoman ja kyvyttömän perheen syytä, ja taiwanilaiset haluavat Chenin tekevän aloitteen eroamisestaan.” (Kansan päivälehti 3, 4.11.2006)

Jälkimmäisessä otteessa perhe nähdään syyksi Taiwanin talousongelmiin ja

yhteiskunnan jakaantumiseen. Taiwanilaisissa lehdissä sininen leiri laittoi talousongelmat Chenin moraalin syyksi, vihreä leiri puolestaan Kiinan ja sinisen leirin syyksi. Viha, voimattomuus ja epäluottamus viranomaisia kohtaan esitetään oikeutetuiksi tunteiksi. Korruptio saa myös opposition vihan valtaan:

“Chenin vaimon Wu Shu-jenin tuoreet syytteet korruptiosta ja kavalluksesta ovat vihastuttaneet oppositiopuolueet, jotka johtavat uutta liikettä Chenin erottamiseksi.” (Kansan päivälehti 16, 21.11.2006)

Kiinalaiset lehdet eivät päästä ketään Cheniä ymmärtäviä ääneen, eivät edes lehdistökatsauksessa, joka Kansan päivälehdessä käsittää suurimmat sanomalehdet Taiwanissa. Mukaan on valikoitunut varsin sinisiä lehtiä.

“China Timesin pääkirjoituksen mukaan Chenin tekemiksi syytetyt rikokset ovat niin ilmeisiä, että hänen on korkea aika erota, vaikka hänen asemansa suojaakin syyteiltä. Saaren poliitikkojen ei tulisi käyttää “turvallisuuksi” tai “vakautta” tekosyynä korruptioon, lehti sanoi. --- Toisen artikkelin mukaan korruptio “sai ihmiset voimaan pahoin”. Taiwanin kansa ei anna valehtelijan jatkaa johtajana.” (Kansan päivälehti 3, 4.11.2006)

7.3.3 Kaduilta parlamentin kautta kaupungintalolle

Chenin vastaisista mielenosoituksista ja niiden ihmismassoista kirjoitetaan kiinalaisissa lehdissä paljon suhteessa taiwanilaisiin lehtiin. China Post ja Taipei Times mainitsivat ne vain muutamaan otteeseen. Kansan päivälehti ja China Daily puolestaan kirjoittavat niistä kolmasosassa jutuistaan. Ne ovat uutisoinnissa keskeisenä teemana, varsinkin skandaalin alussa.

“Viime kuussa sadat tuhannet taiwanilaiset, punaisiin pukeutuneina ja iskulauseita huudellen, tulivat Taipeissa kaduille isoon mielenosoitukseen vaatimaan Chen Shui-bianin eroa. Istumalakkoon on osallistunut yhteensä 1,5 miljoonaa ihmistä, kampanjan päämajan viimeiset raportit kertovat.” (Kansan päivälehti 2, 4.11.2006)

“Yli 20 000 ihmistä tuli Taipein kaduille sunnuntaina, huutaen iskulauseita ja heiluttaen kylttejä vaatiakseen korruptioyhteyksistä syytetyin Taiwanin johtajan Chen Shui-bianin eroa.” (Kansan päivälehti 5, 6.11.2006)

Uutiset myös seuraavat varsin tarkasti mielenosoitusten valmistelua ja kulkua.

“Chenin vastaisten mielenosoitusten päämajassa pidetään tiedonannon mukaan lehdistötilaisuus noin kello 19.30.” (Kansan päivälehti 1, 3.11.2006)

“Mielenosoitus alkoi kello 14 ja noin kello 16 mielenosoittajat kerääntyivät Chenin toimiston eteen.” (Kansan päivälehti 5, 6.11.2006)

China Daily haastattelee mielenosoittajaa, mikä on koko tutkimuksen aineistossa harvinaista: taiwanilaisissa lehdissä ei juuri annettu kansalaisille suunvuoroa. Kansalle ja sen mielenilmauksille annetaan painoarvoa kiinalaisissa lehdissä, vaikka yleensä Kansan päivälehti ei ymmärrä mielenosoittajia, varsinkaan Kiinassa.

“Mielenosoittaja, liikemies Peter Huang sanoi Taipeissa, että Chenin täytyy erota välittömästi. “Chenin on paras myöntää virheensä. Mitä kauemmin hän roikkuu virassaan, sitä katastrofaalisempi lopputuloksesta tulee”, hän sanoi.” (China Daily 2, 6.11)

Uutisoinnin pääpaino siirtyy mielenosoituksista opposition virastaerottamisesityksen valmisteluun. Aluksi uutisissa kerrotaan, miten prosessi etenee. Parlamentin äänestyksen jälkeen erottamisesta järjestetään saaren laajuinen kansanäänestys. Kansanäänestyspuheet jäävät nopeasti pois, kun esityksen läpimeno parlamentissa ei enää näytäkään varmalta.

14. päivän jälkeen mukaan kuvioon tulee Kuomintangin Ma Ying-jeoun tapaus. Tapaus esitetään China Dailyssa Chenin tapauksesta eroavana. Man osuus siitä tuodaan julki varovaiseen sävyyn.

“Toisessa poliittisessa kehityskulussa Taiwanin syyttäjät kuulustelevat tänään opposition puolueenjohtajaa ja mahdollista 2008 “presidentinvaalien” ehdokasta, sillä hänen on raportoitu käyttäneen erityisrahastoaan väärin, kertoivat virkamiehet. --- Viimeiset uutiset liittävät Ma Ying-jeoun, oppositiopuolue Kuomintangin puheenjohtajan tapaukseen, hän on myös Taipein kaupunginjohtaja.” (China Daily 6, 14.11.2006)

Ma esitetään korostetun syyttömänä.

“Kaupungin viestinnän osasto sanoi eilen, että Ma on syytön ja tilintarkastaja on jo tutkinut, ettei hän ole tehnyt mitään väärää.” (China Daily 6, 14.11.2006)

“Syyttäjät kertoivat, että häntä ei kohdella epäiltynä tai vastaajana ja kysymykset ovat “rutiinia”. --- Ma ilmaisi syvimmän katumuksensa keskiviikkona, sanoen, että hän on häpeissään ja pahoillaan, että tämä tapahtui hänen kautensa aikana. --- Jason C. Hu, Taichungin kaupunginjohtaja sanoi aiemmin, että Ma on aina ollut hyvin varovainen ja on epätodennäköistä, että hän olisi sekaantunut kavallukseen. (Kansan päivälehti 15, 17.11.2006)

China Daily ja Kansan päivälehti eivät sanottavammin kommentoi uutista Chenin erottamisesityksen kaatumisesta parlamentissa. China Daily kuittaa sen kuvalla, joka ei ole mukana aineistossani. Kansan päivälehti kuittaa asian lyhyellä uutisella, joka luettelee äänestystulokset. Samalla se vihjaa, että Demokraattinen edistyspuolue on

tukahduttanut sisäiset ristiriitansa väkisin.

“Taiwanin oppositiopuolueen kolmas yritys pakottaa Chen Shui-bian eroamaan epäonnistui parlamentissa perjantaina, kun valtaapitävä Demokraattinen edistyspuolue pakotti jäsenensä boikotoimaan äänestystä.” (Kansan päivälehti 19, 24.11.2006)

Kiinalaisten lehtien uutisointi siis tukee Taiwanin sinistä leiriä, esittää Taiwanin kansan aktiivisena ja oikeamielisenä ja ei mitenkään tuo esiin, että osa kansasta tukee Cheniä. Kiinalaisissa lehdissä on itsestään selvää, että Taiwan on osa Kiinaa, sen maakunta.

8. YHTEENVETO

Diskurssit rakentavat jakaantuneessa Taiwanissa skandaalin aikana jakautunutta kansakuntaa. Taiwanilainen identiteetti hahmottuu Yhdysvaltojen kaltaiseksi ja Kiinasta erilaiseksi, demokratiaa, mutta osin myös perinteisiä kiinalaisia arvoja arvostavaksi. Taiwan vertautuu enimmäkseen positiivisesti länsimaihin ja demokratioihin sekä Yhdysvaltojen liittolaisiin.

Taiwanilainen kansakunta puolestaan hahmottuu erilaiseksi kuin sen aasialaiset epädemokraattiset naapurit. Lehtijutut tekevät eroa Filippiineihin ja Kiinaan sekä yleisemmin kommunistimaihin. Kansakunnalla on demokraattisia oikeuksia ja velvollisuuksia, kuten äänestäminen. Talous on riippuvainen Yhdysvalloista, kulttuurin erityispiirteet, kuten “haamukuukausi”, mainitaan. Taipei Times rakentaa taiwanilaista identiteettiä.

Toisaalta diskursseissa on myös viitteitä kiinalaisesta identiteetistä Taiwanissa. Varsinkin menneisyyden vanki -diskurssi on jakautunut taiwanilaiseen ja kiinalaiseen aladiskurssiin. Myös jalo jokamies -diskurssi on varsin sininen. Kansakunnalle ehdotetaan Kiinan ja Singaporen mallin mukaisia käytäntöjä, jotka eivät ole kovin demokraattisia. Kiinalainen identiteetti painottaa kiinalaista kulttuuriperintöä ja taiwanilaisten kiinalaisia sukujuuria. Se myös tuo esiin, että Kiinalla ja Taiwanilla on samat intressit: Taiwanin yhdistäminen Kiinaan sekä Sun Yat-senin oppien noudattaminen.

Kansakunnalla on kiinalaisen identiteetin tapauksessa Taiwanissa oikeus ottaa valta omiin käsiinsä, jopa laittomasti ja väkivalloin. Kansan valta ylittää lait ja oikeusprosessit. Kulttuurista ja taloudesta ei juuri puhuta, paitsi että talouden nähdään polkevan paikallaan taiwanilaisten, erityisesti presidentti Chenin kyvyttömyyden takia. Kiinalaista identiteettiä rakennetaan varsinkin China Postissa.

Taiwanilaisuuden tarinassa kansakunta on kulkenut Kuomintangin sorrosta

demokratiaan. Kiinan sisällissotaa muistellaan tarinassa harvoin, sen sijaan 228-tapaus ja hätätilalain ajan muistot ovat tarinalle keskeisiä. Sankareita ovat demokratialiikkeen pioneerit ja nykyaktivistit. Yhdysvallat on vapauttanut Taiwanin ja haluaa myydä saarelle aseita saaren oman hyvän takia. Kuomintang kiusaa edelleen kansakuntaa, samoin Kiina. Nykyhetki on kamppailua, kuten lähihistoriakin.

Kiinalaisuuden tarinassa puolestaan Kiinan sisällissota on keskeinen menneisyyden tapahtuma. Kiinalaiset ovat tulleet Taiwaniin Kiinasta ja saari on osa Kiinaa. Sun Yat-sen on sankari, samoin hänen oppejaan seuraavat tavalliset kansalaiset. Taiwan tulee lopulta yhdistymään Kiinaan. Nykyhetki on vain vaihe Kiinan historian pitkässä jatkumossa. Yhdysvallat painostaa tässä tarinassa Kiinaa omien intressiensä takia ja myy aseita Taiwaniin ansaintamielessä.

Identiteetit määrittävät siis suhteessa ulkomaihin, varsinkin kahteen suureen, konkreettisesti Taiwanin turvallisuuteen liittyvään maahan, Kiinaan ja Yhdysvaltoihin, sekä Taiwanin sisäisiin jakoihin. Taiwanin poliittinen identiteetti määrittää kansallista identiteettiä varsinkin Taipei Timesissa. Taiwan on siis itsenäinen demokratia, vapaa maa, jolla on suhteita muihin maihin. China Postille Taiwan on myöskin maa, jopa valtio, mutta myös ”saari” – termi ei ilmaise, mikä saaren poliittinen status on.

Perinteisten arvojen ja epädemokraattisuuden korostuminen oli minulle yllätys. Sekä vihreä että sininen leiri vetosivat niihin. Vihreä leiri esitti monia uudistuksia, jotka eivät sovi perinteiseen demokratiakäsitykseen. Sininen leiri puolestaan ihannoit Kiinaa välillä avoimesti, välillä vähemmän avoimesti. Taipei Times puolusti demokratiaa ja ihmisoikeuksia, mutta vihjasi myös esimerkiksi lehdistönvapauden rajoittamisesta.

Taiwanin vihreää leiriä tukeva Taipei Times on ominut monia kansalliseen identiteettiin kuuluvia käsitteitä. Se kirjoittaa identiteetistä, Taiwanin alueesta, historiasta ja ”meistä” enemmän kuin China Post. Demokratian ihannointia löytyi myös China Postista. Pääkirjoitusten arviot Taiwanin vielä kehittymässä olevasta demokratiasta tuntuvat oikeansuuntaisilta. Kiinan veto on kuitenkin kova: se vetää

taiwanilaisia puoleensa taloudellaan ja valtavilla resursseillaan. Yhdysvaltojen rooli uutisissa oli sekin monipuolisempi kuin mitä olin ajatellut. Taipei Times myös kritisoi “isoveljeä” ja asettaa sen intressit kyseenalaisiksi.

Diskurssit kuvaavat kansakuntaa ja sen suhteita muihin maihin varsin negatiivisesti. Kansakunta on uhattuna, milloin sitä uhkaa Kiina, milloin yhteiskunnan jakautuminen, milloin taas johtajiston moraalittomuus. Koko kansakuntaa ei yritetä mielestäni diskursseissa yhdistää yhteistä uhkaa vastaan, vaan uhan lietsomien toimii pikemminkin oman poliittisen leirin sisäisenä vahvistamisena. Lehtien puolueellisuus on ilmiselvää. Ne eivät etsi yhteistä pohjaa kansakunnalle.

Muutama poikkeus löytyy. China Post ihastelee 20.11 asiantuntija-artikkelisään 19 Taiwanin ja Vietnamin, “kahden maan” hyviä välejä, suree Kiinan painostusta ja ilahtuu, kun Vietnam käy rohkeasti Kiinaa vastaan. Artikkelissa myös juhlietaan, kun presidentti Chenin virallinen lentokone pääsee Kiinan tasavallan lipuilla ja symboleilla varustettuna laskeutumaan Vietnamin pääkaupunkiin, vaikka mailla ei olekaan diplomaattisuhteita. Chenin koneen lempinimi muuten on Air Force One – tätä radiokutsukoodia käytetään, kun Yhdysvaltain ilmavoimien kone kuljettaa Yhdysvaltain presidenttiä. Taipei Times taas esittää asiantuntija-artikkelissa 24, 18.11 kansakunnan heikkona ja avuttomana lapsena, joka ei liike-elämässä kykene samaan kuin muut maat. Tämä ei ole Taipei Timesille tavallista, sillä yleensä se korostaa Taiwanin kyvykkyyttä ja normaaliutta, jota rajoittaa vain Kiina.

Kaksi diskurssia korostaa kansakunnan nuorta ikää. Yhdysvaltain pikkuveli -diskurssissa kansakunta näyttäytyy nuorimpana perheenjäsenenä, avuton pikkulapsi -diskurssissa siihen liitetään lapsen piirteitä. Johtuukohan tämä siitä, että demokratia on saarella nuorta? Vai kenties siitä, että 1911 perustettu Kiinan tasavalta on melko nuori yksikkö? Kehittyvään, kypsyvään demokratiaan viitataan menneisyyden vanki -diskurssissa. Kansakuntaa luonnehditaan siinä nuoreksi vapaaksi maaksi, joten näyttää siltä, että se on saanut uuden alun demokratisoitumisensa myötä. Toisaalta perinteet, kuten “aavekuukausi” ja kiinalainen uusivuosi viittaavat kaukaisempaan menneisyyteen.

Suoritin Taiwanissa Chiao Tung -yliopistossa Taiwanin opinnot, joista mieleeni jäi varsinkin saaren alkuperäiskansojen rooli taiwanilaisessa identiteetissä. Saarella käytiin vuonna 2006 keskustelua tutkimuksesta, jonka mukaan taiwanilaiset alkuperäiskansat eivät periytyisi kiinalaisista, vaan jonkun Tyynenmeren saaren kansasta.

Aineistossani alkuperäiskansat mainittiin vain muutamaan kertaan Taipei Timesin uutisissa. Niissä tosin alkuperäiskansojen edustajat tuotiin esiin hyvässä valossa: Rooman olympialaisissa voittanut urheilija on alkuperäisasukas, joka kannatti Cheniä presidentiksi vuonna 2000. China Postissa alkuperäisasukkaat sen sijaan esitettiin jopa halveksittavina: alkuperäishallinnosta kirjoitettiin lainausmerkeissä ja taiwanilaiset esitettiin vain ja ainoastaan kiinalaisten jälkeläisinä.

Myös mielenosoituksista kirjoitettiin lehdissä paljon vähemmän kuin mitä protesteja paikan päällä seuranneena kuvittelin. Kiinalaisissa lehdissä sen sijaan mielenosoituksiin tartuttiin hanakasti. Uutisissa usein korostettiin ihmismääriä.

Kiinalaisten ja taiwanilaisten lehtien maailma on hyvin erilainen. Sinisen leirin kannattaja China Postkin nimittää Cheniä presidentiksi ja parlamenttia parlamentiksi, sekä Taiwania maaksi. Taipei Times pitää kirkkaana mielessä, että Taiwan on vapaa, itsenäinen maa. China Daily ja Kansan päivälehti puolestaan tukevat näkemystä Taiwanista Kiinan maakuntana, jossa on paikallinen johtaja ja paikallinen hallinto.

8.1 Englanninkielisten lehtien kontekstissa

Pohdin tutkimusta tehdessäni omaa asemaani tutkijana. Olen opiskellut Taiwanissa ja työskennellyt Kiinassa, mutta mietin, osaanko tulkita aineistoa. Ymmärränkö kulttuurisen kontekstin eli sen, mitä taiwanilainen lehti kertoo muutoinkin kuin tekstin ilmitasolla? Kulttuurista kontekstia miettiessä pyritään tunnistamaan aineistosta seikkoja, joiden tulkinta edellyttää, että tutkija tuntee kulttuurisia tapoja, stereotyyppioita tai yhteiskunnallista ilmapiiriä ja käyttää tietojaan tietoisesti. (Jokinen

et al. 1993, 32). Pysin tähän ja uskoakseni myös onnistuin.

Kiinankielisten lehtien analysointi vaatisi uskoakseni vielä enemmän ymmärrystä, mutta englanninkieliset lehdet on tehty kaltaisilleni ulkomaalaisille, jotka muuttavat Taiwaniin tai käyvät vierailulla. Niissä näkyy tietty Yhdysvallat-keskeisyys, esimerkiksi valuutat muutettiin molemmissa lehdissä Amerikan dollareiksi.

Kiinnostavaa olisi tietää, millaisilla resursseilla lehtiä tehdään. Taipei Timesia Taiwanissa lukiessani huomasin, että suuri osa sisällöstä on uutistoimistotavaraa. Eräs juttu kertoi miehestä, joka joutui auto-onnettomuuteen. Vasta viimeisessä kappaleessa selvisi, että onnettomuus oli tapahtunut Yhdysvalloissa.

En löytänyt englanninkielistä lehdistöä edes sivuavia tutkimuksia. Olisi kiintoisaa selvittää, miten niiden uutisointi eroaa maiden omankielisten lehtien uutisoinnista. Esimerkiksi Taipei Times ja China Post selittivät ja taustoittivat jutut tarkkaan, vaikka prosessi jatkui päivästä toiseen – tämä voi toki johtua myös irtonumeromyynnin yleisyydestä.

Lehdet asettuivat pääkirjoituksissaan selvästi sinisen tai vihreän leirin puolelle. Molemmat myös valittivat kantaaottavassa aineistossa, miten vastapuolen media yrittää naruttaa lukijoita. Lehdet ovat selvästi poliittisessa jaossa mukana ja vahvistavat sitä. Sovittelevia ääniä kuului pääkirjoituksissa vähän, tekstit pikemminkin yllyttivät ”omia” ”toisia” vastaan. Taipei Timesin asiantuntija-artikkeleissa monet valittivat kansakunnan jakautumista ja sen tuomia ongelmia. Muutama kirjoittaja vaati uutta, puolueetonta poliittista voimaa Taiwaniin.

Myös Itä-Aasian politiikan uutisointi kaipaa lisätutkimusta. Löysin vain harvoja englanninkielisiä tutkimuksia aiheesta.

8.2 Taiwanilaisuuden käännekohdassa

Taiwanilaisesta identiteetistä löytyy jonkun verran tutkimuksia. Niissä uuden

identiteetin voimaa käsitellään yleensä varsin positiivisessa valossa: Maan sankaritarina diktaattorihallinnon vaihtumisesta demokratiaan rauhanomaisesti sekä kertomus pienen, ihmisoikeuksia vankilaan asti puolustavan opposition taistelusta isoa pahaa Kuomintangia vastaan vetosi myös minuun.

Taiwanin kiinalainen identiteetti unohtuu näissä tutkimuksissa usein. Monet tutkijat ennustavat taiwanilaisen identiteetin vahvistuvan ja vihreän leirin kukoistavan. Esimerkiksi Brown (2004, 241) näkee, että identiteetti on täällä pysyäkseen. Bedford ja Hwang (2006, 83–84) puolestaan arvelevat taiwanilaisen tietoisuuden nousun olevan lähes väistämätöntä.

Olisikin kiinnostavaa tutkia vuoden 2008 presidentinvaalien jälkeen syntynyttä tilannetta. Kuomintang palasi vahvasti valtaan, vastoin monien tutkijoiden oletuksia. Puolue on aloittanut huomattavasti entistä tiiviimmän yhteistyön Kiinan kanssa. Vaikuttaako tämä taiwanilaiseen identiteettiin? Kääntääkö voimistuva taloudellinen riippuvaisuus taiwanilaiset todella kiinalaisiksi, kuten vihreä leiri pelkää?

9. LÄHTEET

Kirjallisuus

Anderson, Benedict (1991): *Imagined communities*. London: Verso.

Bedford, Olwen & Hwang, Kwang-Kuo (2006): *Taiwanese Identity and Democracy: the Social Psychology of Taiwan's 2004 Elections*. New York: Palgrave Macmillan. (<http://site.ebrary.com/lib/tampere/>)

Billig, Michael (1995): *Banal nationalism*. London: Sage.

Brislin, Tom (1997): *An Update on Journalism Ethics in Asia: Values and Practices as Context for Meaning in Japan, China and Korea*. Presented to the Association for Practical and Professional Ethics Annual Meeting, Washington, D.C., March 6-8, 1997. University of Hawaii. (<http://www2.hawaii.edu/~tbrislin/asiaeth.html>)

Brown, Melissa J. (2004): *Is Taiwan Chinese? The impact of culture, power, and migration on changing identities*. Berkeley: University of California Press.

Bush, Richard C. (2005): *Untying the knot – making peace in the Taiwan Strait*. Harrisonburg: The Brookings Institution.

Chow, Peter C.Y. (2007): *The shifting paradigm in US, China and Taiwan relations: causes and implications for US economic, security and strategic interests*. Teoksessa Chow Peter, C.Y (toim.): *Economic Integration, Democratization and National Security in East Asia: Shifting paradigms in US, China and Taiwan Relations*. Cheltenham: Edward Elgar.

Drury, Cooper (2003): *Ambiguity and US Foreign Policy on China-Taiwan Relations*.

Teoksessa Heo, Uk & Horowitz, Shale A. (toim.): Conflict in Asia - Korea, China-Taiwan, and India-Pakistan. Westport: Praeger.

Edensor, Tim (2002): National identity, popular culture and everyday life. Oxford: Berg.

Ekecrantz, Jan (2001): Public Spaces, Historical Times and Media Modernities – Media and Historical Spaces. Teoksessa Kivikuru, Ullamaija (toim.): Contesting the Frontiers – Media and Dimensions of Identity. Göteborg: Nordicom.

Fairclough, Norman (1997): Miten media puhuu. Tampere: Vastapaino.

Fell, Dafydd (2005): Political and Media Liberalization and Political Corruption in Taiwan. *The China Quarterly* 184, pp. 875-893.
(<https://eprints.soas.ac.uk/3536/>)

Friedman, Edward (2007): China's incorporation of Taiwan: the manipulation of community tensions. Teoksessa Chow, Peter C.Y (toim.): Economic Integration, Democratization and National Security in East Asia: Shifting paradigms in US, China and Taiwan Relations. Cheltenham: Edward Elgar.

Gandy, Oscar H. Jr. (2000): Race, ethnicity and the segmentation of media markets. Teoksessa Curran, James & Gurevitch, Michael (toim.): Mass media and society. Kolmas painos. London: Arnold.

Hall Stuart (toim.) (1997): Representation – cultural representations and signifying practices. The Open University. London: Sage.

Hall, Stuart (1999): Identiteetti. Tampere: Vastapaino.

Harrison, Mark (2006): Legitimacy, Meaning and Knowledge in the Making of

Taiwanese Identity. Gordonsville: Palgrave Macmillan.
 (<http://site.ebrary.com/lib/tampere/Doc?id=10167488&ppg=4>)

Helgesen, Geir & Xing, Li (2000): Good governance – democracy or Minzhu?
 Teoksessa Antlöv, Hans & Ngo, Tak-Wing (toim.): The cultural construction
 on politics in Asia. Nordic institute of Asian Studies. Richmond: Curzon
 Press.

Horowitz, Shale A. (2003): Conflict in Asia after the Cold War: Identity, Regime
 Types, and Strategic Interaction. Teoksessa Heo, Uk & Horowitz, Shale A.
 (toim.): Conflict in Asia - Korea, China-Taiwan, and India-Pakistan. Westport:
 Praeger.

Horowitz, Shale A. & Uk, Heo (2003): Introduction. Teoksessa Heo, Uk & Horowitz,
 Shale A. (toim.): Conflict in Asia - Korea, China-Taiwan, and India-Pakistan.
 Westport: Praeger.

Hsu, Yung-Ming & Cheng, Tun-Jen (2007): Taiwan's party system, coalition politics
 and cross-Strait relations. Teoksessa Chow, Peter C.Y (toim.): Economic
 Integration, Democratization and National Security in East Asia: Shifting
 paradigms in US, China and Taiwan Relations. Cheltenham: Edward Elgar.

Huang, Shuling (2007): Democracy and National Identity: The Role of Alternative
 Media in Taiwan's Pursuit of Free Expression. Association for Education in
 Journalism & Mass Communication 2007 Convention Washington D. C.
 University of Maryland
 ([http://www.allacademic.com//meta/p_mla_apa_research_citation/2/0/3/8/0/
 pages203805/p203805-1.php](http://www.allacademic.com//meta/p_mla_apa_research_citation/2/0/3/8/0/pages203805/p203805-1.php))

Hughes, Christopher (1997): Taiwan and Chinese Nationalism : National Identity and
 Status in International Society. London, Routledge.
 (<http://site.ebrary.com/lib/tampere/Doc?id=10057230&ppg=2>)

Huovila, Tapani (1998): Toimittaja – vastuussa oleellisesta muutoksessa. Jyväskylä: Viestintätieteiden laitos, Jyväskylän yliopisto.

Hwang, Yih-jye (2008): A Resistance? The Anti-Corruption Movement in 2006 in Taiwan. University of Wales Aberystwyth.
(http://www.allacademic.com//meta/p_mla_apa_research_citation/2/6/7/4/9/pages267496/p267496-1.php)

Iida, Masafumi (2007): China's Cooperative Strategy toward East Asia-Aiming to Seize Regional Leadership. Teoksessa The National Institute for Defense Studies, Japan: East Asian Strategic Review. The Japan Times.

Jakobson, Linda (2004): Taiwanin kiistanalainen asema: Tulevaisuudennäkymät ja niiden vaikutukset EU-Kiina-suhteisiin. UPI-raportti 8/2004. Helsinki: Ulkopoliittinen instituutti.

Jakobson, Linda (2005): Kiinan vaikeat valinnat yhteiskunnallisen murroksen tiellä. Helsinki: Edita.

Jansson, André (2001): Contested Meanings – Audience Studies and the Concept of Cultural Identity. Teoksessa Kivikuru, Ullamaija (toim.): Contesting the Frontiers – Media and Dimensions of Identity. Göteborg: Nordicom.

Jing, Huang (2003): China's Taiwan Policy: Past and Present. Teoksessa Heo, Uk & Horowitz, Shale A.(toim.): Conflict in Asia - Korea, China-Taiwan, and India-Pakistan. Westport: Praeger.

Jokinen, Arja & Juhila Kirsi (1993): Valtasuhteiden analysoiminen. Teoksessa Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero: Diskurssianalyysin aakkoset. Tampere: Vastapaino.

- Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (1993): Johdanto, Diskursiivinen maailma. Teoksessa Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero: Diskurssianalyysin aakkoset. Tampere: Vastapaino.
- Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi (1999): Diskurssianalyttisen tutkimuksen kartta. Teoksessa Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero: Diskurssianalyysi liikkeessä. Tampere: Vastapaino.
- Juhila, Kirsi (1999): Tutkijan positiot kirjassa. Teoksessa Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero: Diskurssianalyysi liikkeessä. Tampere: Vastapaino.
- Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (1999): Kymmenen kysymystä diskurssianalyysistä. Teoksessa Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero: Diskurssianalyysi liikkeessä. Tampere: Vastapaino.
- Kinnvall, Catarina & Jönsson, Kristina (2002): The global-local nexus revisited: constructing Asia in times of globalization. Teoksessa Kinnvall, Catarina & Jönsson, Kristina (toim.): Globalization and Democratization in Asia – the construction of identity. London: Routledge.
- Kivikuru, Ullamaija (2003): Identities – An Apparatus for Re-membering and Dis-membering. Teoksessa Rieght Kristina (toim.): News of the Other – Tracing Identity in Scandinavian Constructions of the Eastern Baltic Sea Region. Göteborg: Nordicom.
- Kunelius, Risto, Noppari, Elina & Reunanen, Esa (2010): Media vallan verkossa. Tampere: Tampereen yliopistopaino.
- Lee, Chin-Chuan (2000): State, capital, and media: The case of Taiwan. Teoksessa Curran, James & Park, Myung-Jin (toim.): De-westernizing media studies. London: Routledge.

Lee, Chin-Chuan (2003): *Liberalization without Full Democracy – guerilla media and political movements in Taiwan*. Teoksessa Couldry, Nick & Curran, James (toim.): *Contesting media power – alternative media in a networked world*. Maryland: Rowman & Littlefield Publishers.

Lehtonen, Mikko (1996): *Merkitysten maailma*. Tampere: Vastapaino.

Louw, Eric (2005): *The media and political process*. London: Sage.

Luostarinen, Heikki (1997): *Media construction of national identities – introduction to a project*. Teoksessa Luostarinen, Heikki, Mattenschlager, Andreas, Riedle, Hubert & Rüegg Claus: *Media construction of national identities in Post-War Europe*. Konstanz: Universität Konstanz.

Ma, Eric Kit-Wai (2000): *Rethinking media studies: the case of China*. Teoksessa Curran, James & Park, Myung-Jin (toim.): *De-westernizing media studies*. London: Routledge.

Maia Rousiley, Celi Moreira (2001): *Identity and the Politics of Recognition in the Information Age*. Teoksessa Kivikuru, Ullamaija (toim.): *Contesting the Frontiers – Media and Dimensions of Identity*. Göteborg: Nordicom.

Mattlin, Mikael (2008): *Political transition and structural politicisation: The long shadow of Taiwan's one-party legacy*. Doctoral dissertation in Political Science, University of Helsinki.

Neveu, Erik (2002): *Four generations of political journalism*. Teoksessa Kuhn, Raymond & Neveu, Erik (toim.): *Political journalism: New challenges, new practices*. London: Routledge/ECPR Studies in European Political Science.

Wiberg, Matti & Paloheimo, Heikki (1997): *Politiikan perusteet*. Porvoo: WSOY.

- Peng, Wein Bonnie (2006): The Tabloidization of Taiwan Newspapers. Conference Paper/Unpublished Manuscript presented at the annual meeting of the International Communication Association, Dresden International Congress Centre, Dresden, Germany, Jun 16, 2006
(http://www.allacademic.com/meta/p91255_index.html)
- Pietikäinen, Sari (2000): Discourses of differentiation: ethnic representations in newspaper texts. Jyväskylä: University of Jyväskylä.
- Rawnsley, Gary D. (2000): Taiwan's Informal Diplomacy and Propaganda. New York: Palgrave Publishers (<http://site.ebrary.com/lib/tampere/Doc?id=2002993&ppg=3>)
- Riegert, Kristina (toim.) (2003): News of the Other – Tracing Identity in Scandinavian Constructions of the Eastern Baltic Sea Region. Göteborg: Nordicom.
- Riegert, Kristina & Åker, Patrik (2003): Knowing Me, Knowing You – Mediated Identities in the Eastern Baltic Sea Region. Teoksessa Riegert, Kristina (toim.): News of the Other – Tracing Identity in Scandinavian Constructions of the Eastern Baltic Sea Region. Göteborg: Nordicom.
- Schubert, Gunter (2006): The discourse on contemporary Chinese Nationalism – an alternative reading. Teoksessa Derichs, Claudia & Heberer, Thomas (toim.): The power of ideas – Intellectual input and Political change in East and Southeast Asia. Nordic Institute of Asian Studies. Copenhagen: Nias Press.
- Smith, Anthony D. (1986): The ethnic origins of nations. Oxford: Basil Blackwell.
- Smith, Anthony D. (1991): National identity. St Ives: Penguin Books.
- Smith, Anthony D (1992): National identity and the idea of European unity.

International Affairs 68: i (1992). Teoksessa Smith, Anthony D. (1999): Myths and memories of the nation. Norfolk: Oxford University Press.

Smith, Anthony D. (1995): Nations and nationalism in a global era. Cambridge: Polity Press.

Smith, Anthony D. (1999): Myths and memories of the nation. Norfolk: Oxford University Press.

Smith, Anthony D. (2001): Nationalism. Cambridge: Polity Press.

Suoninen Eero (1999): Näkökulma sosiaalisen todellisuuden rakentumiseen. Teoksessa Jokinen, Arja, Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero: Diskurssianalyysi liikkeessä. Tampere: Vastapaino.

Thompson, John B. (2000): Political scandal: Power and Visibility in the Media Age. Cambridge: Polity.

Tiffen, Rodney (2002): Media escalation and political anti-climax in Australia's 'Cash for Comment' scandal. Teoksessa Kuhn, Raymond & Neveu, Erik (toim.): Political journalism: New challenges, new practices. London: Routledge/ ECPR Studies in European Political Science

Tsunekawa, Jun (2007): Post-9/11 Power Politics among the US, China and Russia- Unilateralism and Central and Southeast Asia. Teoksessa The National Institute for Defense Studies, Japan: East Asian Strategic Review. The Japan Times.

Turkki, Teppo (1998): Minuus mediassa. Juva: Atena Kustannus.

Van Kemenade, Willem (1997): China, Hong Kong, Taiwan, Incorporated. Westminster: Alfred A. Knopf Incorporated.

(<http://site.ebrary.com/lib/tampere/Doc?id=10015562&ppg=129>)

Wei, Ran (1998): Press developments in Taiwan and the changing coverage of the Taiwan-China relationship. Teoksessa Bryce T. McIntyre (toim.): Mass media in the Asian Pasific. Clevedon: Multilingual Matters Ltd.

Whitehead, Laurence (2000): On Cultures and contexts. Teoksessa Antlöv, Hans & Ngo, Tak-Wing (toim.): The cultural construction on politics in Asia. Nordic institute of Asian Studies. Richmond: Curzon Press.

Widdicombe, Sue (1998): Identity as an Analyst's and a Participant's Resource. Teoksessa Antaki, Charles & Widdicombe, Sue (toim.): Identities in talk. London: Sage.

Young, Alexander K. (2007): Has there been a shift in Japanese policy toward China? Teoksessa Chow, Peter C.Y. (toim.): Economic Integration, Democratization and National Security in East Asia: Shifting paradigms in US, China and Taiwan Relations. Cheltenham: Edward Elgar.

Yu, Ching-hsin & Liu, I-chou (2005): Public attitudes to corruption in Taiwan. Teoksessa Tarling, Nicholas (toim.): Corruption and Good Governance in Asia. London: Routledge.

Zhao, Yuezhi (1998): Media, market, and democracy in China – between the party line and the bottom line. Chicago: University of Illinois Press.

Muut lähteet

Chang, Belinda (1997): A theatre of Taiwaneseeness – Politics, Ideologies, and Gezaixi. TDR 41 (2) 1997. Kurssilukemistossa Silvio, Teri (2006): Taiwan popular culture. The tradition of globalization and the globalization of tradition. National Chiao Tung University, Taiwan. (tekijän hallussa)

- Chun, Allen (2002): The coming crisis of multiculturalism in 'transnational' Taiwan. Social analysis: The international Journal of Cultural and Social practice 46 (3) 2002. Kurssilukemistossa Silvio, Teri (2006): Taiwan popular culture: The tradition of globalization and the globalization of tradition. National Chiao Tung University, Taiwan. (tekijän hallussa)
- Gold, Thomas B. (1994): Civil society and Taiwan's Quest for identity. Cultural change in Postwar Taiwan. Taipei: SMC Publishing Inc., 1994, pp. 47-68. Kurssilukemistossa Liu, Chi-Hui (2006): Taiwan popular culture. Topics in Taiwan popular seminar, Unit 2: The issue of identity through the eyes of Taiwan art forms. National Chiao Tung University, Taiwan. (tekijän hallussa)
- Rodriguez, Hector (1996): The cinema in Taiwan: national identity and political legitimacy. Dissertation Abstracts International, vol. 56, no. 10, pp. 3777A, Spring 1996. Kurssilukemistossa Liu, Chi-Hui (2006): Taiwan popular culture. Topics in Taiwan popular seminar, Unit 2: The issue of identity through the eyes of Taiwan art forms. National Chiao Tung University, Taiwan. (tekijän hallussa)
- Tähkämaa, Juha (2004a): Itä-Aasialainen demokratia. Luentomoniste 23.3.2004, Itä- ja Kaakkois-Aasian opinnot. (tekijän hallussa)
- Tähkämaa, Juha (2004b): Kiina ja Taiwan. Luentomoniste 31.3.2004, Itä- ja Kaakkois-Aasian opinnot. (tekijän hallussa)

Verkkolähteet

- IPI (2006): World press freedom review: Taiwan
(http://www.freemedia.at/cms/ipi/freedom_detail?country=/KW0001/KW0005/KW0133/) luettu 3.9.08 klo 13.

LIITTEET

LIITE 1

PÄÄAINEISTO

Taipei Timesin pääkirjoitukset (suluissa analyysin ulkopuolelle jätetyt):

1. Let the nation be Chen's guide 4.11
2. The president must make his case 5.11
3. Prompt financial reform essential 6.11
4. Should he stay or should he go now? 7.11
5. Indictments show nation's maturity 9.11
6. Cross-strait links threaten economy 10.11
7. Editorial: Don't bother reading US tea leaves 10.11
8. Editorial: With friends like Lee Yuan-tseh 11.11
9. Not an easy breakup for the DPP 12.11
- (10. Editorial: Chen faces a tough choice 14.11)
11. Frank Hsieh's low-risk gamble 15.11
- (12. Editorial: Different rules for different folks 16.11)
13. Only a madman can save Taiwan 17.11
14. Abolish special allowance funds 19.11
15. Editorial: Unexpected results of a witch hunt 21.11
16. Editorial: Stop recycling the old guard 22.11
- (17. Editorial: Ma Ying-jeou's dueling personalities 23.11)
18. 'Chen denial' and Chinese silence 25.11

China Postin pääkirjoitukset:

1. President Chen should step down 5.11
- (2. DPP must break with Chen in order to survive 7.11)
- (3. What to do about Chen 8.11)
4. Democratization takes large stride forward in Taiwan 7.11
5. Noble souls abound here 8.11
6. Judicial system comes under the international spotlight 9.11
7. The cause of Chen's crisis 10.11
8. Majority kidnapped by minority 11.11
9. Dr. Lee's open letter to President Chen 12.11
10. One more accusation 12.11
11. Chen's days may be numbered 13.11
12. Singing Chen's praises 14.11
13. Can President Chen learn from Bush's defeat? 14.11
14. Time for President Chen to go 15.11
- (15. Lin, Lee clean DPP name 15.11)
16. Putting politics in command: Hsieh's bizarre election logic 16.11
17. Chilly winds from D.C. 19.11
18. Sun Yat-sen rediscovered 19.11
19. Taiwan-Vietnam ties are looking better than ever 20.11
- (20. Ma Ying-jeou's political crisis 21.11)
- (21. Defenders gain no new ground 22.11)

22. 'Politics is really terrifying' 25.11

Taipei Timesin asiantuntija-artikkelit:

1. Indictments may be used to the DPP's advantage by Li Hua-chiu 6.11
2. Taiwan a weak link in US chain By Emerson Chang 6.11
3. Time for the government to play the legal card By Shen Chieh 7.11
4. 'Second Republic' now in existence By Tseng Chien-yuan 7.11
- (5. FSC's woes highlight necessity of action now By Hawang Shiow-duan 8.11)
6. Secrecy, not embezzling, is the issue of the hour by Jerome Keating 9.11
7. Charges show nation's best, worst By Cao Changqing 9.11
- (8. Let the judicial system do its work By Ku Chung-hwa 9.11)
- (9. Prosecution should defer to spirit of Article 52 By Hung Ying-hua 10.11)
10. Chen crisis not a political football by Liu Kuan-teh 10.11
11. No room for compromise with cross-strait policy By Huang Tien-lin 11.11
- (12. Johnny Neihu's NewsWatch: I pronounce you guilty of confusion By Johnny Neihu 11.11)
13. Beijing's intention is to isolate Taiwan By Paul Lin 12.11
14. Going beyond the blue-green divide by Ruan Ming 12.11
- (15. TSU needs to set off on a direction of its own By Kuo Chang-feng 13.11)
16. Democracy is the biggest casualty by Yen Chueh-an 13.11
17. Now is the autumn of American discontent 14.11 By Richard Halloran
18. Immigrants cannot be denied rights By Bruce Liao 14.11
- (19. Difficult choices lie ahead for Taiwan By Chen Yi-shen 15.11)
20. Time for a new song for Taiwan By Ruan Ming 15.11
21. It's time for President Chen to take some leave By Chu Yen-kui 16.11
22. Parties divided in more than name by Nat Bellocchi 16.11
23. Lee's third force is just an illusion By Hsu Yung-ming 16.11
24. We cannot afford the bank push into China By Lin Chia 18.11
- (25. Johnny Neihu's NewsWatch: Have fun at our expense accounts By Johnny Neihu 18.11)
26. Protests are declining as the nation's values grow by Wang Szu-hsun 19.11
- (27. The legality of the state affairs fund By Liu Wen-shi 20.11)
- (28. Mayor Ma Ying-jeou's wily shuffle continues By Jerome Keating 21.11)
29. The great Taiwanese media failure by Lu Shih-hsiang 21.11
30. Bringing back popular sovereignty By Chang Bao-yuan 22.11
- (31. Ma Ying-jeou's 'special wound' By Chen Chao-chien 22.11)
32. Consider what's best for Taiwan by Huang Jong-tsun 23.11
33. Issues and strategies matter more than image By Liu Kuan-teh 24.11

China Postin asiantuntija-artikkelit:

1. 11th hour twists and turns ensnare president 6.11 by Dr. William Fang
2. Credit should be given to Lee 11.11 by Dr. William Fang
3. Singapore: lessons of clean politics 14.11 by Dr. William Fang
4. Ma can be a model of morality 16.11 by Dr. William Fang
5. Ma lacks political decisiveness 25.11 by Dr. William Fang

LIITE 2

Kysymykset pääaineistolle:

1. Miten omaa kansakuntaa tai sen jäsentä kuvaillaan?
2. Kuinka ulkopuolista ryhmää ja sen jäsentä kuvaillaan?
3. Mitkä ovat yhteiset ja erottavat piirteet toisten kansakuntien kanssa?
4. Miten Taiwanin sijoittuu kansainväliseen yhteisöön?
5. Miten käytetään sanoja “me” ja “he”? (sekä tietysti, täällä, kaikki, ei kukaan)
6. Miten kansakunnan yhteiset piirteet (kieli, alue, historia, muistot, tarinat, perustajat) kuvataan?
7. Millaista on kansallisesti palkittu käytös?
8. Millaista on kansallisesti ei-haluttu käytös?
9. Millä termeillä Taiwanista puhutaan?

LISÄÄINEISTO

Taipei Timesin uutiset:

1. Pan-blue camp vows to oust the president, legally 4.11
2. Wu indicted, Chen to come 4.11
3. Presidential Office in crisis: Prosecutors might be 'confused,' Cho Jung-tai says 4.11
4. Presidential Office in crisis: DPP awaits Chen's response on funds 4.11
5. NT dollar records largest weekly gain in six months 4.11
6. DPP legislators silent on indictment 5.11
7. David Lee says indictment will not affect US policy 5.11
8. Executive Yuan denies reports about Su resignation 5.11
9. Presidential Office in crisis: Shih lashes out at Ma over protest 5.11
10. Presidential Office in crisis: US hopes for stable relations even if Lu were to take over 5.11
11. Presidential Office in crisis: Ma calls on DPP to join recall motion 5.11
12. Chen apologizes, skirts explanation 6.11
13. Presidential Office in crisis: Indictment considered a victory for democracy 6.11
14. Presidential Office in crisis: Journey from political asset to liability 6.11
15. Presidential Office in crisis: Prosecutor presents details of case against first lady 6.11
16. Presidential Office in crisis: Su tells government officials to maintain nation's stability 6.11
17. Presidential Office in crisis: Ma leads thousands to protest Chen 6.11
18. Stocks immune to Wu case: analysts 6.11
19. DPP divided over fund scandal, Chen's future 7.11
20. TSU reverses stand on new recall vote 7.11
21. Taiwan dips in corruption index 7.11
22. Audit ministry asks for explanation on 'state affairs fund' 7.11
23. Lu describes funds as 'murky' 7.11
24. Stocks go down in response to first lady's indictment 7.11
25. Housing market looking set to remain buoyant 7.11
26. Steve Chen confident despite scandal 7.11
27. Presidential Office denies fund paid for diamond rings 8.11
28. Third recall motion placed on agenda 8.11
29. Presidential Office in crisis: US to remain an interested observer 8.11
30. Presidential Office in crisis: KMT queries Chen's claim 8.11
31. Presidential Office in crisis: Wu's trial could drag on: experts 8.11
32. Presidential Office in crisis: DPP facing biggest challenge in its 20-year history 8.11
33. Presidential Office in crisis: Chen slams bad design of funds 8.11
34. Presidential Office in crisis: Presidential Office says foreign media misinterpreted Chen 8.11
35. Growth in exports falling 8.11
36. Business Briefs: Stocks fall on profit-taking 8.11
37. DPP vows to stand by Chen 9.11

38. Officials keep quiet on ring case 9.11
39. Chen's lawyer uncertain about representing first lady 9.11
40. Activist cheers overseas Taiwanese alliance's efforts 9.11
41. Local stock market lively to shadow Wall Street slump 9.11
42. Lu claims report in inaccurate 10.11
43. Lee Yuan-tseh humbles Chen 11.11
44. Recall motion up for legislative vote on Nov. 24 11.11
45. Lee's open letter draws praise, criticism 11.11
46. DPP annulment stance unclear 12.11
47. United now, DPP to face real test in municipal polls 12.11
48. Hsieh links his political future to president's 13.11
49. Analysis: Dissenting DPP voices call for Chen to go 13.11
50. DPP pair resign from legislature 14.11
51. Analysis: DPP's Article 52 strategy could prove risky 14.11
52. Business Briefs: Corruption concerns after trade 14.11
53. Pan-blue lawmakers boycott review of arms budget, presidential nominees 15.11
54. President regrets DPP pair's resignations, aide says 15.11
55. Ex-New Tide lawmakers deny resignation rumor 15.11
56. Assembly and Parade Law scrutinized 16.11
57. Ministry of Audit's impartiality questioned 16.11
58. KMT supports Ma, but cracks appear 16.11
59. President calls for clear-cut rules on allowance fund 18.11
60. Feature: Scandals expose the lack of a proper mechanism to monitor special funds 19.11
61. Fund scandals illustrate need for reform, expert says 20.11
62. Analysis: Poor oversight led to 'state affairs fund' controversy 20.11
63. KMT lawmakers ask DPP officials to donate their special funds to charity 20.11
64. DPP chairman urges Ma to halt third recall motion 21.11
65. Taiwan quick take: Recall motion set for Friday 22.11
66. Taiwan quick take: Third recall fails to inspire 23.11
67. Third presidential recall motion fails 25.11

China Postin uutiset:

1. First Lady Wu indicted for corruption 3.11
2. Resignation of Chen's chief of staff sought 3.11
3. Soong urges inter-party summit to prevent crisis 4.11
4. President Chen should go for Taiwan, people's sake, Ma says 4.11
5. Shih won't leave until Chen steps down 4.11
6. DPP leaders hold emergency meeting 4.11
7. TSU urges head to state to quit or face third recall 4.11
8. Su says he will not pressure Chen 4.11
9. DPP called to decide whether to back president 4.11
10. Shih: Driving away of protesters 'inhuman' 5.11
11. TSU backs recall, not 'pan-blue' deadline 5.11
12. Cabinet refutes report Su is ready to resign 5.11
13. Thousands demand end to corruption in Kaohsiung march 5.11
14. KMT to initiate president's recall again 5.11

15. Despite calls, Ma won't quit as mayor of Taipei 5.11
16. National budget bill to be enacted on schedule 5.11
17. Su holds meeting on social order and economic stability 6.11
18. President refuses to resign 6.11
19. DPP needs modesty to win support: Lee 6.11
20. KMT criticizes Chen for telling more lies 6.11
21. Protesters demand Chen step down 6.11
22. Prosecutor answers president's charges concerning probe 7.11
23. Opposition to propose new recall motion 7.11
24. PFP to topple Cabinet if recall stalled 7.11
25. TSU makes about-face in decision on support for recall 7.11
26. DPP leaders react to Chen's address 7.11
27. Presidential office: First couple paid for diamonds 8.11
28. Su applying double standard: KMT 8.11
29. Ma Ying-jeou vows to see recall motion through 8.11
30. DPP to expel dissidents: Ker 8.11
31. No more comment on Tiffany diamond ring: Liu 9.11
32. TSU candidate Clara Chou wants to recall President Chen 9.11
33. DPP rallies behind Chen, won't back recall motion 9.11
34. Spat over 'deferred' indictment of Chen 10.11
35. Lee Yuan-tseh urges Chen to consider quitting 10.11
36. TSU expels Taipei mayoral candidate 10.11
37. Chen plays down Lee's call for him to consider stepping down 11.11
38. Vote on Chen recall motion set 11.11
39. No plans for a fourth recall motion against Chen, Ma says 12.11
40. DPP mulls appeal to Grand Justices 12.11
41. Ex-DPP head unlikely to urge Chen's resignation 13.11
42. Hsieh unveils new strategy in campaign 13.11
43. Ex-top aide urges Chen to leave office 13.11
44. Soong blames KMT for passive action on corruption 13.11
45. KMT is not determined to depose Chen: Hsieh 14.11
46. DPP lawmakers quit before vote 14.11
47. TSU lawmaker reportedly thinks about quitting over third recall 15.11
48. Yu slams Ma on expense account double standards 16.11
49. Speaker Wang, Chen meet over expense regulations 18.11
50. Ex-ambassador to Pretoria calls for iverthrowing Cabinet 23.11
51. President Chen welcome in Kaohsiung, not in Taipei 23.11
52. Ex-President Lee may remain dormant: TSU 24.11
53. Pres. Chen survives third recall attempt 25.11

LIITE 4

Kysymykset lisäaineistolle:

1. Mitä ominaisuuksia ja aiheita taiwanilaisuuteen, kansakuntaan, maahan, kansaan, Taiwaniin liitetään?
2. Miten poliitikot/kirjoittajat puhuttelevat kansakuntaa? Mitä kansakunnalta halutaan?
3. Mitä ominaisuuksia yleisöön yleisöön liitetään? Miten sitä puhutellaan?
4. Mitä ominaisuuksia suljetaan pois taiwanilaisuudesta?
5. Miten käytetään sanoja me, he? Onko selvää, kehen viitataan?
6. Mihin maihin ja päämiehiin Taiwania verrataan? Miten muista maista kirjoitetaan?
7. Miten Taiwan sijoittuu maailmaan ja kansainväliseen yhteisöön?
8. Millä käsitteillä saaresta puhutaan lehdissä?
9. Mitkä tekijät jakavat taiwanilaisuutta?
10. Milloin käytetään vahvaa kieltä, ilmaistaan tunteita tai arvoja?

VERTAILUAINEISTO

China Daily:n uutiset:

1. Chen under fire over latest move 4.11
2. Embattled Chen refuses to resign 6.11
3. KMT pushes for another recall motion against Chen 7.11
4. DPP backs embattled Chen Shui-bian 9.11
5. Recall vote in Taiwan set for November 24 11.11
6. Resignations pile pressure on Chen 14.11

Kansan päivälehdien uutiset:

1. Prosecutor charges wife of Taiwan leader Chen Shui-bian 3.11
2. Taiwan leader under pressure to step down after wife indicted for graft 4.11
3. Taiwan media urges Chen Shui-bian to step down after graft charges 4.11
4. Opponents marching to press Taiwan's Chen to quit 5.11
5. Taiwan demonstrators demand Chen Shui-bian to quit 6.11
6. Embattled Chen refuses to resign 6.11
7. Taiwan's opposition prepares third bid to oust Chen Shui-bian 6.11
8. KMT pushes for another recall motion against Chen 7.11
9. KMT, PFP table anti-Chen bills for Friday's legislative session 8.11
10. DPP backs embattled Chen Shui-bian 9.11
11. Former ally urges Taiwan leader Chen Shui-bian to consider stepping down 10.11
12. Chen's son, daughter may face corruption charges: Taiwan prosecutors 11.11
13. Prominent Taiwan ruling party members quit "legislature" 13.11
14. Resignations pile pressure on Chen 14.11
15. Taiwan's KMT chairman vows to resign if charged in accounts probe 17.11
16. Taiwan legislature to vote on new motion to oust Chen Shui-bian 21.11
17. Taipei court to hold first hearing of charges against wife of Taiwan leader 22.11
18. Fresh motion to depose Taiwan leaders enters legislature 23.11
19. Third attempt to oust Chen fails in Taiwan's legislature 24.11
20. Taiwan KMT chief questioned twice over misused government funds 24.11

LIITE 6

Diskurssien esiintyminen aineistossa:

Taipei Times diskurssi	pääkirjoitukset (15) lukumäärä, osuus	asiantuntija-artikkelit (24) lukumäärä, osuus	uutiset (67) lukumäärä, osuus
Kiinan uhkaama	7, 47 %	9, 38 %	13, 19 %
Yhdysvaltain pikkuveli	1, 7 %	9, 38 %	10, 15 %
jakojen uhri	7, 47 %	17, 71 %	21, 31 %
menneisyyden vanki	12, 80 %	16, 67 %	30, 45 %
avuton lapsi	4, 27 %	5, 21 %	9, 13 %
jalo jokamies	10, 67 %	14, 58 %	9, 13 %
moralistien maa	4, 27 %	5, 21 %	14, 21 %

China Post diskurssi	pääkirjoitukset (17) lukumäärä, osuus	asiantuntija-artikkelit (5) lukumäärä, osuus	uutiset (53) lukumäärä, osuus
Kiinan uhkaama	5, 29 %	2, 40 %	8, 15 %
Yhdysvaltain pikkuveli	9, 53 %	0, 0 %	1, 2 %
jakojen uhri	3, 18 %	1, 20 %	22, 42 %
menneisyyden vanki	11, 65 %	4, 80 %	22, 42 %
avuton lapsi	8, 47 %	0, 0 %	8, 15 %
jalo jokamies	11, 65 %	5, 100 %	15, 28 %
moralistien maa	3, 18 %	2, 40 %	14, 26 %

Taipei Times, diskurssin osuus koko aineistosta:

Kiinan uhkaama 30 %

Yhdysvaltain pikkuveli 21 %

jakojen uhri 47 %

menneisyyden vanki 60 %

avuton lapsi 19 %

jalo jokamies 34 %
moralistien maa 24 %

China Post, diskurssin osuus koko aineistosta:

Kiinan uhkaama 20 %
Yhdysvaltain pikkuveli 13 %
jakojen uhri 35 %
menneisyyden vanki 49 %
avuton lapsi 21 %
jalo jokamies 41 %
moralistien maa 25 %